

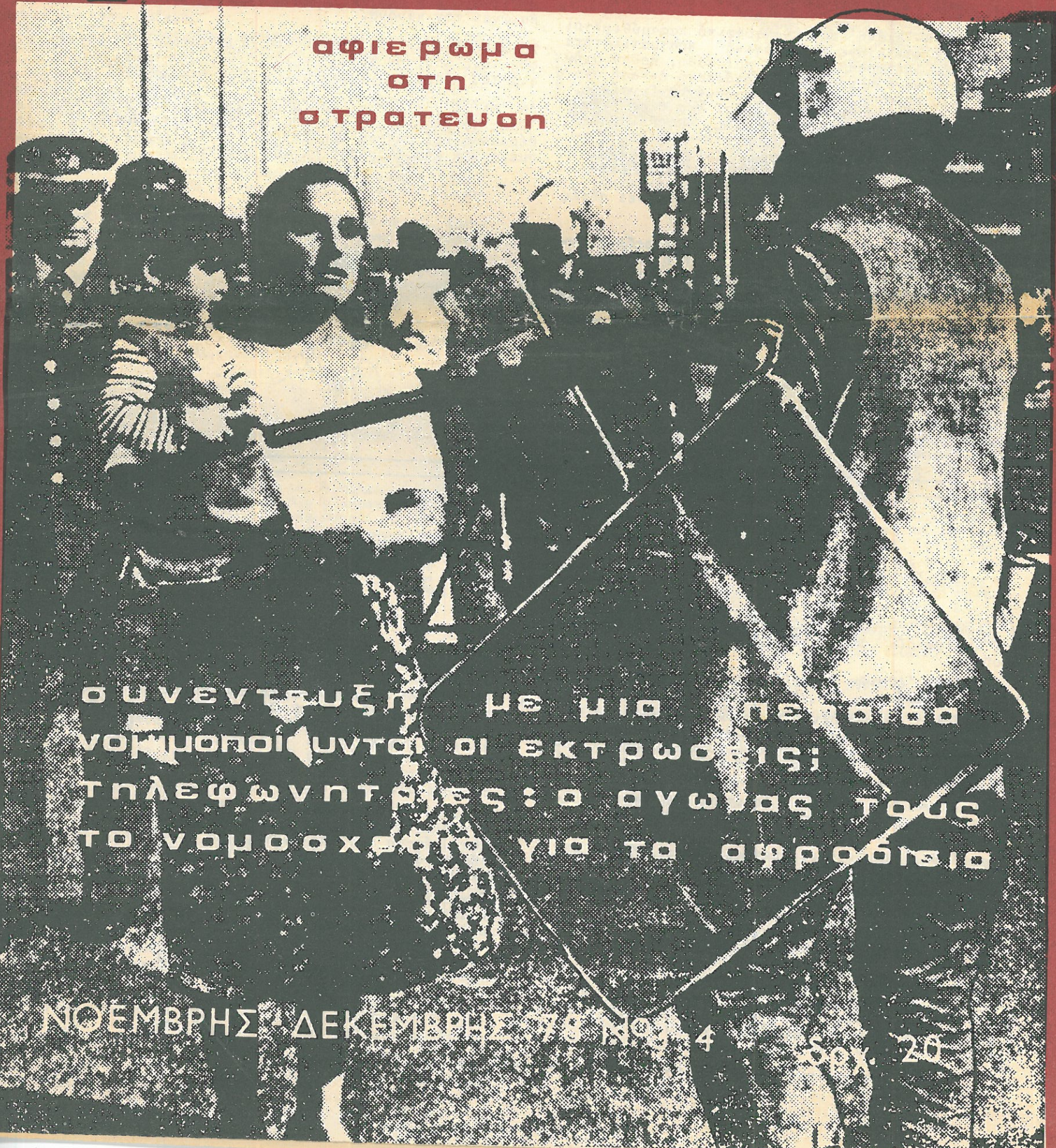
ΓΙΑ ΤΗΝ

ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ «ΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ»

αφιέρωμα
στη
στράτευση

συνέντευξη με μια ηρωίδα
νομιμοποιούνται οι εκτρώσεις;
τηλεφωνητριες: ο αγώνας τους
το νομοσχέδιο για τα αμβροσία

ΝΟΕΜΒΡΗΣ - ΔΕΚΕΜΒΡΗΣ '78 ΝΟ 4

δρχ. 20

ΩΣ ΠΟΤΕ;

"Είχε ό γερο-Καρυώτης μιά κόρη τή Λενιώ, όμορφη σαν τά κρύα τά νερά. κι ήτανε ή Λενιώ ή μικρότερη από τίς τέσσερες αδελφάδες. Κι αγάπησε τό δασκαλάκο. Καί ό κύρης της τόμαθε καί τήνε τσάκισε. Ήταν ή μικρή. Κι έπρεπε πρώτα νά παντρευτούνε σί άλλες. Ό δασκαλάκος έφυγε κυνηγημένος. καί ή Λενιώ τρελάθηκε... Τώρα βρίσκεται κλεισμένη στό ύπόγειο. Καί τ' αδέρφια της τή φροντάνε νά μήν ποθάνει..."

Ή φυλακισμένη Έλένη ήταν ένα γραφικό παραμύθι μέχρι που ξεθάφτηκε καί έγινε μιά τραγική πραγματικότητα. Παλιές εποχές, ξεπερασμένα μύση καί πάθη, ήρθαν στην επιφάνεια για νά δώσουν μιά πολυδιάστατη έκταση στο πριν από λίγο προσωπικό δράμα της θαμνής Γυναίκας. Μέχρι τώρα έχουν γραφτεί καί ειπωθεί ένα σωρό εκδοχές για τά κίνητρα της φυλάκισής της. Παραμένει ωστόσο τό γεγονός ότι η οικογένεια στην ύπαιθρο εξακολουθεί νά έχει έν λευκό δικαίωμα ζωής ή θανάτου πάνω στα μέλη της. Ή Έλένη Κ. ήρθε στο φως είναι όμως ή μοναδική περίπτωση; Τό Κωσταλέξι δέν είναι τό μοναδικό χωριό. Σε πόσα χωριά έχουν πεθάνει αυτές οι βάρβαρες αντιλήψεις;

Διατηρείστε τόν πλούτο της ύπαιθρου. Διατηρείστε ζωντανές τίς παραδόσεις, προστατέψτε τά ήθη καί τά έθιμα μακριά από τή βαρβαρότητα της εξελιγμένης πόλης. Καί νά πού σήμερα ή εξελιγμένη πόλη φρονιά προστά στην ύπαιθρο. Σήμερα φαίνεται πόσο σαδιστικά μπορούν νά βγουν άγνά αίσθηματά για ένα έλληνισμό, μιά φύση που άργοπεθαίνει. Τό "μεσαιωνικό" βασανιστήριο στο Κωσταλέξι ήρθε νά ταραξει τίς συνειδήσεις των λατρών των οικογενειακών παραδόσεων. Στο επίκεντρο μιά γυναίκα, διόλου τυχαίο. Ποτέ κανείς δέν εξέτασε τόν "έλληνικό τρόπο ζωής" κάτω από τή σκοπιά της θέσης των γυναικών καί ποτέ δέν έθεσε σά βασικό κριτήριο τή θέση των γυναικών σαν άπόδειξη της ποιότητας μιάς κοινωνίας. Σήμερα ή πραγματικότητα τόν έκδικείται.

Στό Κωσταλέξι ή Έλένη θάφτηκε ζωντανή στό Ισθμ. Αν ήταν άνδρας ή κοινή γνώμη δέν θά τό συγχωρούσε εύκολα. Ήταν όμως γυναίκα, ιδιοκτησία μ' άλλα λόγια της οικογένειας μέ δικαίωμα νά τήν κάνει ότι θέλει. Κι αν σήμερα κανένας πολιτισμένος πατέρας δέν θάκανε κάτι τέτοιο, αν σήμερα ή πατρική εξουσία έχει εκμοντερνιστεί καί προσαρμοστεί σε νέες σχέσεις αυτό δέν σημαίνει ότι ή γυναίκα θύμα έχει χαθεί για πάντα από τήν ιστορία. Η εξουσιαστική δύναμη του άνδρα μπορεί νά καλλιεργείται, νά προσαρμόζεται, αλλά όσο υπάρχει παραμένει σαν εξουσία καί επομένως ανεξέλεγκτη. Τό δράμα της Έλένης Κ. δέν αποτελεί παρά μιά τραβηγμένη μορφή ενός δράματος που ή κοινωνία μας ζει καθημερινά.

Ό χαρακτηρισμός "μεσαιωνικό" καί τό ότι "μας γύρισε 100 χρόνια πίσω" όπως εύκολα ακούγεται, τείνει νά τό εύνουχίσει από τήν καθημερινή του ισχύ, τείνει νά το δώσει μιά απεξηγηματική διάσταση καί νά τό απομυθώσει από μιά πραγματικότητα όπου ή εξαίρεση έπιβεβαιώνει τόν κανόνα.

Τά φλάς έφεραν τήν Έλένη στη δημοσιότητα. Τό έντονο φως τους που τήν τρομάζει της δίνει μιά πρώτη γεύση για τόν κόσμο που ανακαλύπτει γύρω από τό κελί της.

Ή Έλένη χρειάζεται νά ζήσει. μας χρειάζεται όλους. Όμως τό ίδρυμα, τό νέο της γκέιτο, πολιτισμένο μέ θέρμανση καί μαλακά κρεβάτια, τήν περιμένει. Ξεχασμένη καί άπροσάρμοστη θά τήν καταπιεί.

ΧΑΪΔΑΡΙ...

- Ή λεωφόρος Αθηνών (Καβάλας) έχει διαστάσεις καί κυκλοφορία αυτοκινήτων, όμοιας μέ Έθνικής Οδού
- Ή λεωφόρος Αθηνών διασχίζει μιά όλόκληρη συνοικία, τό Χαϊδάρι.
- Ή λεωφόρος Αθηνών δέν έχει κανένα φανάρι στο ύψος του Χαϊδαρίου, ούτε καν μιά διαχωριστική λωρίδα της προκοπής, έτσι ώστε ό πεζός νά μήν πέφτει τουλάχιστον στ' αυτοκίνητα που έρχονται από τήν αντίθετη κατεύθυνση.
- Για νά πәне στο σχολείο - Δημοτικό καί Γυμνάσιο - οι μαθητές του Χαϊδαρίου περνάνε 2 φορές τουλάχιστο τήν ήμέρα τό δρόμο.
- Ή λεωφόρος Αθηνών έχει σκοτώσει μέχρι σήμερα πάνω από 10 ανθρώπους.
- Ή λεωφόρος Αθηνών είναι τό καμάρι του ύπουργού Συγκοινωνιών καί των χαρτογιακάδων του.
- Στίς 11 Οκτώβρη 1978, στο δρόμο αυτό, τραυματίστηκαν 3 παιδιά. Τά δύο πέθαναν, τό άλλο έμεινε χωρίς πόδια.
- Στίς 13 Οκτώβρη 1978, οι μανάδες του Χαϊδαρίου κατέβηκαν στο δρόμο καί μαθήτορες του Γυμνασίου έκλεισαν τή λεωφόρο, διαμαρτυρία για τά παιδιά καί τ' αδελφία που σκοτώθηκαν, για τόν καθημερινό κίνδυνο που κατατρέχει όλους τους κάτοικους του Χαϊδαρίου.

- Μέχρι τό μεσημέρι κι άλλοι γείτονες κατεβαίνουν μαζί τους.
- Είναι κι οι πολιτευτάκηδες: οι μέλλοντες δήμαρχοι, οι μέλλοντες "άρχοντες της τοπικής αυτοδιοίκησης". Πάνε νά μετατρέψουν τήν όργή, σε ψηφοθηρική, προεκλογική συγκέντρωση. Ό ένας μετά τόν άλλο. Ό κόσμος τους φωνάζει: Νά φύγουν όλοι οι δήμαρχοι! Πού είσασταν τόσο καιρός; Τώρα μας θυμηθήκατε για νά σάς ψηφίσουμε... Δέν σας θέλουμε..."
- Έρχονται τά ΜΑΤ. Φασιστική όρδη για τό πνίξιμο όποιασδήποτε φωνής ταραξει τήν νηφαλιότητα καί τήν παθητικότητα των "πολιτών", για τό σπάσιμο οποιασδήποτε αντίστασης ενάντια στ' άφεντικά καί τά ύπουργεία τους που ματοκυλάνε καθημερινά τό κόσμο
- Σύγκρουση: καί οι γυναίκες του Χαϊδαρίου, κύρια δύναμη καί "ψυχή" της συγκέντρωσης, ΣΥΓΚΡΟΥΣΤΗΚΑΝ μέ τους ροπαλοφόρους, ΔΕΝ ΤΟΒΑΛΑΝ ΣΤΑ ΠΟΔΙΑ (Τήν άλλη μέρα, οι φυλλάδες θά ρίξουν δάκρυ κορόμηλο για τίς "δύστυχες" κι "αδύναμες", χριστιανική εύσπλαχνία καί "συμπόνοια" για νά κριφτεί ή αντίσταση)
- Στίς 11 Οκτώβρη, οι γυναίκες του Χαϊδαρίου έδειξαν τό δρόμο. Για κείνες καί για μας.

κι άλλες δηλητηριάσεις "λιποθυμίες" στον ΟΤΕ, κι άλλες κοπέλλες μεταφέρθηκαν ξερές στα νοσοκομεία, κι άλλη τόση δολοφονική αδιαφορία των μανδρινών του ΟΤΕ και του Υπουργείου. Και μαζί με τις αναθυμιάσεις των κατεργών που δουλεύουν πάνω από 3.000 τηλεφωνήτριες, βγαίνουν προς τα έξω κι ένα σωρό προβλήματα που αντιμετωπίζουν εδώ και 25 χρόνια - προβλήματα έκμεταλλευσης και καταπίεσης - δύνανται από το γεγονός ότι είναι ΓΥΝΑΙΚΕΣ.

Τηλεφωνητριες:

ΟΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ- ΛΙΠΟΘΥΜΙΕΣ

Από το 1954, που εγκαταστάθηκε το υπεραστικό τηλεφωνικό κέντρο Αθηνών στο κτίριο της Πατησίων, οι τηλεφωνητριες του ΟΤΕ ζουν και δουλεύουν σε φοβερές συνθήκες. Πιο συγκεκριμένα:

Οι περισσότερες αλθουσες που δουλεύουν σήμερα οι τηλεφωνητριες είναι κατασκευασμένες για να τοποθετούνται μηχανήματα κι όχι άνθρωποι. Οι αναθυμιάσεις λοιπόν των υλικών που χρησιμοποιούνται για την συντήρηση των καλωδίων όπως αυτών των μηχανημάτων, περνούν μέσα από την οροφή και το πάτωμα και έτσι δηλητηριάζουν όλη την ατμόσφαιρα του τόπου δουλειάς.

Όταν το 1975 ξανασημειώθηκαν κρούσματα "λιποθυμιών", και ο ΟΤΕ αναγκάστηκε να δεχτεί να γίνει έρευνα για την ύπαρξη τοξικών στοιχείων στην ατμόσφαιρα, αποδείχτηκε ότι στις αλθουσες δουλειάς βρέθηκε υδραργυρος και άρσενικό, το δέ διοξειδίο του άνθρακος είναι 41 MGR αντί 13 MGR που είναι το κανονικό όριο για κλειστούς χώρους.

Μια μικρή σημείωση: Η έρευνα του 1975 θα μπορούσε να είχε καταλήξει σε ακόμα πιο "έπιστημονικά" και προφανώς πραγματικά συμπεράσματα, αν οι πουλημένοι του ΟΤΕ δεν άφηναν συνέχεια τα παράθυρα των αλθουσών ανοιχτά για να σαμποτάρον στην δειγματολογία και να "αλλοιώσουν" την πραγματική σύνθεση της ατμόσφαιρας σ' αυτές. (Από καταγγελία της 4/10/78 του Πανελληνίου Σύλλογου των Τηλεφωνητριών).

Εκτός όμως από επιστημονικά πορίσματα κι αντικειμενικές έρευνες, μια δόκιμη ζωή, ή ζωή των τηλεφωνητριών είναι εδώ, μάρτυρας μιας καθημερινής δολοφονίας: "Όλες μας ανεξαιρέτως, φεύγουμε καθημερινά αρρωστές, ζαλισμένες... Τα μάτια μας τσούζουν, έχουμε καψίμο στο λαιμό, ναυτίες, τ' άκρα μας μουδιάζουν και παγώνουν, ή μας πιάνει κρύος ιδρώτας..." Βγαίνουμε στην Πατησίων και νομίζουμε ότι είμαστε στον παραδεισο...

Μέχρι σήμερα έχουν παρουσιαστεί 4 τουλάχιστον κρούσματα λοιμώξεων των νευρών με προσωρινή (9-10 μήνη) παράλυση, ενώ ΜΙΑ ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΡΙΑ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ ΑΚΟΜΑ ΠΑΡΑΛΥΤΗ ΑΠΟ ΤΟ 1975. Ακόμα:

-Το ποσοστό των αποβολών στις έγκυες τηλεφωνητριες είναι υπερβολικά ψηλό (κυρίως στον 3ο, 4ο και 6ο μήνη). Υπάρχουν τηλεφωνητριες που έχουν κάνει πάνω από 3 αποβολές, ενώ είναι ελάχιστες αυτές που δεν έχουν κάνει καμία.

-Έρχονται δεύτερες μετά τις αεροσυνόδους στις κυτίτιδες και στις καισαρικές τομές.

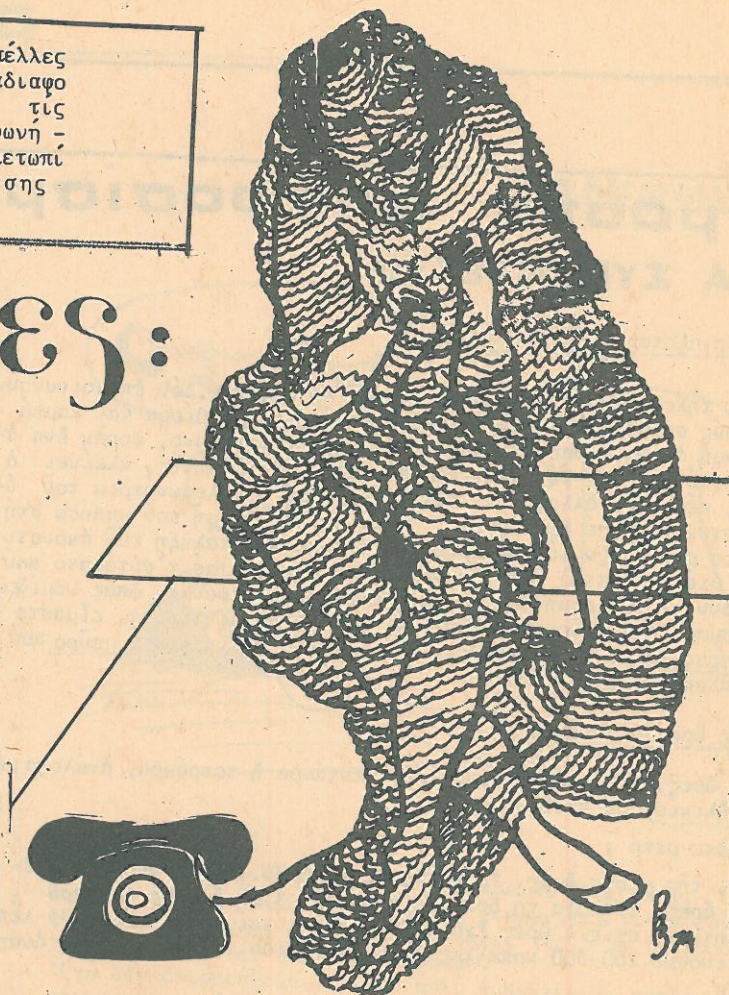
-Όλες σχεδόν υποφέρουν από τα αυτιά τους και από λαβύρινθο.

Βέβαια για τον ΟΤΕ και οι λιποθυμίες και η καθημερινή δηλητηρίαση του οργανισμού των τηλεφωνητριών με όλα τα παραπάνω συμπτώματα είτε είναι "φαντασίες" των ίδιων, είτε οφείλονται στο ότι είναι "υστερικές": ή έπειδη: "Οι τηλεφωνητριες δεν ικανοποιούνται σεξουαλικά και λιποθυμούν" (έποπτης του ΟΤΕ). Οι τηλεφωνητριες έχουν όλα αυτά τα συμπτώματα γιατί δεν έχουν γάμο και ήσυχες έχουν δεν ικανοποιούνται. (Μουτούσης, ψυχίατρος του ΤΑΠ-ΟΤΕ).

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΡΙΩΝ

Ο Σύλλογος των Τηλεφωνητριών Ελλάδας φτιάχτηκε το 1964, κι από τότε μέχρι τη δικτατορία άναπτυξε έντονη συνδικαλιστική δράση, τότε το πρόβλημα για ανθρωπινότερες συνθήκες δουλειάς (οι λιποθυμίες-δηλητηριάσεις ήταν από τότε συχνό φαινόμενο) και παλεύοντας ενάντια στις μισθολογικές και βαθμολογικές ανισότητες. Μέχρι σήμερα, και μέσα από τον καθημερινό αγώνα τους, οι τηλεφωνήτριες έχουν πετύχει:

- νέ μειώσουν τις καθημερινές ώρες δουλειάς σε 6
- να έχουν 2 ρεπό
- να έχουν διαλλειμμα ξεκούρασης.
- Ενώ αυτή τη στιγμή, κι έπειτα από την αποχή τους τον Αύγουστο 1978 εξ' ατίας των καινούργιων λιποθυμιών, απαιτούν:
- Νά μεταφερθούν σε καινούργια δγιεινά κτίρια
- Νά προσδιοριστούν με ακρίβεια τα αίτια των λιποθυμιών από έρευνες που θα υποδείξουν οι ίδιες.
- Νά εξετασθούν όλες από πλευράς λαβύρινθου του αυτιού και νευρικού συστήματος.
- Νά εξισωθούν μισθολογικά και βαθμολογικά με τους άντρες υπάλληλους του ΟΤΕ
- Νά δίνεται οικογενειακό επίδομα και στις ίδιες
- Νά φτιαχτούν παιδικοί σταθμοί του ΟΤΕ και να λειτουργούν με βάρδιες.
- Νά σταματήσει η αστυνόμευση κι η τρομοκρατία του ΟΤΕ εναντίον τους.

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΣΤΙΣ ΤΗΛΕΦΩΝΗΤΡΙΕΣ ΕΠΕΙΔΗ ΕΙΝΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

Οι τηλεφωνητριες είναι σαν τις αγελάδες, όσο πιο πολύ τις αρμέγεις, τόσο πιο πολύ βγάζουνε... Ένας προϊστάμενος του ΟΤΕ.

Η τηλεφωνήτρια ζει καθημερινά στη δουλειά της, μια διπλή αντίθεση, μια αντίφαση. Από τη μία, η δουλειά είναι πάντοτε στο φόρε της, οι κλήσεις δεν σταματούν ποτέ. Οι γραμμές είναι πολλές και λιγες οι χειρίστριες (1 τηλεφωνήτρια για 7 κυκλώματα και 3 γραμμές). Οι συνθήκες δουλειάς και μεσών είναι άθλιες (τα ακουστικά που πει να φορανε συνέχεια είναι τα ίδια εδώ και 30 χρόνια). Ακόμα: είναι αναγκασμένη να βρίσκεται σε διαρκή ένταση, ή προσοχή της πάντα προσλωμένη στους δείκτες, να ακούει συνέχεια το "του-τού" των ακουστικών. Μ' άλλα λόγια αναγκάζεται να δουλεύει σαν ΡΟΜΠΟΤ. Από την άλλη, και κάθε φορά που μιλάει μ' έναν συνδρομητή, ΠΡΕΠΕΙ να ξεχάσει όλη της την κόπωση, την εξάντληση και τον έννευρισμό, ΠΡΕΠΕΙ να γίνει ΓΥΝΑΙΚΑ, πει να πει ΠΡΕΠΕΙ να μιλήσει γλυκά, χαριτωμένα, εύγενικά, πρέπει δηλαδή να δείξει ότι σαν γυναίκα πρώτα απ' όλα, είναι πάντοτε και για οποιονδήποτε διαθεσίμη. (Ακόμα και στις πιο παράλογες απαιτήσεις ή εξευτελιστική συμπεριφορά του συνδρομητή): "Ο ΟΤΕ ήξερε τι έκανε όταν άρχισε εδώ και μερικά χρόνια να χρησιμοποιεί αποκλειστικά γυναίκες-τηλεφωνητριες Εύγενεια, γλυκεία φωνή, διαθεσιμότητα, εξυπηρέτηση κι άλλα τόσα, ΤΖΑΜΠΑ, μια και όλα αυτά τα έχει "εκ φύσεως" μια γυναίκα.

Παράλληλα, οι τηλεφωνητριες βρίσκονται στο τελευταίο σκαλοπάτι της ιεραρχικής δομής του ΟΤΕ, παρ' όλο που κάνουν την πιο δύσκολη και κοπιαστική δουλειά. Καταφάνερη ανισότητα που καλλιεργείται συνειδητά με αποτέλεσμα:

1. Οι τηλεφωνητριες να μην παίρνουν ίσους μισθούς με τους άντρες εργαζομένους του ΟΤΕ, παρ' όλο που και τα ίδια τυπικά προσόντα έχουν και πολλή δυσκολότερη δουλειά κάνουν.
2. Νά μην έχουν την ίδια βαθμολογική εξέλιξη κι έτσι, τηλεφωνητριες που έχουν σπιάσει 10 και 20 χρόνια σ' ακουστικά να έχουν ελάχιστες αποδοχές.
3. Νά μη επιτρέπεται στις τηλεφωνητριες να φοιτήσουν στην Ανωτέρα Τηλεπικοινωνιακή Σχολή του ΟΤΕ μία και η παραπέρα επαγγελματική εκπαίδευση θεωρείται, κατά τον ΟΤΕ, αποκλειστικότητα των ανδρών υπάλλων.
4. Νά παίρνουν οικογενειακό επίδομα μόνο οι άντρες υπάλληλοι. Οι τηλεφωνητριες που είναι παντρεμένες ή έχουν παιδιά δεν παίρνουν τίποτα.

ΕΙΜΑΣΤΕ ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΕΣ !

ΜΙΑ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ

Πώς εργάζεται μια τηλεφωνήτρια ;

■ Οι τηλεφωνήτριες ανά πάσα στιγμή εργάζονται. Δεν επικοινωνούν με τους συνδρομητές όπως νομίζει ο κόσμος, με βίσιμα και λαμπάκια που ανάβουν μπροστά τους, ούτε έχουν τηλεφώνο, φοράν ένα ακουστικό που τάν-τάν πέφτει αυτόματα ο συνδρομητής, κλείνει ο ένας, πέφτει ο άλλος. Δεν εργάζεται όπως η τηλεφωνήτρια του υπεραστικού ή σε ξενοδοχείο. Έγω, απ' τη στιγμή που καθίσω στη βαρδία μου, βάζω το πεντόριο μου (είναι η κατάληξη του ακουστικού, μία πλακέτα) στην τρυπούλα που συνδέει με τ' αυτόματο που πέφτουν οι συνδρομητές. Δεν μπορούμε να χαζέψουμε, όπως νομίζει ο κόσμος. Δεν παίρνουμε κανέναν, δεν βλέπουμε τίποτα, είμαστε στο γραφειάκι, ως το πούμε... τι γραφείο, ένα κοντί μαύρο που σου πλακώνει την ψυχή.

Πόσες ώρες δουλεύετε ;

■ 6 ώρες. Οι μητέρες δουλεύουν πεντάωρα ή τετράωρα, ανάλογα με την ηλικία των παιδιών τους

- Έχετε ρεπό ;

- Δύο, της μισής ώρας. Τό πετύχαμε τό 1974. Πρώτο ρεπό μετά 2-2.30 ώρες, ανάλογα τη δουλιά, και μετά 1.30 ώρα το δεύτερο. Οι μητέρες στις 4 ώρες έχουν 30 λεπτά, και στις 5 ώρες 35 λεπτά δουλεύουμε 200-300 κοπέλλες σε μία αίθουσα. Υπάρχουν και άναπαυτήρια.

- Τί προσόντα πρέπει να έχετε ;

- 'Απολυτήριο Γυμνασίου και μία ξένη γλώσσα. Στο τμήμα έξωτερι - κοῦ οι κοπέλλες γνωρίζουν 2 και 3 γλώσσες. Πολλές είναι φοιτήτριες και δηλωματούχες.

- Πού αποδίδετε τό γεγονός πως έρχονται στόν Ο.Τ.Ε. να δουλέψουν κοπέλλες με πανεπιστημιακή μορφωση ;

- 'Η φύση της δουλειάς επιτρέπει τη συνεργασία μετ' εἰς μας και τήν προσαρμογή των ὁραρίων ανάλογα με τίς ασχολίες μας. Πολλές βλέποντας τό ὥραριο τοῦ Ο.Τ.Ε, φοιτούν και δουλεύουν συγχρόνως.

- Τί μισθό παίρνετε ;

- 'Εκεῖ πιά μᾶς ικανοποιεῖ ὁ Ο.Τ.Ε. πλήρως. Μέ 13 χρόνια ἔχω 12.900 Οι Κυριακές μᾶς σηκώνουν σάν μισθό.

- Έρχόσαστε κάθε μέρα ;

- Βέβαια, ὅλες ἀπό τίς 6 τό πρωί μέχρι τίς 12 τό βράδυ, με βάρδιες φυσικά, ἄλλες τό πρωί, ἄλλες τ' ἀπογευμα. Εἴμαστε 1600.

- Εργάζονται ἄντρες ;

- Τό βράδυ ἀπ' τίς 12, εργάζονται τ' ἀγόρια μᾶς, ὅπως τά λέμε, τά μικρά μᾶς, 18-20 χρονών, 5-6 φοιτητές. Λίγη δουλειά τό βράδυ. Έχουμε καί τό πρωί, ἄντρες διοικητικούς ὁμως. Τό 66 δούλευαν ἄντρες, μία τηλεφωνήτρια, ἕνας ἄντρας (διοικητικός πού ἐβγαίνε ἀπ' τη σχολή τοῦ Ο.Τ.Ε, στό υπεραστικό και ἄστικο κέντρο) Αυτό τό πείραμα δὲν κράτησε οὐτ' ἓξ χρόνος. Όταν ἔφτανε 5 ἡ ὥρα τό ἀπόγευμα πού δουλεύαμε σάν τρελλές, τότε δὲν ὑπῆρχε αυτόματο αὐτὸ τίποτα, δὲν ἄντεχαν οἱ ἄντρες. Πεταγε τ' ἀκουστικό πάνω στή μισή ὥρα κι ἐβγαίνε ἔξω. Δὲν τᾶβγαζε πέρα μᾶντό τό ρυθμό δουλειᾶς.

- Ποιές ὥρες ἔχει πολλή δουλειά,

- 8-9 τό πρωί, ὅλο τό προσωπικό εἶναι ἐδῶ, τό μεσημέρι κόβει ἡ δουλειά καί στίς 5-6 ἔχουμε πάλι πολλή δουλειά

- Προάγεσθε ὅπως οἱ ἄντρες ;

- 'Όχι φυσικά. Τό πρόβλημα ὑπάρχει. Ἀλλά τώρα δὲν μπερδεύουμε αὐτά τά προβλήματα με τά τωρινά αἰτήματά μᾶς.

- Υπάρχουν ἄρα καταπίεση καί διακρίσεις .

Στόν Ο.Τ.Ε ρυθμίζονται ὅλα. Τά μηχανήματα, ὁ παιδικός σταθμός, οἱ προαγωγές... Ἕνα ἀπλό παράδειγμα :

Στούς χώρους ἐργασίας τοῦ υπεραστικού ὑπάρχει ὁ πίνακας ἀναμονῆς Δείχνει με λαμπάκια πόσοι ἔχουν τό "Περιμενετέ στό ἀκουστικό αἰς ὅταν εἰδοποιούν τόν Ο.Τ.Ε ὅτι κάποιος ἐρχεται : "Θάρθει ὁ διοικητής νά σᾶς δῇ, κορίτσια... Αὐτομάτως οἱ πίνακες τήν ὥρα τῆς ἐπίσκεψης εἶναι σθηστοί. Δηλαδή δὲν περιμένει κανείς. Πού, πᾶει νά πει ὅτι ὅλα εἶναι καλά. ὅτι αὐτοὶ πού πού μᾶς ἐπιστατεύουν, μᾶς πιέζουν ὅσο πρέπει ἡ με τήν καλή τους συμπεριφορά μᾶς πείθουν ἔτσι, ὥστε ἐμεῖς νά ἐργαζόμαστε καλά. Ὅταν ἐμεῖς δουλεύουμε καλά, ὅλα πᾶν καλά. Μόλις ἐβγαίνε ὅλα τά λαμπάκια ἀνάβανε.

Τί σημαίνουν τά λαμπάκια γιὰ σᾶς, ὅτι πρέπει νά δουλεύετε περισσότερο ;

- 'Όχι, τά λαμπάκια εἶναι γιὰ νά παρακολουθοῦν τίς ἀναμονές οἱ ἐπάκτες. Ἐμεῖς δὲν βλέπουμε τόν πίνακα. Ἀνάβουν-ἀνάβουν φωνάξουν λές κι ἐπειδὴ ἀνάβουν ! Τί θά κάγω ἐγώ ; Φερ' τήν πυροσβεστική νά τᾶ σβῆση, πάρε κι ἄλλες τηλεφωνήτριες.

Μετά εἶσαι σέ συνομιλία με τόν συνδρομητή. Τοῦ λές λογικά πράγματα, αὐτός, ἐπειδὴ δὲν ξέρει τή δουλειά σου λέει νά γίνῃ κάτι πού δὲν μπορείς νά κάνεις. Ὁ ἄνθρωπος ἔχει τό δικό του πρόβλημα, αὐτό δὲν ἔχεις τό χρόνο στή διάθεσή σου νά τοῦ ἐξηγήσης, ἡ δουλειά σε πνίγει. Πῶς νά τοῦ μιλήσεις ;

Οἱ ἄντρες εἶναι ἐριστικοί. Ἄντε καί πατάτα μᾶς, θά τοῦ πῶν, ἂν δὲν τόν βρῖσουν χυδαῖότερα. Ἡ πῶ ἀνάγκη τηλεφωνήτρια δέ θά τό κάνει αὐτό. Θά τόν κλείσῃ. Δὲν ἔχει βγῆ ὁμως ποτέ συνδρομητής νά παραπονεθεῖ γιὰ ἄντρα. Ἄν μία τηλεφωνήτρια διανοηθῇ νά ὑψώσει τή φωνή της "Μά Κύριε, νά τοῦ πῇ γιὰ τί τήν ἔχει πρίξει, νά εἶναι σίγουρη πῶς θά γίνῃ ἀναφορά. Κι ὁμως κάνουμε ὅτι μπορούμε. Οἱ ἄντρες συναδελφοί ἰσχυρίζονται πῶς τά κορίτσια π.χ. πού ἐργάζονται στίς γραμμές ἐξωτερικοῦ, ξέρουν μόνο τήν ὁρολογία. Ὅμως ἔχουμε ἀκούσει ἀπό συνδρομητές πῶς οἱ κοπέλλες δὲν τοῦς ἐξυπηρετοῦν μόνο τυπικά. Πολλές φορές κάνουν τόν διερμηνέα σέ ἄνθρωπους πού δὲν μποροῦν νά συνηνοηθοῦν. Ἀρα ἔχουν καί παράεχον προσόντα. Ἄν ὀχι τό 50%, τό 40% ἔχει τελειώσει μία ἀνώτερη σχολή, Νομική, Φιλοσοφική, κλπ.

- Μὲ τίς ἐργαζόμενες μητέρες ;

- Υπάρχει παιδικός σταθμός με συμβολικό ποσό. 250 δρχ, ἀλλά κατόπιν κληρώσεως. Ἄν εἶναι τυχερό τό παιδί ὅπως μου εἶχε πῇ μία φορά ὁ ἀρμόδιος. Ἀλλά δυστυχῶς ἦταν "Ἀτυχο" τό παιδί μου.

- Ἀπό πρωτοβουλία τοῦ Ο.Τ.Ε. ἔγινε ὁ σταθμός ;

- 'Όχι τοῦ Συλλόγου μᾶς. Κατόπιν δικῆς μᾶς πιέσεως. Οἱ περισσότερες εἶναι παντρεμένες κι ἔχουν παιδιά.

- Πῶς τά καταφέρνετε εἰς ;

Πῶς ; κοιμᾶμαι κάθε βράδυ στή 1.30 γιὰ νά τά καταφέρω.

- Τι δυναμικό ἔχει ὁ παιδικός σταθμός ;

- Περίπου 250 παιδιά. Δέ μᾶς ἐξυπηρετεῖ.

- Ἐχετε ἐπομένως πολλά προβλήματα ;

- Φυσικά, ἐμεῖς ὁμως δὲν μπερδεύουμε τά προβλήματά μᾶς. Αὐτοὶ φοβοῦνται καί εἶναι γελοῖο. Ἐχουμε διαμαρτυρηθεῖ γι' αὐτά, κι αὐτοὶ πιστεύουν πῶς ἐπειδὴ δὲν δέχονται τήν ἐξέλιξη πού ζητάμε, ὅτι γι' αὐτό λιποθυμάμε.

Μά ἂν τά καταφέρναμε νά πείσουμε μ' αὐτόν τόν τρόπο τόσο πού καί οἱ γιᾶτροὶ νά πείθωνται, τότε νά πηγαίναμε σέ τσίρκο. Μὲ τέτοιο ταλέντο.

Πάντως ἐμεῖς δὲν ἔχουμε τήν ἴδια ἐξέλιξη με τοῦς διοικητικούς ἐνῶ τά προσόντα εἶναι τά ἴδια.

- Οἱ σχέσεις με τοῦς ἀνώτερους ;

- Οἱ προϊστάμενες, παλιές τηλεφωνήτριες, εἶναι φιλικές, ἀνθρώπινες ξέρουν καί καταλαβαίνουν. Οἱ ἐποπτεῖς εἶναι ἄντρες. Ἐρχονται ἀπὸ τό διοικητικό προσωπικό. Αὐτοὶ παίζουν τό ρόλο τοῦ μπαμπούλα, τοῦ χωροφύλακα. Τό μεσημέρι αὐτοὶ φεύγουν, πάνε καί τρώνε, νά ποιοῦν τὸν καφέ τοῦς, πάνε στήν ἡχογράφηση... Τότε ὅταν πέφτει τό μεσημέρι κάπως ἡ δουλειά καί εἴμαστε μόνες, φερνουμε κρυφά κανά καφέ. Εἶναι λίγο τό προσωπικό.

- Δὲν κάνει νά τρῶτε ἡ νά καπνίζετε ;

- Ἀφ' ἐνός δὲν προλαβαίνουμε, ἀφ' ἐτέρου εἶναι τά μηχανήματα. Μπορεῖς νά προκαλέσεις βλάβη ἅμα χυθεῖ καφές. Κι ἂν ἀρχίζουμε νά καπνίζουμε ὅλες σέ μία αίθουσα... με τέτοιο κλιματισμό. Δὲν τό ζητάμε αὐτό.

■ Τότε ποιά είναι τὰ αίτηματά σας ;

-Μεταφορά του υπεραστικού κέντρου και του κέντρου αστικών πληροφοριών σε καινούργια κτίρια.

-Ένα τέρμα για όλες τις τηλεφωνήτριες στο οπτικοακουστικό σύστημα που βασικά φθίνει περισσότερο.

-Νά μη στους χώρους εργασίας ένα μηχανήμα ειδικό που νά μετρά τὰ διάφορα αέρια που υπάρχουν στους χώρους. Σε περίπτωση που αυτά περάσουν το επιτρεπτό όριο, ν'αδειάζουμε την αίθουσα. Αλλά είναι τὰ αίτηματά μας που ζητά ο σύλλογος απτή διοίκηση και που φυσικά δεν αποδεχονται !

-Γιατί ζητάτε μεταφορά σε καινούργιο κτίριο ; (για νά πάρουμε τὰ αίτηματά ένα-ένα)

-Γιατί έχουν κακό κλιματισμό . Η θερμοκρασία δεν είναι ίδια σ'όλο το χώρο. Δεν ζεσταίνουμε όλες την ίδια ώρα. Δουλεύω με την Έλενη, δίπλα, σε απόσταση μισού μέτρου, αυτοί παγώνει κι'εγώ ζεσταίνομαι.

-Δουλεύετε πάντα με κλιματισμό ;

-Δεν μπορούμε νά εργαστούμε διαφορετικά. Τόν χειμώνα λειτουργεί ο κλιματισμός με θερμό αέρα, γιατί έχουν σφραγίσει τὰ παράθυρα. Η ατμοσφαιρα ξεραίνεται. Το καλοκαίρι σε πιάνει ένα ρεύμα φύχους πού σε παραλύει. Σε χτυπάει απ'τή μια μεριά κι' απ'τήν άλλη ζεσταίνεσαι. Το καλοκαίρι εργαζόμαστε με ζακέτες. Όταν πούμε κρύνουμε, ανεβάζουν τον θερμό αέρα, αλλά τότε μᾶς πιάνει όληνηλία και χαλαρώνουμε. Ανεβάζουν τότε το κρύο. Αρχίζει μιά ή μεση, μιά τό κεφάλι, ο λαιμός. Είναι άστείο, αν μπορούσε νά δη κάποιος από μιά γωνία, γυναίκες φασκωμένες με ζακέτες, μιά στά πόδια, ή άλλη στη μέση, ή άλλη στο κεφάλι, μιά δούλευε με κουκούλα. Αλλά 'Ιούλιο-Αύγουστο.

Τώρα μόλις βγής στο διάδρομο, λές βρίσκομαι σε καμίνι, αν βγής δε και στην Αθίνα και γέσαι. Τώρα κατά πόσο αυτό μπορεί ν'αποδειχτή καλό για την υγεία, νᾶσαι τη μιά τυλιγμένη γιατί παγώνεις, και νά καίγεται μέχρι νά πᾶς σπιτι σου, και αν μπορεί αυτό νά σε βλάψη είναι πολύ απλό νά το καταλάβη κανείς.

Βλάπτει, όλοι τό υποστηρίζουν, παθολόγοι, φθοροναριγγολόγοι, γυναικολόγοι, οφθαλμίατροι. Ο κλιματισμός βλάπτει, αλλά σιγά-σιγά ποιος μου έγνᾶται ἔμενα πῶς μετά από 10 χρόνια δεν θά μου παρουσιαστή κάτι ;

-Έχει σχέση ο κλιματισμός με τὰ προβλήματα ἔγγυμσύνης πού παρουσιάζονται και τις αποβολές ;

- Όλες ανεξαιρέτως οι κοπέλλες πού είναι ἔγκυες αυτή τη στιγμή παρουσιάζουν κι' έχουν προβλήματα. Ἐλάχιστες γέννησαν φυσιολογικά και στον καιρό τους . Πρωτη απόβολή, δεύτερη απόβολή. Άλλη ξαπλώνει 9 μήνες για νά τὰ καταφέρει.

Παθαίνουν φύξη κι' έχουν πόνους τρομερούς. Η Ἐλρήνη... εἶχαμε ἕνα κοριτσάκι, τρία χρόνια παιδεύεται, μένει, χάνει τό πρώτο, τό δέυτερο. Δεν δικαιολογείται μιά κοπέλλα 24 χρονών με 3 χρόνια στον ΟΤΕ, νά πεις πῶς ο καιρός ἔκανε τή δουλειά του. Όχι. Τό περιβάλλον ἔχει παίξει ρόλο. Ακολουθούν θεραπείες με διαθερμίες, δεν ξέρω ἔγῳ τί ἄλλο για νά κᾶνη ἕνα παιδί στά 24 χρόνια. Σκεφου μιά 28-30 ν'αποφασίσει, τί θά γίνει. Δεν μπορεί 1600 γυναίκες νᾶχουν προβλήματα στά γεννητικά τους ὄργανα. Ἐξ ἄλλου μᾶς παρουσιάζονται και προβλήματα γενικά υγείας.

-Δηλαδή ;

όλες νοιώθουμε τὰ ίδια συμπτώματα: σφίξιμο στό λαιμό, στέγνωμα στον ούρανίσκο, πονοκέφαλοι, πάγωμα στά ἄκρα.

Δεν εἴμαστε νήπια, δεν μπορεί νά συνενοούμαστε και νά λέμε τὰ ίδια πράγματα, και οι ἄντρες πού δουλεύουν ἄπάνω παραδέχτηκαν πῶς είχαν τὰ ίδια συμπτώματα.

-Και οι γιατροί του ΟΤΕ ;

-Αυτοί καταγράφουν τὰ συμπτώματα χωρίς νά δίνουν ιατρική ἐξήγηση. Όταν αἰσθανόμαστε ἄσχημα ρωτοῦν : "Μά μήπως κάνατε σήμερα πάνω δουλειές ; θά κουράστηκες σήμερα ..." Δεν μᾶς λένε.

-Γιατί συμβαίνει αυτό και πότε ;

-Μάλλον ἡ συντήρηση τῶν μηχανημάτων. Δεν ξέρουμε. Ἐάν εἶχαμε φυσιολογικά προβλήματα, ἡ ἄν εἴμαστε νευρωτικές ὅπως υποστηρίζει, ο ΟΤΕ, αυτό τό πράγμα ἄπρεπε νά βρίσκεται σ'όλο του τό μεγαλείο τό καλοκαίρι, πού έχουμε λίγο προσωπικό λόγω ἀδειῶν και τρελλή δουλειά. Ποτε όμως τό καλοκαίρι δεν έχουμε τέτοια πράγματα. Γιατί ; Ρωτῶ, ἄς ἀπαντήσουν. Γιατί συμβαίνει κάθε τέτοια ἐποχή τώρα, πού ο καιρός είναι καλύτερος, δουλειά πολλή ἄλλα ὅχι σάν τό καλοκαίρι πού δουλεύουμε σάν ρομπότ ;

-Τὰ ψυχολογικά προβλήματα πού λέν ;

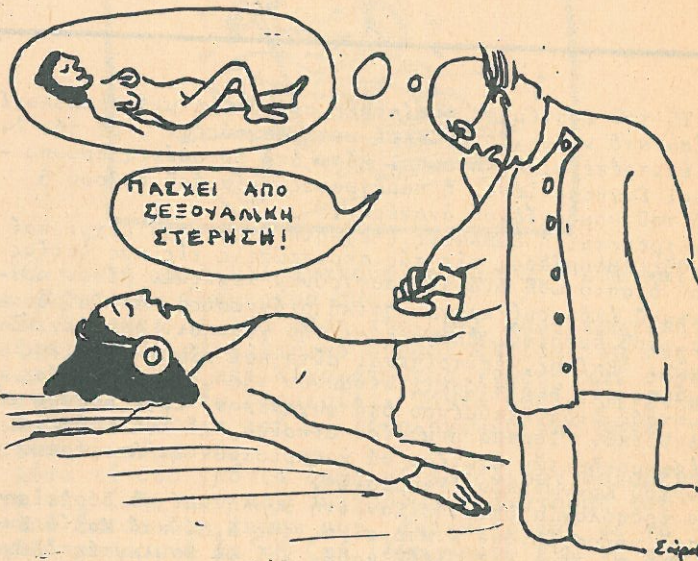
-Δεν ὑπάρχει ψυχολογικό πρόβλημα, στό λέω ὑπέυθυνα.

-Άλλοι τα λένε αυτά. Μᾶς ἀκολουθοῦν μέχρι και στην τουαλέττα για νά δουν .

-Αυτό είναι βασικό. Ὑπάρχει τρομοκρατία ;

-Παίρνουν συνέχεια μέτρα.

-Πῶς αποφασίσατε νά κάνετε στάση εργασίας μιά και δεν πρόκειται για ἀπεργία ;

-Μετά τις πρώτες λιποθυμίες, φτάσαμε 48 ὅλες μαζί. Ο ΟΤΕ δεν ἔπαίρνε μέτρα. Μόνες τότε, χωρίς διαφωνίες, τι νά σου πῶ, σάν αὐτόματα πεταχτήκαμε ἔξω. Όταν βλέπεις τις 5 νά τεζάρουν κι' ἐσύ λές στέγνωσα, δεν ἀναπνέω, φοβάσαι. Ἐγώ δεν ἐπιρρεάζομαι, εἶμαι πολύ ἀνθεκτική, σχεδόν ἀναισθητή την τετάρτη, ἦρθα απ'τήν ἀδειά μου. Τή δευτέρα ἄρρισαν οι ἰχθυθυμίες. Ἐγώ δεν λιποθύμησα ἄλλα ...

-Ἐγώ 3 φορές

- Ἀλλά νιώθω, τό ἐννοίωσα, ἐξάντληση, πνίξιμο, πάγωμα στά ἄκρα, στέγνωμα στον ούρανίσκο.

-Ἐχετε συμβουλευτεῖ τούς γιατρούς για τὰ συμπτώματα ;

-Ναί, δεν είναι ὅπως λέν ἄκριβως λιποθυμίες, έχουμε αὐτά τὰ συμπτώματα, χωρίς νά χάνουμε τις αἰσθήσεις μας. Μόλις βγῆς απ' τήν αίθουσα σταματάει σε λίγα λεπτά, δεν προλαβαίνεις νά πᾶς στό γιατρό, ἐκείνη τη στιγμή πρέπει νά μᾶς κάνουν μιά ἐξέταση.

-Γιά πέστε μας για τήν τρομοκρατία ;

-Τις πρώτες μέρες ἦταν τ'αὐτοκινητά τους ἔξω. Κυκλοφοροῦσαν ἄστυνομικοί με πολιτικά. Μερικούς τους έχουμε συνηθίσει. Τους βλέπουμε, διαβάζουν ἀνάποδα τήν ἔφημερίδα, γυρνᾶνε χωρίς νᾶχουν δούλεια στους χώρους, μόλις βλέπουν πηγαδάκι ἔρχονται.

-Ἀτομική τρομοκρατία ;

-Ἄν έχουμε ἀντιληφθεῖ κάτι τέτοιο. Στά μέλη τοῦ συλλόγου ἴσως. Στην ἀρχή μᾶς ἀκολουθοῦσαν στην τουαλέττα.

-Γιατί λέτε πῶς είναι παράνομος ο ΟΤΕ ;

-Γιατί νομικά δεν ἐξηγῆται αὐτό πού κάνει. Ἐβγαλε μιά ἀνακοίνωση πού μᾶς περιορίζει ἐδῶ σ'αὐτό τό χώρο, χωρίς ἀριθμό πρωτοκόλλου, ὅτε ὑπογραφή. Ἐχει μόνο ἕνα ΠΔΥΕΣ. Τι είναι αὐτό ; Μᾶς λέν, ;

-Εἶναι μέτρο ἐκφοβισμοῦ ;

-Πιτυεύουμε πῶς είναι ;

-Θᾶλετε νά μῆτε μέσα ;

-Νᾶ μποῦμε θέλουμε, ὅχι ὅμως με τις ίδιες συνθήκες.

-Θᾶ σᾶς κόβουν τό μισθό ;

-Καμμιᾶ δεν βάζει τήν υγεία της κάτω ἀπό μερικά ἡμερομίσθια πού λέν πῶς θά μᾶς κόβουν. Εἴμαστε ἀποφασισμένες. Ζητάμε καλύτερες συνθήκες δουλειᾶς, ἐγγυήσεις για τήν υγεία μας, ὅχι με λόγια. Νᾶ μῆ τό μηχανήμα πού εἶπαμε πού μετράει τ'αέρια, νά γίνεται ἰατρική ἐξέταση.

-Αὐτό τό μηχανήμα ὑπάρχει ;

-Φυσικά, δεν θά τό φτιάσουν ειδικά για μᾶς. Τό χρησιμοποιοῦν και σ' ἄλλες χώρες.

-Ἐχετε συμπάρασταση στον ἀγῶνα σᾶς ;

-Βέβαια, ἀπό τις τηλεφωνήτριες τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς χώρας, τηλεγραφήματα ἀπό τό ἐξωτερικό. Μέχρι ἀπό τό Καμερούν ἦρθε τηλεγραφήμα συμπάραστασης και διαμαρτυρίας γιατί δεν λύνουν οι ἀρμόδιοι ἕνα θέμα τόσο απλό. Ἀπό σεμινάρια πού γίνονται, ξέρουμε πῶς ἔχουν κι ἐκεῖ προβλήματα προαγωγῆς κλπ, ἄλλα ὅχι σάν τα δικᾶ μᾶς.

-Οἱ ἄντρες πού δουλεύουν στον ΟΤΕ σᾶς συμπαρστέκονται ;

-Ναί, με τό νά δουλεύουν... Δεν ἔκαναν ἀπεργία αυτοί ἄλλα τὰ προβλήματα τῶν διοικητικῶν, ο Σύλλογος τὰ συμπαρστέκεται ὅμως

-Ἡ δουλειά γίνεται ;

-Όχι δεν γίνεται σωστά. Ἐχει πέσει στό 2%. Δεν φταῖμε ἐμεῖς. Ζητάμε καλύτερες συνθήκες δουλειᾶς. Εἶναι ἀπλό

ΕΚΤΡΩΣΕΙΣ:

τακτική "στρουθοκαμηλου,"

Στις 15 του Σεπτεμβρίου ψηφίστηκε στη Βουλή μία τροπολογία, μέσα στο νομοσχέδιο "περί μεταμοσχεύσεων", με την οποία επιτρέπεται η έκτρωση, κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις. Συγκεκριμένα, η παράγραφος τρία του άρθρου 5 αυτού του νομοσχεδίου αναφέρει:

"Επιτρέπεται η άμβλωση (τεχνητή έκτρωση) μέχρι και της 20ης εβδομάδος, εις τας περιπτώσεις εις τας οποίας η έμβρυον διαπιστωθή διά των συγχρόνων τεχνικών μέσων προ-γνωστικού ελέγχου(προγεννητική διάγνωση), σβαράς άνω-μαλίας του έμβρυου, έπαγόμεναι την γέννησιν παθολογικών νεογνών. Επίσης, επιτρέπεται αυτή και μέχρι της 12ης εβδομάδος εις περιπτώσεις κινδύνου της ψυχικής υγείας της μητρός διαπιστουμένου υπό ψυχιάτρου, εργαζομένου εις νοσηλευτικόν Ίδρυμα Δημοσίου Δικαίου, Αί λεπτομέρειαί της έφαρμογής των άνωτέρω θά καθοριστούν δι' αποφάσεων των Υπουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών.

Την τροπολογία υποστήριξαν στη Βουλή και οι δύο εισηγητές του νομοσχεδίου- Ν. Μπρισίμης της Ν.Δ. και Μαρία Κυπριωτάκη-Περράκη του ΠΑΣΟΚ καθώς και οι βουλευτές όλων των κομμάτων που μίλησαν, με μία μόνο εξαίρεση, τον χριστιανοσοσιαλιστή βουλευτή Ε. Παπαθεμαλή.

Λίγες μέρες μετά την ψήφισή του και πριν την υπογραφή του νόμου από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, Έκκλησιαστικοί παράγοντες-που ως τότε δεν τολμούσαν να μιλήσουν έξω από τις αίθουσες των αποκαλύψεων σερβάς σκανδάλων εις βάρος δεσποτάδων-άρχισαν την επίθεση. Καταδίκασαν το νόμο και άπείλησαν να...άφορισούν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αν υπέγραφε.

Ο νόμος υπογράφηκε και από την ημέρα που θα δημοσιευτεί στην Έφημερίδα της Κυβερνήσεως θα ισχύει και τυπικά.

Για να αλλάξει τίς; Για να προστατέψει ποιόν; Το άρθρο 304 του Ποινικού Κώδικα, παρ'όλο που θεωρούσε αξιόποινες τις έκτρώσεις, επέτρεπε δύο εξαιρέσεις: όταν υπήρχε κίνδυνος για τη ζωή της έγκυου και όταν η σύλληψη θεωρηθεί αποτέλεσμα βιασμού ή αιμομιξίας. Με τον νέο νόμο προστέθηκαν μερικές ακόμη περιπτώσεις, αλλά η έκτρωση παραμένει πάντα απαγορευμένη. Κι αυτές οι "καινούριες" προβλέψεις", καμιά σχέση δεν έχουν με την αναγνώριση του δικαιώματος της γυναίκας να διαθέτει όπως νομίζει το κορμί της, να κάνει παιδιά αν και όταν μπορεί και θέλει...

Απλά και μόνο νομιμοποιούν μια κατάσταση που τους έχει πρό πολλού ξεπεράσει. Γιατί ο νόμος που ποινικοποιεί τις έκτρώσεις έχει καταργηθεί στην πράξη, και υπάρχει ακόμη στα χαρτιά για να κρέμεται σαν απειλή πάνω από τα κεφάλια των γυναικών θυμίζοντας τους ότι οι ίδιες "δεν είναι ικανές να αποφασίζουν ο'υτε για τον ίδιο τους τον εαυτό" και χρειάζονται κάποιον να τις προστατεύει.

Στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης, ήδη, μετά από σκληρούς αγώνες των γυναικών, οι νόμοι άρχισαν να αλλάζουν. Καιρός είναι και στην Ελλάδα να σταματήσει η τακτική της στρουθοκαμηλού απέναντι στο θέμα των εκτρώσεων. Ο απαγορευτικός νόμος δεν έμποδίζει στο να γίνουν έκτρώσεις. Αυτό που θα τις περιόριζε, είναι η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση από το σχολείο, κιόλας ή πληθώρα ενημέρωση για τα μέσα της αντισύλληψης, ή δημιουργία τέτοιων κοινωνικής υποδομής που θα επέτρεπε στις γυναίκες που θέλουν να κρατάνε τα παιδιά τους.

Τό δικαίωμα κάθε ανθρώπινου πλάσματος να δώσει το κορμί του, είναι-θά ήρεπε να είναι- πέρα από κάθε αμφισβήτηση.

Τό ίδιο αναφαίρετο είναι, -θά'πρεπε να είναι- τό δικαίωμα κάθε γυναίκας να αποφασίζει αν και πότε θά κάνει παιδιά. Η δυνατότητα που έχουμε ή όχι για αυτή τη στοιχειώδη επιλογή επηρεάζει καθοριστικά έμας τις ίδιες, τά παιδιά που έχουμε ή αυτά που θά αποκτήσουμε στο μέλλον, τους συντρόφους μας, τον κόσμο γύρω μας.

Αυτά τά δυο βασικά και αναφαίρετα δικαιώματά μας αμφισβητούνται βάνουσα όταν φτάνουμε στο θέμα των εκτρώσεων.

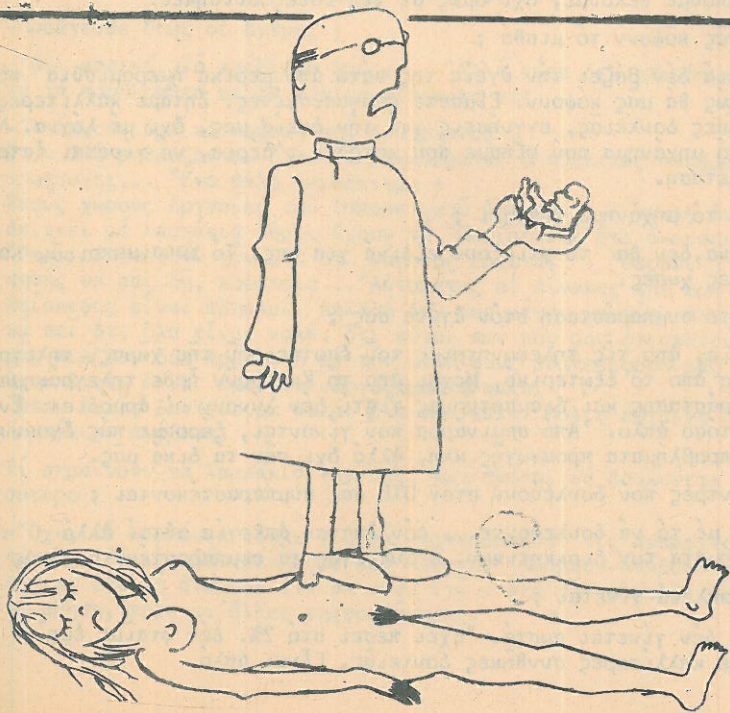
Και αμφισβητούνται από μια κοινωνία που:

1. Γνωρίζει πολύ καλά ότι σύμφωνα με τους υπολογισμούς γίνονται στην Ελλάδα κάθε χρόνο 100.000 ως 300.000 έκτρώσεις, ότι στις ιδιωτικές κλινικές γίνεται "ουρά" μπροστά στο χειρουργείο και ότι οι έκτρωσιολόγοι πλουτίζουν σε βάρος των γυναικών. (Υπολογίζεται ότι σε καθένα από τους 600 μαιευτήρες-γυναικολόγους που υπάρχουν στην Αθήνα και τον Πειραιά αντι-στοιχούν 130 έκτρώσεις τό χρόνο. Δεδομένου ότι κάθε έκτρωση κοστίζει τουλάχιστον 5.000 δρχ. φτάνουμε συνολικά στο άστρονομικό ποσό των 400.000.000 δρχ. τό χρόνο...κέρδη άφορολόγητα.)

2. Υποκρίνεται, φτιάχνοντας νόμους που κωδικοποιούν τις πιο αναχρονιστικές περί κοινωνικής ήθικης αντιλήψεις και καλύπτουν τά συμφέροντα όλων κερδοσκοπούν σε βάρος των γυναικών. Παράλληλα, καθώς δεν τηρούνται αυτοί οι νόμοι, αφήνεται μία διέξοδος της νομιμης παρανομίας στην καταπιεσμένη, ταλαιπωρημένη, βασανισμένη γυναίκα, ώστε να μη δημιουργούνται έκρηκτικές καταστάσεις που θά ανάγκαζαν τό κράτος να αντι-μετωπίσει σε βάθος τό πρόβλημα. (Σύμφωνα με στοιχεία της στατιστικής υπηρεσίας τό 1974 είχαμε μόνο 8 κατα-δίκες για έκτρωση, τό 1975 άλλες 8 και τό 1976 μόνο δύο. Χαρακτηριστικό: περισσότερες καταδίκες αναφέρονταν σε άτομα με πολύ χαμηλό μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο.)

3. Συνεχίζει αυτή την υποκριτική στάση με τό να δέχεται να πουλιούνται ελεύθερα τά αντισυλληπτικά στα φαρμακεία-χωρίς συνταγή γιατρού- αλλά όχι σάν αντισυλληπτικά, αφού αυτό απαγορεύεται, και χωρίς τη συμβουλή γιατρού, αφού λίγοι γιατροί τά συστήνουν στις πελάτισσές τους. Μερικοί τό όμολογούν άνοιχτά σε ιδιωτικές συζητήσεις: "Γιατί να δώσω αντισυλληπτικά; Οι έκτρώσεις με συμφέρουν περισσότερο".

4. Στρουθοκαμηλίζει όταν δεν κάνει καμιά προσπάθεια για σεξουαλική διαφώτιση (αφού δεν τό συζητάμε τό θέμα δεν υπάρχει...), κι όταν τό πρόβλημα πάρει τη μορφή δοάματος αγανακτεί που "άγαμη μητέρα έπνιξε τό ύδωρ τό έκ κλεφτογαμίας τέκνον της", που "βρέθηκε στο σκουπίδια πτώμα νεογνού" ή που 19χρονη νέα κομμάτιασε τό βρόχος της...ή τό στραγγάλισε...ή τό πέταξε στο αύλακι..." και εκπλήσσεται που..."υπάρχουν τέτοιες μητέρες"...

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΛΥΣΗ

Οι έκτρώσεις είναι τό τελευταίο από τά μέσα έλέγχου τών γεννήσεων πού έμεις οι γυναίκες θά θέλαμε νά χρησιμοποιούμε-γνωρίζοντας, όσες γνωρίζουμε, τί έπιπτώσεις μπορεί νά έχουν πάνω μας, σωματικές ή ψυχολογικές. Όμως όταν δέ μας δίνονται, απ'τή μία όλες οι πληροφορίες και όλες οι δυνατότητες για νά αποφύγουμε μία άνεπιθύμητη έγκυμοσύνη και από τήν άλλη τά μέσα για νά κρατήσουμε τά παιδιά μας όταν τά θέλουμε τότε δέ μας μένει παρά αυτή ή λύση. Η στάση τής κοινωνίας μας απέναντι σέ θέματα όπως ή σεξουαλικότητα, ή σεξουαλική εκπαίδευση και ή φροντίδα τής υγείας κάνει δύσκολο για μας-ιδίως τίς φτωχότερες, τίς νεώτερες και τίς λιγώτερο μορφωμένες- νά διαλέξουμε τίς καλύτερες για μας μεθόδους έλέγχου τών γεννήσεων. Έτσι, για τήν ώρα, οι περισσότερες από μας δέν έχουν άλλη έπιλογή από τίς έκτρώσεις. Κι αυτό είναι πού γίνεται στήν πραγματικότητα. Έρευνα του μαιευτηρίου "Αλεξάνδρα" ανάμεσα σέ 1000 γυναίκες, παντρεμένες, έδειξε ότι οι 373 είχαν κάνει από μία ως τρεις έκτρώσεις, ενώ υπήρχε γυναίκα πού είχε κάνει 43 έκτρώσεις. Σέ έρευνες πού έγιναν ανάμεσα σέ άνυπαντρες κοπέλλες 19-22 έτών βρέθηκε ότι τό 25% είχε κάνει ήδη μία, τουλάχιστον, έκτρωση.

Σπάνια ή έκτρωση δέν συνεπάγεται έσωτερική σύγκρουση για τήν ίδια τή γυναίκα. Όμως, οι περισσότερες από μας αισθανόμαστε ότι τό νά φέρεις στόν κόσμο ένα άνεπιθύμητο παιδί είναι πολύ χειρότερο από μία έκτρωση. Έίτε γιατί δέν μπορούμε νά τού προσφέρουμε τή σωστή φροντίδα, είτε γιατί έμεις οι ίδιες διαλέξαμε νά κάνουμε άλλα πράγματα στή ζωή μας.

Υπάρχουν άνθρωποι-πέρα από τούς υποκριτές τής εκκλησίας-πού είλικρινά πιστεύουν ότι μία έκτρωση είναι "δολοφονία" γιατί σκοτώνει ένα έμβρυο πού "έχει δικαίωμα στή ζωή". Αλλά ένα έμβρυο δέν έχει περισσότερα δικαιώματα από τήν έγκυο μητέρα του. Και πέρα πέρα, πιστεύουμε ότι ή ποιότητα ζωής πού δίνουμε στά παιδιά μας-και άπαραίτητη προϋπόθεση γι αυτό είναι ή δική μας συναισθηματική, σωματική και κοινωνική έτοιμότητα και έπιθυμία νά αποκτήσουμε ένα παιδί-είναι έξ ίσου σημαντική μέ τήν ίδια τή ζωή.

ΖΗΤΑΜΕ ΛΟΙΠΟΝ

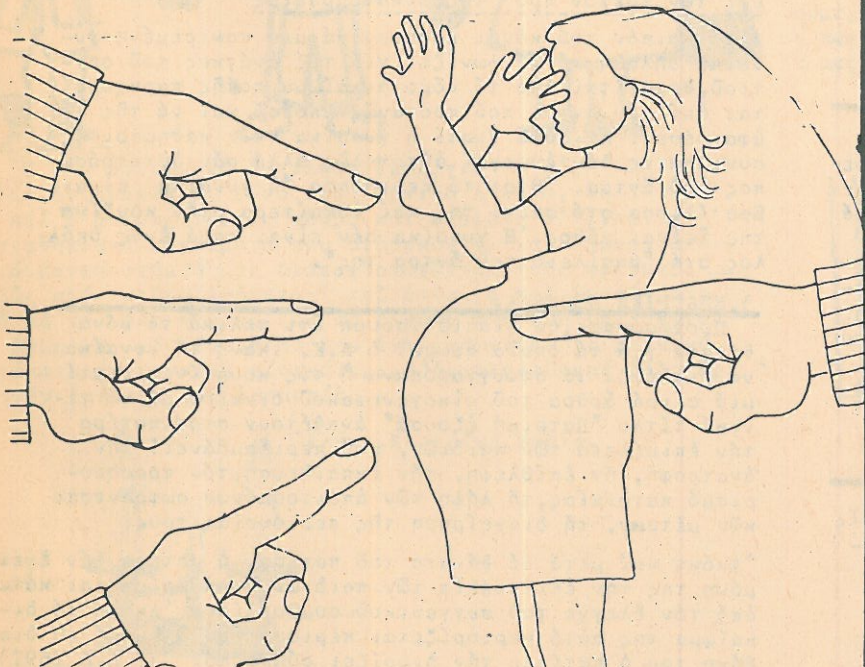
Νόμιμες, έλεύθερες και δωρεάν έκτρώσεις, σέ συνθήκες ασφαλείς και μέ παράλληλη παροχή υποστήριξης, πληροφόρησης και συμπαράστασης.

Η έλευθερία νά αποφασίζουμε για τό σώμα μας δέν θά είχε κανένα νόημα αν σήμαινε μόνο έλεύθερες έκτρώσεις. Για έλεύθερη μητρότητα για όσες θέλουν,

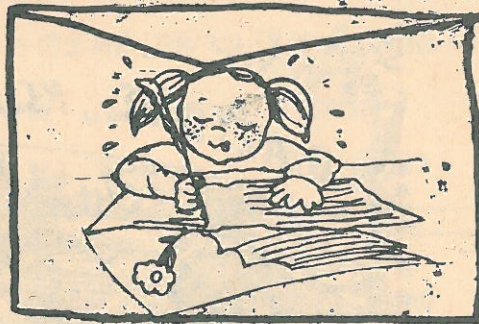
ΖΗΤΑΜΕ ΚΑΙ:

παιδικούς σταθμούς, μεγαλύτερες άδειες έγκυμοσύνης, απαγόρευση απόλυσης έγκυου, προστασία τής άνυπαντρης μητέρας και τού παιδιού τής.

NANA

— Ένα γράμμα —

Μέ πολλή χαρά και άνακούφιση διαβάω έδώ και τρεις μέρες τήν έφημερίδα σας.

Μέ βρίσκει σέ μία φάση τής ζωής μου, τραγική θά μπορούσα νά πώ, μέ μοναδικό σημάδι έλπίδας τό δύο χρόνων κοριτσάκι μου και λίγο απόθεμα γνώσης και δύναμης πού τονώθηκε μέ τήν έφημερίδα. Πάντα ήθελα νά ένταχθώ σέ μία ομάδα τέτοια πού οι ιδεολογικές της άρχες νά μέ βρίσκουν σύμφωνη.

Αυτά τά δύο χρόνια όμως μέ έμπόδισαν όρισμένα γεγονότα τής ζωής μου και συγχρόνως ή άνατροφή τού παιδιού πού έπρεπε όλη επάνω μου, άναγκάζοντάς με νά παραιτηθώ προσωρινά απ'τή ζωή (ένα χρόνο έχω νά πάω στό κινηματογράφο).

Αυτά πού γράφει ή έφημερίδα μέ άπασχολούν έδώ και χρόνια, από τότε πού κατάλαβα τόν έαυτό μου σάν γυναίκα.

Η συνειδητοποίησή μου, μου κόστισε άκριβά: Νευρικό κλονισμό, τρία χρόνια συγκρούσεις μέ τό περιβάλλον μέ όδυνηρά για μένα άποτελέσματα (αφού βέβαια ήμουν ή "τρελή").

Ανταπόκριση δέν έβρισκα πουθενά, ακόμα και σέ πρόσωπα πού (άρσενικά και θηλυκά) τά έβρισκα προοδευτικά. Οι άπαντήσεις πού μου έδιναν, αυτά πού μου έλεγαν, μέ έφερναν σέ μεγαλύτερη άπόγνωση. Διάβασα, σπούδασα, αλλά έν τώ μεταξύ τά νεύρα μου κλονίστηκαν.

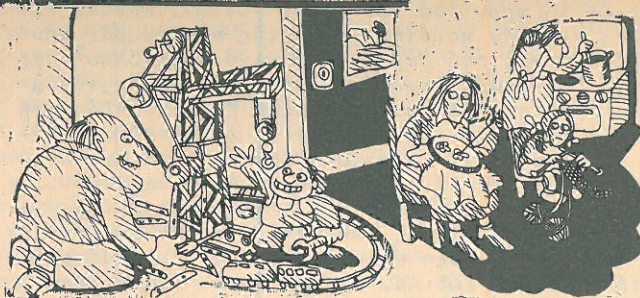
Κι αν μέχρι τώρα έχω σταθεί στά πόδια μου, μπορώ νά πώ πώς όφείλεται σέ "θαύμα".

Οι άρχες σας και οι άπόψεις σας μέ βρίσκουν σύμφωνη. Και μέ βρίσκουν σέ μία στιγμή κρίσιμη για τήν υπόλοιπη ζωή μου και τού παιδιού μου.

Εγώ χρειάζομαι τή βοήθειά σας. Θά χαιρόμουν αν θέλατε κι έσείς τή δικιά μου.

K.Π.

■ Λόγω έλλειψης χώρου δέν δημοσιεύονται άλλα γράμματα.

- Ο πατέρας μου ήθελε άγόρι
- Η γέννησή μου ήταν γι'αυτόν "μεγάλο χτύπημα"
- Αποφάσισε λοιπόν νά μέ μεταχειρίζεται σάν άγόρι
- Μου άγόραζε άυτοκινητάκια, μ'έντυνε άγορίστικα κ' μέ θεωρούσε άγόρι
- Όταν όμως άρχισα νά γίνομαι άυτόνομη και νά θέλω ν'αποφασίζω μοναχιά μου για ότι μέ άφορούσε,
- Μου άπάντησε μέ μιās :
- "Όχι, δέν μπορείς νά βγής τό βράδυ, ξέρεις καλά ότι είσαι κορίτσι."

— ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ:

περιμένουμε
τις αποψεις σας

- Έκτρώσεις : Αφύσρωμα

- Γυναίκες στίς

σοσιαλιστικές

χώρες

- Οι σχέσεις

ανάμεσα

μας

γΡΑΨΤΕ

Καθετός

Χαρίλαου

Τρικούπη

μας

Εκδίδεται από τήν Κίνηση για τήν
Απελευθέρωση τών Γυναικών.
ΥΠΕΥΘΥΝΗ σύνταξη μέ τό όνομα:
Αννέττα Καπόν, Τσιμισκή 39, Αθήνα
Θα μας βρήςτε Τρίτη

Στην κοινωνία μας ακόμη και σήμερα, μετά τη μαζική πιά είσοδο των γυναικών στην παραγωγή, κύριος προορισμός της γυναίκας παραμένει ο γάμος και η οικογένεια.

Για τη γυναίκα που δεν εργάζεται, ο γάμος είναι το συμβόλαιο που της εξασφαλίζει την πιθανή κοινωνική της άνοδο, την συντήρησή της, τις κοινωνικές της προσβάσεις, (αφού μη έχοντας δική της κοινωνική ζωή ζει μέσα από τη ζωή του άντρα της), τη δυνατότητα να κάνει παιδιά. (αφού οι άνυπαντρες μητέρες είναι κοινωνικά ανυπόληπτες), με μία λέξη την κοινωνική της αποκατάσταση.

Τα πράγματα δεν είναι πολύ διαφορετικά και για τη γυναίκα που εργάζεται, στο μέτρο που βλέπει το επάγγελμά της σαν ένα αναγκαίο κακό που της εξασφαλίζει τα χρήματα που έχει ανάγκη, αλλά ταυτόχρονα την αποσπάζει από τον πραγματικό ρόλο που σύμφωνα με την αστική ιδεολογία είναι ο ρόλος της συζύγου, της μητέρας, και της νοικοκυράς.

Βέβαια κανείς δεν μιλάει για το αντάλλαγμα που πληρώνουν οι γυναίκες για την εξασφάλιση αυτής της κοινωνικής αποκατάστασης. Για τις ώρες της αλλήρωτης δουλειάς στο σπίτι, την ανατροφή των παιδιών, τη φροντίδα των γέροντων γονιών. Κανείς δεν μιλάει για την ποιότητα ζωής της νοικοκυράς, την απομόνωση της στο σπίτι, τη συνεχή απασχόλησή της με τις ίδιες καθημερινές βαρετές δουλειές, τον αποκλεισμό της από την κοινωνική ζωή, την εξάρτησή της από τον άντρα της. Αντίθετα οι γυναίκες πρέπει να είναι πολύ ευχαριστημένες και να οφείλουν ευγνωμοσύνη επειδή κατάφεραν να αποκαταστούν.

Κι όμως αυτή η κατώτερη θέση της γυναίκας και η μεταχείρισή της σαν κάτι που δεν έχει δική του αυτόνομη ύπαρξη κατοχυρώνεται νομικά μέσα από τον Αστικό Κώδικα. Κι ενώ όλοι πανηγυρίζουν για την ψήφιση του άρθρου 14 του Συντάγματος που μιλάει για την ισότητα αντρών και γυναικών ο Αστικός Κώδικας μάς τά λέει πολύ διαφορετικά.

ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΤΟΥ 1975

Το άρθρο 4 του Συντάγματος του 1975 δίνει:

"Ελληνες και Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις." "Η καθημερινή πραγματικότητα ωστόσο, μάς βεβαιώνει ότι οι υποχρεώσεις των γυναικών είναι μεγαλύτερες και τα δικαιώματά τους έλλειψη.

Δεν θ' αναλύσουμε εδώ πώς αίρεται η ισότητα των δύο φύλλων στην πράξη. Εκείνο που θέλουμε να δείξουμε, είναι η καταστάση του άρθρου αυτού από επί μέρους της Ελληνικής νομοθεσίας που κατοχυρώνουν την υπεροχή του άνδρα σε βασικούς τομείς, όπως στην οικογένεια, (άρθρα 1387, 1388 και 1389 του Α.Κ.) στην επαγγελματική δραστηριότητα (άρθρ. 4 του Ε.Ν.) κ.λ.π.

ΤΟ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

Το οικογενειακό Δίκαιο που ρυθμίζει ανάμεσα στ' άλλα, τις προσωπικές σχέσεις, καθώς και τις περιουσιακές των συζύγων, καταργεί στην ουσία την αυτοτέλεια της γυναίκας μέσα στην οικογένεια. Το άρθρο 1387 του Α.Κ. είναι ενδεικτικό:

"Ο άνδρας είναι η κεφαλή της οικογένειας και αποφασίζει περί παντός ότι αφορά τον συζυγικό βίον". Δεν χρειάζονται περισσότερα για να καταλάβει κανείς ότι με το άρθρο αυτό καταργείται η ισοτιμία στις συζυγικές σχέσεις. Σά να μην έφτανε το γεγονός ότι η γυναίκα αυτόματα μετά το γάμο χάνει το επώνυμό της, τη νομική κατοικία της, κηδεμονεύεται από τον άντρα της αν είναι ανήλικη, δυνάμει γίνεται έδω ακόμη πιο σαφές: η γυναίκα από την πατρική εξουσία περνάει στην συζυγική. Πρέπει να υποταχτεί στον άντρα της. Να μην κάνει τίποτα που να αντιτάσσεται στην επιθυμία του. Να τον αφήνει να αποφασίζει για κάθε σοβαρό θέμα που αφορά την οικογένεια, όπως ο τόπος της κατοικίας, όπως η διαχείριση των οικονομικών, ο τρόπος ψυχαγωγίας ή το όνομα των παιδιών. Ακόμη, είναι υποχρεωμένη να τον αφήνει, αν εκείνος το θελήσει να ελέγχει την προσωπική της αλληλογραφία, να διαλέγει τις φίλες της, να της καθορίζει τον τρόπο που θα ντύνεται ή θα χτενίζεται. Για όλα αυτά βέβαια ο νόμος "επιβάλλει" στον άντρα να ρωτάει τη γνώμη της γυναίκας του. Όταν όμως δεν επιτυγχάνεται συμφωνία... τότε φυσικά επικρατεί η γνώμη του άντρα.

Ο άντρας ακόμη και σήμερα έχει το δικαίωμα να απαγορεύει στη γυναίκα του να εργάζεται αφού θεωρείται ότι η εργασία της γυναίκας "αφορά τον συζυγικό βίον". Εδώ τον διευκολύνει ακόμη περισσότερο το άρθρο 4 του Ε.Ν. σύμφωνα με το οποίο απαγορεύεται στη γυναίκα να ασκεί το επάγγελμα το έμπορο χωρίς τη συγκατάθεση του άντρα της.

2. ΤΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑ ΨΩΝΙΑ

Ας συνεχίσουμε όμως με το άρθρο 1389 του Α.Κ.: "Δικαιοπραξία της γυναίκας μετά τρίτων διά τις τρεχούσας ανάγκες της οικιακής οικονομίας υποχρεούται ο άντρας, εκτός αν ούτος απαγορεύσει το δικαίωμα της γυναίκας και γνωστοποιήσει την απαγόρευση εις τον τρέτον πρό της δικαιοπραξίας".

Αυτό λοιπόν που κάνει καθημερινά μία παντρεμένη γυναίκα δηλαδή το να φωνίζει για τις ανάγκες του σπιτιού, θεωρείται από το νόμο δικαίωμα που της παραχωρείται από τον άντρα που προφανώς μπορεί και να της το αφαιρέσει. Κι αυτό γιατί η γυναίκα στις καθημερινές συναλλαγές δεν ενεργεί αυτότελως αλλά σαν αντιπρόσωπος του άντρα. Έτσι το περιβόητο "η γυναίκα είναι βασίλισσα στο σπίτι της και ιδιαιτέρως στην κουζίνα της" είναι μύθος. Η γυναίκα δεν είναι παρά ένας υπάλληλος στο "βασιλείο του άντρα της".

3. ΠΑΤΡΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ

Προχωρώντας, θα διαπιστώσουμε ότι τελικά τα μόνα θέματα για τα οποία θεωρεί ο Α.Κ. ικανή τη γυναίκα να διαλέγει, τα σπουδαιότερα ή τις κούρτινες γιατί μία σειρά άρθρα του οικογενειακού δικαίου με το γενικό τίτλο "Πατρική εξουσία" αναθέτουν στον πατέρα την επιμέλεια των παιδιών, που περιλαμβάνει: την ανατροφή, την επίβλεψη, την εκπαίδευση, τον προσδιορισμό κατοικίας, τη λήψη των απαιτούμενων σωφρονιστικών μέτρων, τη διαχείριση της περιουσίας τους.

Ακόμη και μετά το θάνατο του πατέρα, η μητέρα δεν έχει μόνη της την επιτροπεία των παιδιών αλλά βρίσκεται κάτω από τον έλεγχο του συγγενικού συμβουλίου. Ακόμη το δικαίωμα της αυτό περιορίζεται περισσότερο όταν με τη διαθήκη του ο πατέρας την διορίζει σύμβουλο. (Α.Κ 1591)

Έτσι βλέποντας ότι ακόμη και μέσα στη κατ'έξοχή γυναι-
μεία άπασχόληση της άνατροφής των παιδιών ή γυναίκα δέν
έχει τό δικαίωμα παρά νά έκτελεεί τίς ένδόλες που ύπαγο-
ρεύονται από τόν άνδρα και νά φροντίσει γιά τήν έφαρμογή
της δικιάς του αντίληψης στη διαπαιδαγώγηση τους.

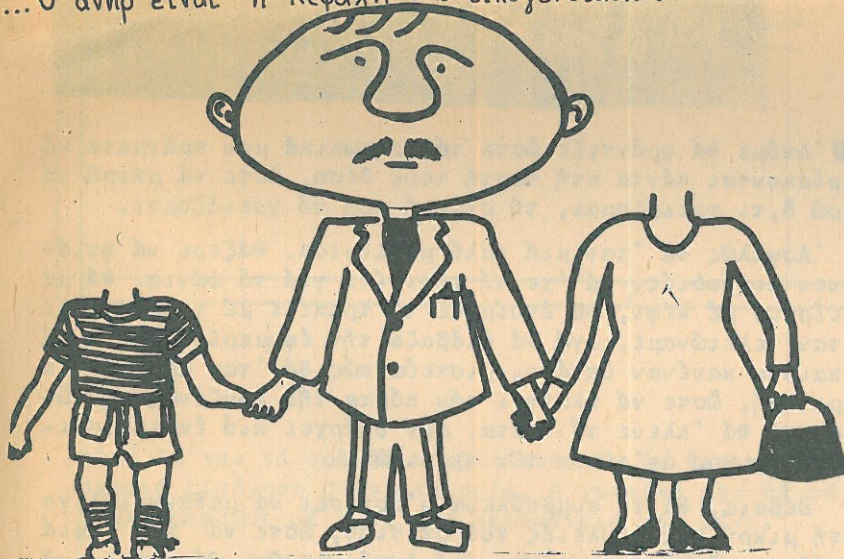
Ο ΑΝΗΡ ΦΕΡΕΙ ΤΑ ΒΑΡΗ ΤΟΥ ΓΑΜΟΥ.

Σύμφωνα μέ τό άρθρο 1398 του Α.Κ. "ο άνήρ φέρει
τά βάρη του γάμου" δηλ. είναι ο μόνος έπιφορτισμένος
μέ τά οικονομικά βάρη της οικογένειας. Τό άρθρο αυτό
άποτελεί τή νομική βάση που στηρίζει τήν ύπεροχή του
άντρα στην οικογένεια και τήν προνομιακή του μεταχείρι-
ση από τό δίκαιο. Δέν έχει όμως καμιά σχέση μέ τήν πρα-
γματικότητα. Γιατί πέρα από τό γεγονός ότι οι γυναί-
κες έχουν μπει πιά μαζικά στην παραγωγή και μοιράζονται
έτσι "τά βάρη του γάμου", ύπάρχει και ή καθημερινή δου-
λειά της γυναίκας στό σπίτι. Όπως και ή άνατροφή των
παιδιών που άποτελούν σημαντικότερα βάρη που φαίνεται
νά άγνοεί ο Α.Κ. Καί τά άγνοεί σκόπιμα και γιατί δέν
συμφέρει νά αναγνώρισει ότι ή σπιτική δουλειά που παρε-
χεται δωρεάν από τίς γυναίκες είναι έκείνη που συντήρει
και άναπαράγει τήν εργατική δύναμη του άντρα.

Ο ΘΕΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΙΚΑΣ

Στό άρθρο 1406 του Α.Κ. όρίζεται ότι: "ή προίκα
είναι ή υπό της γυναικός ή άλλου χάριν αυτής παρεχομέ-
νη εις τόν άνδρα περιουσία προς άνακούφισιν των βαρών
του γάμου." Ο άναχρονιστικός θεσμός της προίκας κυνη-
γάει τή γυναίκα από τή στιγμή που θά γεννηθεί, αφού
δλοι τή θεωρούν σά "γραμμάτιο" που πρέπει νά "έξοφλη-
θει". Η προίκα άποτελεί δυστυχώς ακόμη και σήμερα ο
στόιχειτό της "προσωπικότητας" μιας γυναίκας χωρίς τό
άποιο ή πολυπόθητο "άποκατάστασή" της δυσκολεύεται πιά
ρα πάλι γιά νά μήνιπούμε πώς είναι άδύνατη.
Έτσι μέ τίς εύλογές του Α.Κ. ή γυναίκα μεταβάλλεται
σέ εμπόρευμα που πρέπει νά πουληθεί σέ όσο τό δυνατό
καλύτερη τιμή που σημαίνει πώς πρέπει νά κάνει έναν
"καλό" γάμο δηλ. νά βελτιώσει τή κοινωνική της θέση.
Εύκολα φαντάζεται κανείς πόσο άσχημα έπιδρά, όλη αυτή
ή έμπορική συναλλαγή, στις σχέσεις δυο ανθρώπων

...Ο άνήρ είναι ή κεφαλή της οικογένειας..."

Η όλη κοινωνική αντίληψη όμως, γιά τή θέση της γυναι-
κας, δέν άντανάλλεται μόνο στό "Αστικό Δίκαιο, αλλά παρα-
πέρα και σ' άλλους τομείς αβτού και μάλιστα σ' "έγκριτα"
πανεπιστημιακά συγγράματα που διδάσκονται και σήμερα ακό-
μη στό Πανεπιστήμιά μας διαπαιδαγωγώντας τους φοιτητές
άκριβώς στό πνεύμα "ισότητας" του άρθρ. 4 του Συντάγματος
"Αλλά μέ τό ρόλο που παίζει τό Δίκαιο στή ζωή μας γενικά
τετα όπως και μέ τόν τρόπο που αντιμετωπίζει τό Ποινικό
μας Δίκαιο τή γυναίκα ειδικότερα, θ' άσχοληθούμε μέ άλλο άρ-
θρο στην έπόμενη μας έφημερίδα.-

Έλένη, Κατερίνα, Μαρία.

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΙΣ:

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ: ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ-ΤΟ ΠΑΙΔΙ

ΣΚΟΥΦΑ και ΣΙΝΑ ΓΟΝΙΑ

ΑΘΗΝΑΙ

- 5/10/1978

Όδός Λιοσίων, δέκα ή ώρα τό βράδυ. Στεκόμουν στή στάση, λιγά
μέτρα δεξιά μου μία παραγκα, ένα αγοράκι γύρω στά 10 περίπου περί-
μενε πίσω απ' τή πόρτα μέ τό κόκκινο φως. Δέ πέρασαν παρά λιγά λεπ-
τά κι ή πόρτα άνοιξε, μία παρέα φάνηκε κάτω απ' τό φως, καμιά δε-
καρία άγόρια κάπου 20 χρονών. Τι έκανες; ρωτάει τό φίλο του
τό αγοράκι. Τόν άντρα ήταν ή άπάντηση. Έτσι ο μικρός σύντομα
θά μάθαινε τί σημαίνει νάσαι άντρας. Τα σχόλια έδιναν και έπαιρναν
προχώρησαν, έφτασαν δίπλα μου σ' άπόσταση μισού μέτρου, τά βλέμματά
μας συνταντήθηκαν, σιώπησαν, 10 ζευγάρια μάτια μέ κυττούσαν, καθε
λέξη ήταν περιττή, ο σαρκασμός κι έσως ή άηδία που ζωγραφίζονταν
στις έκφράσεις των προσώπων τους ήταν αρκετά.

Μόλις είχαν πληρώσει γιά τή χρήση ενός άντικειμένου, και νάσου
πάλι κάποιο άντικείμενο φιγουράριζε μπροστά τους, έσως πολύ θάθελαν
νά τό δούν σάν άνθρωπο, σάν πλάσμα έσώτιμο μ' έκεινους, σά σύντροφο
τους που θά μπορούσαν ν' άγαπήσουν. Να μοιραστούν μαζί του, νά δώ-
σουν και νά πάρουν. Πώς όμως τή στιγμή που σιχαίνονταν (έως όχι
συνειδητά) τόν ίδιο τους τον εαυτό, πώς ν' άγαπήσουν που δέ μπορούν
ν' άγαπηθούν απ' τους εαυτούς τους, μόλις είχαν έξευτελίσει κι είχαν
έξευτελίστει.

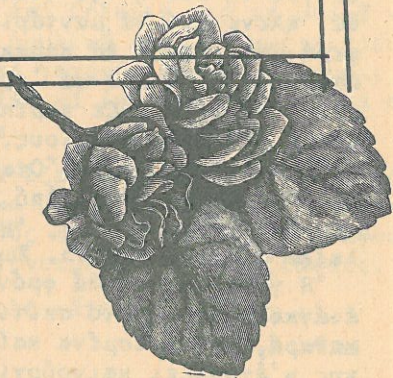
Μήπως φτάνει τά παιδιά αυτά γιά τή μιζέρια αυτή στις ανθρώπινες
σχέσεις, γι' αυτά τους τά συναισθήματα. Φτάνει αν τήν ουσιαστικότε-
ρη σχέση τους που καθορίζει τήν μετέπειτα εξέλιξή τους, τή σχέση
τους μέ τ' άλλο φύλλο, τή γεμίζει ύποκρισία ή κοινωνία και τήν έμ-
ποδίζει νά ολοκληρωθεί. Φτάνει αν αναγκάζονται νά γνωρίσουν τόν έ-
ρωτα μέσ' απ' τή πορνεία, νά χυδαίωποιήσουν τά όραιότερα συναισθήμα-
τα του ανθρώπου;

Σίγουρα όχι. Μά αυτό δέ σημαίνει ότι θά πρέπει άδιαμαρτύρητα νά
συνεχίσουμε νά περπατάμε μέ σκυμμένο τό κεφάλι, μέ χαμηλωμένο τό
βλέμμα, κάνοντας πως δέν άκούμε και δέ βλέπουμε τή χυδαίότητα που
έντιμετωπίζουμε σέ κάθε μας βήμα; Νά παραμερίζουμε μπρος στόν άν-
τρα που έπιδεικτικά μās κόβει τό δρόμο; Ως πότε θά δεχόμαστε νά
έισθανόμαστε σά σκυλιά που μās σφυρίζουν, σάν ένα κομμάτι κρέας που
ινειται; Ως πότε θά άνεχομαστε όλο αυτό τό μίσος, τή περιφρόνηση
ιαί τήν άηδία, που δέ χάνει εύκαιρία νά εκδηλωθεί στή πρώτη έκφραση
ιγανάκτησης μας. (Σύντομα θά αναφερθούμε διεξοδικότερα πάνω σ' αύ-
τό τό μεγάλο και σημαντικό: Στο θέμα του μίσους που αντιμετωπίζει
ή γυναίκα από μεριάς των άνδρων αλλά και του εαυτού της).

Καιρός είναι πιά νά πάψουμε νά περπατάμε τρέμοντας τή νύχτα στό
ρόμο, στόν ήχο βημάτων πίσω μας. Καιρός ν' άντιδράσουμε, κύρια έ-
άντια στή παθητική αντίδραση του εαυτού μās, στή τρομάρα που νιώ-
ουμε, στην έλλειψη μαχητικότητας και πίστης στις δυνάμεις μας. Για
ί πως μπορούμε νά προστατεύσουμε τόν εαυτό μας όταν νιώθουμε τά μ-
η μας νά παραλυνουν, τήν άναπνοή μας νά κόβεται ; ;!!

ΦΑΙΔΡΑ

Τα ύπογραμμένα άρθρα δέν άντιπροσωπεύουν
ύποχρεωτικά ή συνολική άποψη της κίνησης γιά τό
συγκεκριμένο θέμα

αχ, νά'χα μια συζυγο

■ Είμαι μιά παντρεμένη γυναίκα. Άνήκω σ'αυτή τήν εύ-
τυχή κατηγορία ανθρώπων. Τελείως συμπτωματικά τυχαίνει
ν'είμαι καί μητέρα. Έχω δυό άγγελούδια.

Όλοι παραδέχονται πώς είμαι μιά υποδειγματική σύζυ-
γος καί μητέρα. Κι άκόμα μέ θαυμάζουν πού τά καταφέρνω
νά συνδυάζω καί τή δουλειά μου -είμαι δακτυλογράφος-σέ
μιά εταιρία -μαζί μ'όλα τάλλα.

Ιθές τ'άπόγευμα μόλις είχα τελειώσει τό πλύσιμο τών
πιάτων κι είχα άρχισεί νά σιδερώνω τήν προχθεσινή πλύ-
ση. Ό άνδρας μου έλειπε. Αυτό τ'άπόγευμα δούλευε, δ
καυμένος. Μά καί νά μή συνέβαινε αυτό, πάλι θά'χε βγει
γιά νά συναντήσει κανένα "παλιόφιλο". Τήν έχει τόση ά-
νάγκη τήν άλλαγή από τή ρουτίνα τού σπιτιού.

Έτσι λοιπόν, είχα βαλθεί νά σιδερώνω ένα πουκάμισο.
Ό γυιός μου μέ τραβούσε από τή φούστα γρινιάζοντας νά
τόν πάω βόλτα, ενώ ή κόρη μου πάλευε μέ τήν άριθμητική
της κι όλο καί μέ φώναζε κάθε τόσο νά τή βοηθήσω. Έ-
χουν άρχισεί τώρα τή διαίρεση καί δυσκολεύεται λίγο τό
φουκαριάρικο.

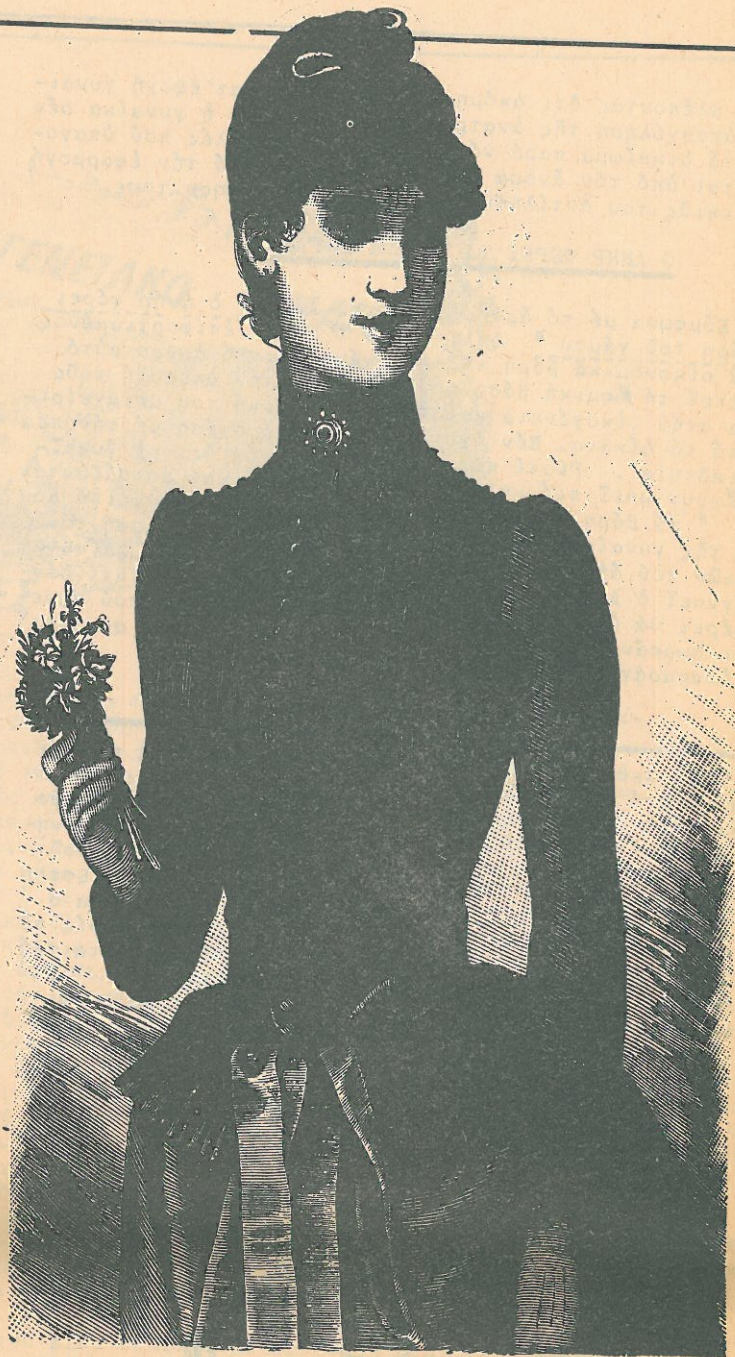
Κι έκει, έτσι στά τελείως ξαφνικά, μιά τρελλή, μιά
παράλογη σκέψη μου πέρασε άπ'τό μυαλό. Τί ώρατα, νά
μπορούσα νά'χα κι εγώ μιά σύζυγο.

Η φαντασία μου άρχισε νά όργιάζει. Πώς θά τήν ήθε-
λα; Μά, όπωσδήποτε πιά νέα από μένα καί γερή, γιά νά
μπορεί ν'άντεξει. θά 'χε κάποια μόρφωση γιά νά μπορώ
νά τήν παρουσιάζω, όχι όμως τέτοια πού νά τής δίνει τή
δυνατότητα νά σηκώνει πολύ κεφάλι. Κι άκόμα έλπίζω πώς
δ μπαμπάς της θά 'χε φροντίσει νά τήν προικίσει τουλάχισ-
τον μέ κανένα διαμερισμάκι, ώστε νά γλυτώσουμε καί
τό νοίκι. Πάντα λαχταρούσα ν'άποκτήσω ένα δικό μου σπι-
τι.

Τώρα βέβαια, στήν άρχή, δέ θά μέ πείραζε καί νά δού-
λευε, μιά καί τά οικονομικά μας γιά τήν ώρα δέν είναι
καί τόσο άνθηρά.

Η γυναίκα μου φυσικά θά 'χε τή φροντίδα τών παιδιών
θά τά πήγαινε στό γιατρό, στόν όδοντογιατρό, θά φρόντι-
ζε γιά τή σωστή του διατροφή καί τήν καθαριότητά τους.
θά 'πλενε καί θά μαντάριζε τά ρούχα τους, θά 'ταν τρυ-
φερή μαζί τους, θά παρακολουθούσε τή σχολική τους επί-
δοση, θά φρόντιζε νά 'ρχονται σ'έπαφή μέ συνομήλικούς
τους, θά τά 'βγαζε περίπατο. Έγώ πολύ θά 'θελα νά τά
βοηθά στό μαθήματά τους, αλλά μέ τίς σκοτούρες τού γρα-
φείου, πού καιρός; Όταν άρρώσταιναν τά παιδιά θά 'πρε-
πε νά παίρνει άδεια από τή δουλειά της γιά νά μέλνει
στό σπίτι κοντά τους. Έγώ φυσικά, δέ θά μπορούσα νά
λείψω από τό γραφείο. Χωρίς έμένα θά τά 'καναν θάλασσα.

Η γυναίκα μου θά φρόντιζε γιά όλες τίς σπιτικές μου
ανάγκες. θά 'χε τό σπίτι πάντα νά λάμπει, τά ρούχα μου
καθαρά, μανταρισμένα καί σιδερωμένα καί θά 'χε τό νού
της ν'άγοράζει καινούργια, όταν τά παλιά είταν γιά πέ-
ταμα.

■ Άκόμα θά φρόντιζε ώστε τά προσωπικά μου πράγματα νά
βρίσκονται πάντα στή σωστή τους θέση, ώστε νά μπορώ νά
βρώ ό,τι χρειάζομαι, τή στιγμή πού τό χρειάζομαι.

Άσφαλώς θά 'ταν μιά καλή μαγείρισσα. θά'ερε νά φτιά-
χνει λιχουδιές, θά 'χε τή φροντίδα γιά τά ψώνια, θά μα-
γειρευε μέ κέφι, θά έτοίμαζε τό τραπέζι μέ γούστο, καί
όταν τελειώναμε, εγώ θά διάβαζα τήν έφημερίδα μου ή θά
έπαιρνα κανέναν ύπνάκο. Πιστεύω πώς θά 'ταν αρκετά δια-
κριτική, ώστε νά κλείνει τήν πόρτα τής κουζίνας τήν ω-
ρα πού θά 'πλενε τά πιάτα. Δέν ύπάρχει πιά έκνευριστι-
κός θόρυβος άπ'αυτόν τών πιατικών.

Βέβαια, θά τή συμβούλευα ν'άρχισεί νά μαθαίνει λίγο
στή μικρή τίς δουλειές τού σπιτιού, ώστε νά 'χει μιά
βοήθεια. Άλλωστε, είναι πιά όκτώ χρονών. θά πρέπει νά
άρχισεί νά μαθαίνει ποιός είναι ό προορισμός της. Κι ά-
κόμα θά τής έκανε καλό νά νταντεύει καί λίγο τό μικρό
της άδελφό.

Σού είναι ένας αυτός... Έξυπνος καί καλοπερασάκιας
Έχω μεγάλες φιλοδοξίες γιά τό γυιό μου.

Η γυναίκα μου φυσικά θά μέ φρόντιζε όταν άρρώσταινα
θ'άνακούφιζε τόν πόνο μου καί θά 'ταν ύπομονετική στίς
νευρικές εκρήξεις τής άρρώστειάς μου. θά προτιμούσα, έ-
κείνη, νά μήν άρρωσταίνω. Άλλωστε νομίζω πώς αυτό δέ
είναι καί πολύ δύσκολο. Οι περισσότερες νοικοκυρές λέ-
ει έχουν άνοσία στίς μικροαρρώστειες.

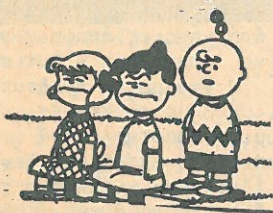
Δέ θά 'θελα ή γυναίκα μου νά μέ ζαλίζει γκρινιάζον-
τας γιά τίς δυσκολίες πού άντιμετωπίζει μέ τό νοικοκυ-
ριό. Άρκετές σκοτούρες έχω στό κεφάλι μου. Έκείνο
πού θέλω είναι έναν άνθρωπο πού νά μ'άκουει ύπομονετι-
κά, όταν νοιώθω τήν άνάγκη νά μιλήσω σέ κάποιον γιά τίς
δυσκολίες πού συναντώ στή δουλειά μου. Στο κάτω-κάτω,

ΑΓΟΡΑΚΙΑ

ΚΑΙ ΚΟΡΙΤΣΑΚΙΑ

ΤΙ ΝΑ ΛΕΝΕ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΟΥΣ;

Ε, ΟΧΙ, ΤΣΑΡΛΥ ΜΠΡΑΟΥΝ,
ΜΑΘΕ ΟΤΙ ΔΕΝ
ΣΚΕΦΤΟΜΑΣΤΕ
ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΕΞΕΝΑ!!

ΜΑ ΓΙΑΤΙ
ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΔΕΝ ΣΚΕΦΤΟΝΤΑΙ
ΣΥΝΕΧΕΙΑ
ΕΜΕΝΑ;;

■ "Ας δοκιμάσουμε να παρακολουθήσουμε τη ζωή ενός άντρα και μιας γυναίκας από τα παιδικά τους χρόνια μέχρι να μεγαλώσουν.

Από νωρίς αρχίζουν να διαφοροποιούνται. Στο αγοράκι χαρίζουν τα πρώτα αυτοκίνητάκια, ατμομηχανές και φορητά. Στο κοριτσάκι κομκλες, τσαντοθλές, κα τσαρολάκια. "Αν το αγοράκι προτιμεί να παίζει με κομκλες, οι γονείς και οι συγγενείς θα τον κλίνουν γρήγορα να αλλάξει ιδέα, από φόβο μή γίνει "άνώμαλο". "Αυτό είναι κοριτσίστικο παιχνίδι;" και τον αναγκάζουν να παίζει με το τουφέκι και τα τόνικς.

Χτενισμένο και καλά ντυμένο το κοριτσάκι μαθαίνει ότι πρέπει να είναι χαριτωμένο και κομψό. "Αμα μεγαλώσει θα πρέπει να άρσει στους άντρες." Το αγόρι σκαρφαλώνει στα δέντρα, παλεύει με τους φίλους του. Από μικρός μαθαίνει ότι πρέπει να είναι δυνατός και να έχει αυτοπεποίθηση. Στο σχολείο πολλές δασκάλες είναι πεπεισμένες ότι τα αγόρια και τα κορίτσια έχουν διαφορετικές ικανότητες. Λένε: "Τα αγόρια είναι πιο έξυπνα, πιο σβέλτοι, παρόλο που δεν διαβάζουν πολύ. Το πάθος τους είναι τα μαθηματικά". "Τα κοριτσάκια είναι πιο άρκευτες, αλλά πιο μελετηρές. Κάνουν κάτι εκθέσεις πραγματικά καλογραμμένες." Και συχνά αγοράκια και κοριτσάκια συμπεριφέρονται ακριβώς έτσι όπως θέλει η δασκάλα.

Εν τω μεταξύ ο μπαμπάς εισάγει το παιδί στον κόσμο των "άρρενων". Τό φέρνει μαζί στο γήπεδο, του μιλάει για αυτοκίνητα, μηχανές, γυναίκες κι άρκευτερα του δίνει λεφτά για να πει "μπορντελοτσόρκα".

Και το κορίτσι εισάγεται στον "κόσμο των γυναικών". Γι αυτήν αυτό σημαίνει να βοηθεί τη μάνα της στις δουλειές του σπιτιού, που συχνά της φαίνονται άβιαρες και χωρίς κανένα ενδιαφέρον.

Σήμερα όλοι οι γονείς νομίζουν ότι σέβονται τη φυσική κλίση των παιδιών τους και κλίνουν και θυσίες, π.χ. για να πάρουν το δίπλωμα ή το πτυχίο που διάλεξαν. Τα αγόρια γίνονται εργάτες, πολιτικοί, μηχανικοί, γεωπόνοι, γιατροί ή κάτι παρόμοιο. Τα κορίτσια, νοσοκόμες, δακτυλογράφοι, δασκάλες, κομμώτριες, νοικοκυρές.

- Βλέπετε; - λένε οι γονείς - ήταν φυσική επιλογή! Άλλα ήταν πράγματι επιλογή;

αυτά θα 'ταν τα σοβαρά προβλήματα. Κι αν έπρεπε να κάμω καμιά εισήγηση στην εταιρεία, ή γυναίκα μου θα τη δακτυλογραφούσε με κέφι και περηφάνεια για μένα.

■ Ασφαλώς θα φρόντιζε και για τη κοινωνική μας ζωή. "Όταν θα καλούσα φίλες στο σπίτι, εκείνη θα 'χε το σπίτι πεντακάθαρο, περιποιημένο και φυσικά θα 'φτιαχνε κά ποια απ' τις σπεσιαλιτέ της, που πολλοί έχουν θαυμάσει.

■ Φυσικά θα 'χε τη φροντίδα του σερβιρίσματος, χωρίς όμως να μας διακόπτει, αν τύχαινε να συζητάμε, κάτι σπουδαίο με τις φίλες μου, που ίσως να μην την ένδιφε εκείνη. Ήβαια, θα 'χε φροντίσει από πριν να ταί - σει τα παιδιά καινά τα έτοιμάσει για ύπνο, πριν να έρθουν οι επισκέψεις, ώστε να μας αφήσουν ήσυχους. Πιστεύω πως θα 'ταν ευχάριστη με τους φίλους μου για να τους κάνει να νοιώθουν άνετα. Θα φρόντιζε να τους έφο - διάζει με τασάκια, να βάλει μουσική της άρεσκείας τους και τέλος θα μας έφτιαχνε έναν καλό καφέ, μετά το φαγητό.

Πιστεύω ότι θα 'δειχνε κατανόηση στην επιθυμία μου να βγάλω έξω μόνη μου, ένα-δύο βράδια τη βδομάδα. Χωρίς άμφιβολία, ή γυναίκα μου θα 'ταν ευαίσθητη στις σεξουαλικές μου ανάγκες, θα 'κανε έρωτα με πάθος και προθυμία, όποτε το άποζητώ και θα 'βαζε τα δυνατά της να με ικανοποιήσει.

■ Πιστεύω όμως, πως θα 'δειχνε κατανόηση, όταν εγώ δε θα 'χα διάθεση για διαχύσεις. Η πνευματική εργασία κά ποτε εξαντλεί.

Φυσικά, θα 'ταν τελείως υπεύθυνη για τις τυχόν "άτυ χίες" στις σχέσεις μας, που θα 'χαν σαν αποτέλεσμα μία ανεπιθύμητη έγκυμοσύνη. Θα 'πρεπε δηλαδή να παίρνει τα μέτρα της, γιατί, πιστέψτε με, δε θα 'θελα άλλα παιδιά.

Δεν υπάρχει άμφιβολία πως θα 'μοσ' ήταν πιστή, ώστε να 'χω το κεφάλι μου ήσυχο από ζήλειες για να μπορώ να επιδίδομαι άπερλόπαστη στη δουλειά μου. Όμως πιστεύω πως θα 'δειχνε κατανόηση στο γεγονός πως οι σεξουαλ - κές μου ανάγκες είναι αδύνατο να ικανοποιηθούν μέσα σε αυτήν, μονογαμικά πλαίσια.

Κι όταν πάρω προαγωγή κι εξασφαλίσω ένα καλό μισθό, τότε πιά, θα 'θελα ή γυναίκα μου να 'αφήσει τη δουλειά της -άλλωστε μισθός είν αυτός που παίρνει- και να 'άφουσιωθεί άπερλόπαστη στις οικογενειακές της υποχρεώσεις.

Θεέ μου, ποιος δε θα 'θελε να 'χε μία σύζυγο;

■ Διαβάσαμε στη "ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ" (Τεύχος 4) ένα άρθρο με τίτλο "Ορισμένες απόψεις για το γυναικείο ζήτημα". Γραμμένο από τη σκοπιά της σύνταξης αυτό το άρθρο δείχνει κατ' αρχήν καί ένδει αφέρον: ότι για πρώτη φορά αναγνωρίζεται από την ΟΓΕ η αναγκαιότητα μιας επίσημης κι' ανοιχτής απάντησης στον προβληματισμό γύρω από την αυτόνομη οργάνωση των γυναικών μέσα στο λαϊκό κίνημα. Αναγνωρίζεται κατά συνέπεια η ίδια η ύπαρξη αυτού του προβληματισμού και η μετέξελξη του πιά σε διεκδίκηση.

Σάν μέλη της ΚΑΓ, αισθανθήκαμε πολλές φορές την έλλειψη ενός διαλόγου ανάμεσα στις γυναικείες οργανώσεις που θα έπρεπε και το ξεκαθάρισμα των διαφορετικών απόψεων. Το αισθανθήκαμε όταν μοιράζοντας τις προκηρύξεις μας ή πουλώντας το περιοδικό μας βρεθήκαμε συχνά αντιμέτωπες με μία κακοπίστη πολεμική όπου επικρατούσε μία πλήρης συγχίση γύρω από τις διάφορες θέσεις μέσα στο γυναικείο κίνημα, αλλά και άγνοια γύρω από τις διαφορετικές τάσεις μέσα στο ίδιο το αυτόνομο γυναικείο κίνημα.

■ Αυστηρώς όμως το άρθρο της "Σύγχρονης Γυναίκας", παρ' όλο που αυτό καθ'αυτό αποτελεί ένα θετικό βήμα, όχι μόνο δεν συμβάλλει στο αυτό το ξεκαθάρισμα, αλλά διατηρεί και μάλιστα, πιστευούμε, έμφως λείπει απ' αυτήν τη συγχίση.

Γιατί τί άλλο μπορεί να σκεφτεί κανείς μπροστά σε μία πολεμική χωρίς καμία συγκεκριμένη άποψη, έστω και σε ένα παράδειγμα, κειμε

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

ΣΤΗΝ

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑ....

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΕΛΛΑΔΑΣ

νο ή οργάνωση που να είναι φορείς αυτών των περιφημών "ορισμένων απόψεων" που βλέπουν το φως της δημοσιότητας και που ερμηνεύονται πάντα από τη σκοπιά της σύνταξης; Κι όμως αυτός θα ήταν ένας πολύ πιο αποτελεσματικός τρόπος για το άνοιγμα μιας συζήτησης πάνω στη μεθοδολογία της πάλης μας ενάντια στην εκμετάλλευση και καταπίεση μας.

■ Η έμπειρία 10 χρόνων του γυναικείου κινήματος στην Εύρωπη μας δείχνει ότι οι διαφορές μας με την ΟΓΕ δεν μπορούν να περιοριστούν σε άλλες, τυχαίες απόψεις αλλά ότι πρόκειται για καίρι πολύ βαρύ που εκφράστηκε στους καθημερινούς γυναικίους αγώνες. Ένας μολόγος απ' όλη τις μεριές δεν θα μας βοηθήσει βέβαια να κάνουμε ένα απολογισμό αυτών των αγώνων και να δούμε ποιές ήταν οι πιο αποτελεσματικές τους μορφές. Αν θέλουμε πραγματικά να παλαίψουμε όσο το δυνατόν περισσότερες γυναίκες μαζί παρ' όλη τις διαφωνίες μας, πρέπει να χρησιμοποιήσουμε και τα ανάλογα απαραίτητα δημοκρατικά μέσα.

■ Γιατί το άρθρο της "Σύγχρονης Γυναίκας" άρνείται μία τέτοια ειλικρινή συζήτηση; Γιατί αντί να προσπαθήσει να μας αποδείξει σε τι αντίθεση έρχονται οι αγώνες του αυτόνομου γυναικείου κινήματος με τους υπολογισμούς των εργαζόμενων, υποστηρίζει ότι οι "άλλες απόψεις" περιτρεφούν εξ' ορισμού το πρόβλημα γύρω από τον "εταγωνισμό" ανάμεσα στα δύο φύλα που κάνει τους άντρες καταπιεστές και τις γυναίκες καταπιεζόμενες; Γιατί περιορίζει το αυτόνομο γυναικείο κίνημα σε ένα μόνο ρεύμα του, το λεγόμενο "σεξιστικό" ή "ρεφορμιστικό" που πράγματι αντιμετωπίζει τον άντρα σαν κύριο έχθρο (και που δεν έχει καν εμφανιστεί στην Ελλάδα, τουλάχιστον δημοσίως). Όταν πρόσφατα ακόμα η ΚΑΓ έφερε στο φως της δημοσιότητας μία διακήρυξη (βλ. "Για την Απελευθέρωση των Γυναικών Νο 2") όπου έλεγε γιατί το αυτόνομο γυναικείο κίνημα είναι όχι απλώς κοινωνικό (όπως μας λέει η Σύγχρονη Γυναίκα), αλλά και ταξικό; Μήπως γιατί έτσι η σύνταξη του άρθρου δεν είναι υποχρεωμένη να αναφερθεί στις κινητοποιήσεις και στα κεκτημένα που προήλθαν από την αυτοοργάνωση των γυναικών σε όλο τον κόσμο, παρουσιάζοντας στην ούσα το γυναικείο κίνημα σαν καίρι το αντιδραστικό που περιορίζει την πάλη της γυναίκας σε μια ατομική πάλη ενάντια στον άντρα και στις ηγεσίες με αυτόν.

■ Ωστόι λοιπόν αποτελεί αναζήτηση μιας ατομικής λύσης ή οργάνωση των γυναικών σε δικές τους δομές που να τους επιτρέπουν να αποκτήσουν χάρη στη συλλογική δράση την αυτοπεποίθηση που τους απαίρει μες από άλλους ατομικοποιήσεις κι' απομόνωσες στο σπίτι; Κι όμως το ξεπεράσμα αυτής της παθητικότητας δεν έχει καμιά σχέση με μια υποτιθέμενη "επανάσταση" στη καινούργια νοοτροπία και αντιμετώπιση του γυναικείου φύλου από τους άντρες που θεωρείται όπως μας λέει η Σύγχρονη Γυναίκα από ορισμένες σαν προϋπόθεση για να διαμορφωθεί και νουρίτς κρυνωτική βάση που θα θεμελιώνει την ισότητα

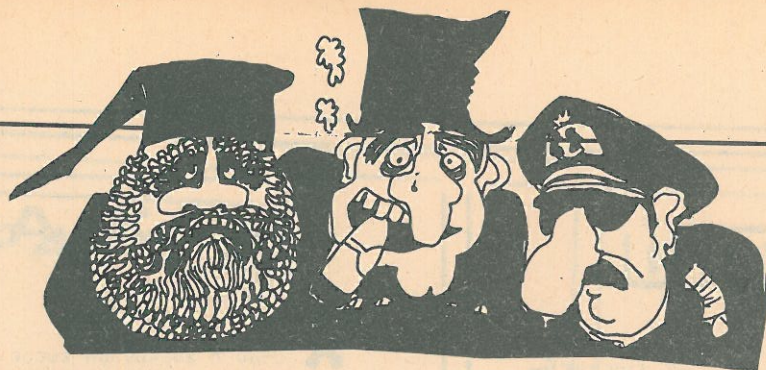
Κι αυτή η υποτιθέμενη ιεράρχηση από κάποιες απόψεις-φαντασμάτα δεν χρησιμεύει στη Σύγχρονη Γυναίκα παρά για να αντικατασταθεί από καποιάν άλλη: Η νοοτροπία προδευτικά αλλάζει και στον άντρα και στην γυναίκα όχι μόνο με τη θεωρία, αλλά μεσα από την κοινή συμμετοχή στην οικονομική δραστηριότητα.

■ Για μας κάθε κοινωνική εκμετάλλευση και καταπίεση δεν είναι μόνο οικονομική. Κι ακόμα περισσότερο η ιδιαίτερη καταπίεση της γυναίκας δεν είναι μόνο οι άνισοι μισθοί, η έλλειψη παιδικών σταθμών αλλά και η ιδεολογία που θέλει πριν απ' όλα τη γυναίκα μητέρα-σύζυγο-σεξουαλικό αντικείμενο και που περνάει κι αυτή μέσα από συγκεκριμένες κοινωνικές δομές όπως η πατριαρχική αστική οικογένεια. Κι αυτή η ιδεολογία στηρίζεται πάνω στις άλλες μορφές καταπίεσης αλλά και τις στηρίζει. Γι' αυτό κι εμείς παλεύουμε από σήμερα κιόλας σε όλα τα επίπεδα. Προς τι λοιπόν τα ψευτοδιλήματα του άρθρου; Φυσικά και το ζήτημα δεν είναι μόνο να μοιραστεί το αντρόγυνο τα βάρη αλλά και ο αγώνας για παιδικούς σταθμούς. Προς τι η έρωτηση: "Να πάρω μέρος στην καμπάνια κατά της βόμβας νετρονίου ή να ξεσηκώσω θύελλα διαμαρτυριών όταν κάποια γυναίκα βιάζεται"; Θα τολμούσε η σύνταξη να βαλθεί το εξής ανάλογο ερώτημα: "Να πάρω μέρος στην καμπάνια κατά της βόμβας νετρονίου ή να ξεσηκώσω θύελλα διαμαρτυριών όταν κάποιος εργάτης τραυματίζεται από ένα μηχανήμα"; Με τι μέτρο μέτρει η ΟΓΕ τη βαρβαρότητα της κοινωνίας μας;

Δεν μας εκπλήσσει όμως αυτή η επιπόλαια αντιμετώπιση των βιασμών. Είναι συνηθισμένο πράγμα να αντιμετωπίζονται τα γυναικεία προβλήματα σαν δευτερεύοντα μέσα στο ίδιο το λαϊκό κίνημα. Πολλές φορές μάλιστα ορισμένες καταστάσεις θεωρούνται και σε φυσιολογικές. Γιατί πώς γίνεται η Προδευτική αλλαγή νοοτροπίας μέσα από την κοινή συμμετοχή στην οικονομική δραστηριότητα; Είναι σίγουρο μας λέει η Σύγχρονη Γυναίκα, πως γυναίκα και άνδρας, συνάδελφοι και συναδέλφισσα θα νοιώθουν αλληλοεκτίμηση όταν από κοινού σκεφτούνται και αποφασίζουν τι θα ζητήσουν από την εργοδοσία. Δεν βλέπουμε στ' αλήθεια πως θα εκτιμήσουν οι άντρες συνδικαλιστές τα γυναικεία προβλήματα όταν το ποσοστό των συνδικαλισμένων γυναικών παραμένει ελάχιστο. Όταν οι ίδιες οι συνδικαλιστριες δεν αυτοοργανωθούν σε γυναικείες επιτροπές μέσα στα ίδια τα σωματεία για να βαλουν διεκδικήσεις που να επιτρέπουν σε όσο το δυνατόν περισσότερες γυναίκες να βρίσκουν ελεύθερο χρόνο να συμμετέχουν στις συνδικαλιστικές δραστηριότητες. Να απαιτήσουν να γίνουν αυτές οι διεκδικήσεις βασικές και όχι να παραμένουν τσόντες πολλές φορές στις άπεργιες. Ύστερα από δεκαετίες ολόκληρες αγώνων των εργαζόμενων, φαίνεται καθαρά πως μόνο από τότε που η αυτοοργάνωση των γυναικών έγινε πραγματικότητα θεωρήθηκαν και τα ιδιαίτερα προβλήματα σημαντικά, και συνειδητοποιήθηκε η αναγκαιότητα της πάλης ενάντια σε σχέσεις που οι ίδιοι οι εργαζόμενοι αναπαράγουν.

■ Κι αυτή η αυτόνομη οργάνωση των γυναικών όχι μόνο δεν τις φέρνει σε ανταγωνισμό με το άλλο φύλο, αλλά συνειδητοποιεί και τους άνδρες εργαζόμενους γύρω από την αναγκαιότητα να παλέψουν για τις διεκδικήσεις ενός ιδιαίτερα καταπιεζόμενου στρώματος ανάμεσα τους.

■ Κι αυτή η πάλη των γυναικών σε όλα τα επίπεδα (οικονομικό, ιδεολογικό, πολιτικό), όχι μόνο δε τις περιορίζει αποκλειστικά στα γυναικεία ζητήματα (βλ. Σύγχρονη Γυναίκα), αλλά τους δίνει τις απαραίτητες προϋποθέσεις για τη συμμετοχή τους σε όλους τους αγώνες. Κι όχι μόνο δεν βάσει σε δεύτερη μοίρα τα κοινωνικά ατίτα αυτών των προβλημάτων (όπως υποστηρίζει πάλι η Σύγχρονη Γυναίκα), αλλά αμφισβητεί όλες τις δομές μέσα από τις οποίες περνάει η γυναίκα: εκμετάλλευση και καταπίεση και οι σχέσεις ανάμεσα στα δύο φύλα, από το εργοστάσιο ως την οικογένεια. Δεν πρόκειται να περιμένουμε παθητικά καμιά δόριστη "Κοινωνική Εθιμρία" (βλ. Σύγχρονη Γυναίκα) που θα αλλάξει σαν από θαύμα την καθημερινή μας μιζέρια. Παλεύουμε καθημερινά ενάντια στις διακρίσεις στην εργασία, ενάντια στο κλεισιμο μέσα στην οικογένεια, ενάντια στην άρνηση της γυναικείας σεξουαλικότητας, ενάντια στην παθητικότητα που μας επιβάλλουν και που οι ίδιες αποδεχόμαστε. Για το σοσιαλισμό με την απελευθέρωση των γυναικών. Για την κατάργηση κάθε εκμετάλλευσης και καταπίεσης για την κατάργηση του ανταγωνισμού ανάμεσα στα δύο φύλα.

αφιέρωμα: ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

* Πριν από ένα χρόνο κι ενώ όλοι μιλούσαν για τα δικαιώματα των γυναικών - μ' όλες εκείνες τις δηλώσεις της κυβέρνησης για τροποποίηση του οικογενειακού δικαίου μέχρι το 1982, για ίση αμοιβή για ίση εργασία, για ίσες Έλληνίδες με Έλληνες (άρθ. 4 του Σύντ.) - ήρθε στη βουλή το νομοσχέδιο για την των γυναικών.

Θέμα της ημέρας με τεράστιους τίτλους στα πρωτοσέλιδα των εφημερίδων " ...οι Έλληνίδες στο χαλκ " και άλλα τέτοια, δημιούργησε ποικίλες αντιδράσεις τόσο σε γυναίκες όσο και σε άντρες.

Στή πραγματικότητα, οι γυναίκες, τότε δεν είχαν ένα τέτοιο αίτημα και το νομοσχέδιο αυτό ήταν ένα καπέλλο που ήρθε απ' τα πάνω, με άποψη - λεσμά να μην καταλαβαίνουμε στην αρχή τί ακριβώς γίνεται, ή και να μην το παίρνουμε πολύ στα σοβαρά. Σ' αυτό βοήθησε παρά πολύ κι η παρουσίαση της στάτευσης σαν έθελοντικής όπως επίσης και οι συνεχείς δηλώσεις της κυβέρνησης πως δεν πρόκειται να διαταραχθεί η ισορροπία του θύσμου της οικογένειας μέσα στην Ελληνική κοινωνία.

Σύντομα όμως, υπήρξε έντονη αντίδραση απ' όλα τα γυναικεία σωματεία ενάντια στο νομοσχέδιο που εκδηλώθηκε με προκηρύξεις, συγκεντρώσεις, συζητήσεις κ.λ.π. την όποια όμως ως γνωστόν, η κυβέρνηση αγνόησε παντελώς.

Απ' την άλλη μεριά, οι άντρες μάς αντιμετώπιζαν ειρωνικά με το επίχειρημα " Ισοδότη δεν θέλετε; Άντε να πάτε στο στρατό να δείτε " ή άλλοι

βάζοντας το σε επίπεδο δυνατότητων "σιγά μη τ'α καταφέρετε κι έσείς με τ'άλλα ". Οι περισσότεροι όμως, πατώντας την πεπονόφλουδα της κυβέρνησης " περί μείωσης της θητείας τους " τάχθηκαν εύνοϊκά υπέρ του νομοσχεδίου και δεν φρόντισαν να εξετάσουν ποιά ήταν η αίτεια και τί ακριβώς έξυπηρεται το νομοσχέδιο αυτό.

Έτσι, παρά τις αντιδράσεις των γυναικών και μετά μερικές τροποποιήσεις, ψηφίστηκε, ότ'η βουλή και ήδη έχει αρχίσει να μπαίνει σ' εφαρμογή. Βέβαια, σήμερα κανείς δε μιλάει πιά για μείωση της θητείας και όλοι ξέρουμε, πως η έθελοντική στράτευση σε λίγο θα είναι υποχρεωτική.

Η ΚΙΝΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ είναι αντίθετη με το νόμο αυτό γιατί:

1) Εντάσσει τις γυναίκες μέσα σ' ένα αντιδραστικό μηχανισμό που στρέφεται εναντία στο λαϊκό κίνημα και συνεπώς ενάντια στους αγώνες και των γυναικών.

2) Πλήττει ιδιαίτερα τις γυναίκες των ασθενέστερων οικονομικά τάξεων γιατί, αφού η στράτευση δεν είναι υποχρεωτική θ' αναγκαστούν τελικά να καταταγούν στο στρατό οι γυναίκες δεν θα έχουν άλλη επιλογή δηλ. εκείνες που ανήκουν στα λαϊκά στρώματα. Φαίνεται λοιπόν καθαρά ο ταξικός χαρακτήρας του νόμου.

3) Διαιωνίζει την ανισότητα των δύο φύλων και μέσα στο στρατό κι η μόνη ισοδότη που μάς προσφέρει είναι ΙΣΟΤΗΤΑ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΠΙΣΗ

ΓΙΑΤΙ Η ΣΤΡΑΤΕΥΣΗ ΣΗΜΕΡΑ;

* Μέ τη στράτευση, (έθελοντική στην αρχή, υποχρεωτική στη συνέχεια) η κυβέρνηση και τ'άφεντικά σκοπεύουν να καταρχήν στην πιο όρθολογική διάρθρωση του στρατού, έτσι ώστε ο τελευταίος να συμβαδίζει με τις συνολικές ανάγκες της ανάπτυξης του καπιταλισμού στην Ελλάδα:

Αυξάνοντας, δηλαδή, το δυναμικό ενός από τα κύρια στοιχεία της αστικής τάξης, έτσι όπως είναι ο στρατός, αυξάνονται αυτόματα οι δυνατότητες καλύτερης οργάνωσής του, στο επίπεδο της επέμβασης και της καταστολής. Πάντως το γεγονός ότι ο τρόπος που χειρίζεται η κυβέρνηση το θέμα της καταστολής και της καταπίεσης... μάλλον δεν ανταποκρίνεται σε ορθόδοξα μοντέλα καπιταλιστικής ανάπτυξης που ισχύουν σήμερα στις υπόλοιπες εύρωπες χώρες, αν και αυτό δεν φαίνεται να της δημιουργεί και .. ιδιαίτερα κόμπες κατωτερότητας: η τσαπατσουλιά, το "πα κόλα" κι οι χοντράδες είναι συνηθισμένα και χαρακτηριστική έκφραση της "ανάπτυξης α-λά ελληνικά" που αναγκάζεται να έχει η αστική τάξη και η κυβέρνησή της.

(Πιο συγκεκριμένα: ενώ το μοντέλο της αναπτυγμένης καπιταλιστικής κοινωνίας προτείνει καλύτερη οργάνωση των κατασταλτικών κρατικών μηχανισμών (στρατός, αστυνομία, κλπ) από τη μιά, προσπαθεί από την άλλη αυτό να γίνει επιχλεπτόμενο, "επιστημονικά", πάλι να πετ' όχι με άμεση και κατευθείαν αύξηση της καταπίεσης και της καταστολής. Αντίθετα, στην Ελλάδα, ισχύει μάλλον το αντίθετο ως προς τη δεύτερη τάση του παραπάνω μοντέλου: Διό "έδώ είναι Βαλκάνια", και τα περιθώρια έλιγμων ή χρόν δεν είναι και τόσο εύρύχωρα.

"Αλλωστε, η στράτευση των γυναικών κολλάει απόλυτα στην παγάνδα της κινδυνολογίας για πόλεμο και εθνικές, που από την αρχή της μεταπολίτευσης καλλι-

ργούσε με πολύ ζήλο η κυβέρνηση: τα πνεύματα είχαν ήδη προετοιμασμένα και το κίνημα αρκετά πεσμένο, ώστε, δεν υπήρχε κίνδυνος μεγάλων αντιδράσεων.

■ Μέσα στο γενικότερο πλαίσιο των μέτρων που παίρνει η κυβέρνηση ενάντια στους αγώνες του εργατικού λαϊκού κινήματος (νόμος 330, 'Ιδιώνυμο, τρομοκρατικό, Νόμος-Πλαίσιο), μια ιδεολογική ισοπέδωση των γυναικών μέσα από το στρατό μπορεί να αποβεί χρήσιμη, ιδιαίτερα σήμερα που οι γυναίκες έχουν αρχίσει να μπαίνουν στο και πιο μαζικά στην παραγωγή και να αγωνίζονται για τις και νέες αλλά και τις ιδιαίτερες διεκδικήσεις τους.

Παράλληλα είναι γνωστός ο εφεδρικός χαρακτήρας του γυναικείου εργατικού δυναμικού, που διοχετεύεται σε διάφορους τομείς ανάλογα με τις ανάγκες. Η προοπτική λοιπόν απορρόφησης ενός τμήματος των γυναικών από το στρατό εμφανίζεται σαν κάποια διέξοδος στο ποδβλημα της

Οι παραπάνω λόγοι, μαζί με το γεγονός ότι για πρώτη φορά οι συζητήσεις γύρω από το θέμα της εξίσωσης των δύο φύλων παίρνει σημαντική έκταση (δημιουργούν εύνοϊκό κλίμα για την αποδοχή του νομοσχεδίου από τις γυναίκες, μιά και η κυβέρνηση πιστεύει ότι οι γυναίκες δεν θα αντιδράσουν σ' αυτό, αφού διαφορετικά θα μπορούσαν να κατηγορηθούν ότι επιζητούν προνομιακή μεταχείριση.

Μέσα στην προσπάθεια οικοδόμησης ενός νέου αὐταρχικού κράτους, μέσα από μια ολοένα μεγαλύτερη στρατιωτικοποίηση της καθημερινής ζωής, η στράτευση έρχεται να εντάξει τις γυναίκες στον καταπιεστικό μηχανισμό του στρατού και να τις εξισώσει μόνο ως προς την καταπίεση

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

● ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΝΕΣ, ΠΟΤΕ.

Εάν ζυγνάς, στις τεσσεράμισι για να πιάς να αναπνεύσεις για όλη τη ζωή σου στο ύψαντουργείο, όρθια, δεν είναι ζωή αυτή. Μά πλένεις και να μαγειρεύεις όλη μέρα, να μη βρίσκεις δουλειά, να σε παντρεύουν με συνοικέσιο γιατί έμεινες υπάσιμη στο σχολείο, ούτε αυτό είναι ζωή.

"Μήπως ο στρατός είναι μία λύση; Άνεσαρτησία, μαθαίνεις μία τέχνη, ίσως ανυρματιστρία. Υπάρχει και η καριέρα, χωρίς το άγχος της απόλυσης, αν μείνεις για μόνιμη."

Είναι τόσο εύκολη η ζωή σήμερα, που πολλές θα το σκεφτούν αυτό.

Κι όμως, οι φαντάροι δεν μπορούν ούτε εφημερίδα να διαβάσουν, και φορούν κρυφά τα πολιτικά στην άδεια. Έχουν γίνει μισοί άνθρωποι, περιμένουν την απόλυση τους εάν τους φυλακίσουν. Η ζωή τους είναι μία ατέλειωτη σειρά από ταπεινώσεις, καφόνια και εξαναγκασμούς. Πολλοί αυτοκτονούν με το όπλο τους στη σκοπιά μέσα στη νύχτα, γιατί δεν άντεχαν άλλο.

● ΤΟΥΣ ΤΟ ΚΑΝΟΥΝ ΕΠΙΤΗΛΕΣ.

Γιατί ο φαντάρος πρέπει να είναι δυστυχισμένος, αποβλακωμένος και άβουλος. Πρέπει να είναι έτοιμος να σκοτώσει και να σκοτωθεί με πειθαρχία. Γιατί μόνο νο. έτσι μπορούν τόσοι πολλοί να υπακούν σε τόσο λίγους. Και κανένας άνθρωπος στα καλά του δεν θα δεχόταν να κάνει κάτι τέτοιο.

Στα έπτα χρόνια της χούντας δεν έγινε ούτε μία απεργία στα εργοστάσια ή στα γραφεία, ούτε ένας αγώνας στα γυμνάσια ή στις γειτονιές, γιατί ο στρατός βοηθούσε την ασφάλεια και τους χαφιέδες που βοηθούσαν τους εργοδότες να μάς έχουν του χεριού τους.

Τώρα ο Μποδοσάκης και το ύπολοιπο συνάφι τους σκέφτονται ότι θα μάς χρειαστούν και τις γυναίκες για στρατιώτινες. Έχουν πολλούς λογαριασμούς να κανονίσουν με τους όμοιους τους στην Τουρκία.

● ΜΕ ΤΟ ΖΟΡΙ ΣΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Καλούν τώρα 220 έθελόντριες, μά σκέφτονται να μάς σύρουν όλες με το ζόρι στο ζόρι στο στρατό, όπως κάνουν τους άνδρες.

Γιατί έχουν τόν πόλεμο στο νοῦ τους. Πέρσι δώσαν 60 δισεκατομμύρια δραχμές για στρατιωτικές δαπάνες, ενώ το 1972 είχαν δώσει μόνο 24 δις. Ο ίδιος ο Αβέρωφ είπε στην Βουλή "...ή προσφορά στρατιωτικής υπηρεσίας από τις γυναίκες για την επιβίωση του έθνους σε μελλοντική σύρραξη (= πόλεμος) θεωρείται ουσιαστική και απαραίτητη."

● ΚΑΜΜΙΑ ΝΑ ΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΕΙ.

Εμείς οι εργαζόμενοι δεν θέλουμε ούτε τις δικτατορίες ούτε τους πολέμους των αφεντικών. Δεν είναι ζωή να μεγαλώνεις κουτσούβελα από τα 19 σου, και να μην προλάβεις να γνωρίσεις τίποτα από τον κόσμο.

Μά θα αλλάξουμε την ζωή μας πηγαίνοντας έθελόντριες στο στρατό; Ίσως σε μερικές φανεϊ αυτό σά μία λύση μέσα στην απελπισία.

Ας τους θυμίσουμε την χούντα. Τόν πόλεμο. Τί τραβάν οι φαντάροι. "Ας τους θυμίσουμε ότι ο λοχίας και ο ταγματάρχης είναι πιο καταπιεστικοί και σκληροί από τόν εργοδότη, τόν πατέρα ή τόν σύζυγο."

"Ας μην πέσουμε στην παγίδα της "ισότητας". Μπορούμε και οι γυναίκες να πολεμάμε όπως οι άντρες, αλλά να τό αξίζει αυτός ο πόλεμος.

Για να καλλιετέψουμε τη ζωή μας, για την πραγματική μας απελευθέρωση, και όχι για να υπηρετούμε εά αφεντικά με τό να γινόμαστε κρέας για τα κανόνια τους.

"Οχι 'Ισότητα στην καταπίεση :

Κίνηση για την 'Απελευθέρωση τών Γυναικών
Σεπτέμβριος 1978

ΜΑΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡ

Όταν η κυβέρνηση έφερε στη Βουλή το νομοσχέδιο για τη στράτευση, πρόβαλε σαν βασικό επιχείρημα ότι είναι και αυτό ένα από τα μέτρα που προωθεί το ζήτημα της ισότητας των γυναικών. 'Απέναντι σ' αυτό το χοντρό επιχείρημα της κυβέρνησης, δεν υπήρξε, από "επίσημη μεριά" τουλάχιστον, παρά η αντιπαράθεση, ότι έφ' όσον σε κανέναν άλλο τομέα η επίθετο, δεν έχει γίνει τίποτα που να προωθεί τη γυναικεία ισότητα, δεν μπορεί η κυβέρνηση να παρουσιάσει τη στράτευση σαν τέτοιο, ή σαν τό πρώτο.

Κι ακόμα, υπάρχουν και απόψεις που λένε ότι αν ο στρατός έδινε ίσες ευκαιρίες και στις γυναίκες όπως και στους άντρες, να εκπαιδεύονται π.χ. κι αυτές στα όπλα, δεν θα υπήρχε πρόβλημα να πούμε

στράτευση, από-
κά φτάνουν
ο στρατός
πο ένα βή-
δίνεται ή
μπούνε σ'
ξουν τις
μια ισότη-
τες τις
λικά εν-
γυναι-
σίγου-
κίνη-
υπάρ-
χει και έ-
πως υπάρχει
από παλιά
στην Ελλάδα,
δεν έβαλε ποτέ
του αίτημα να
πάνε οι γυναίκες
στο στρατό για να
απελευθερωθούν.

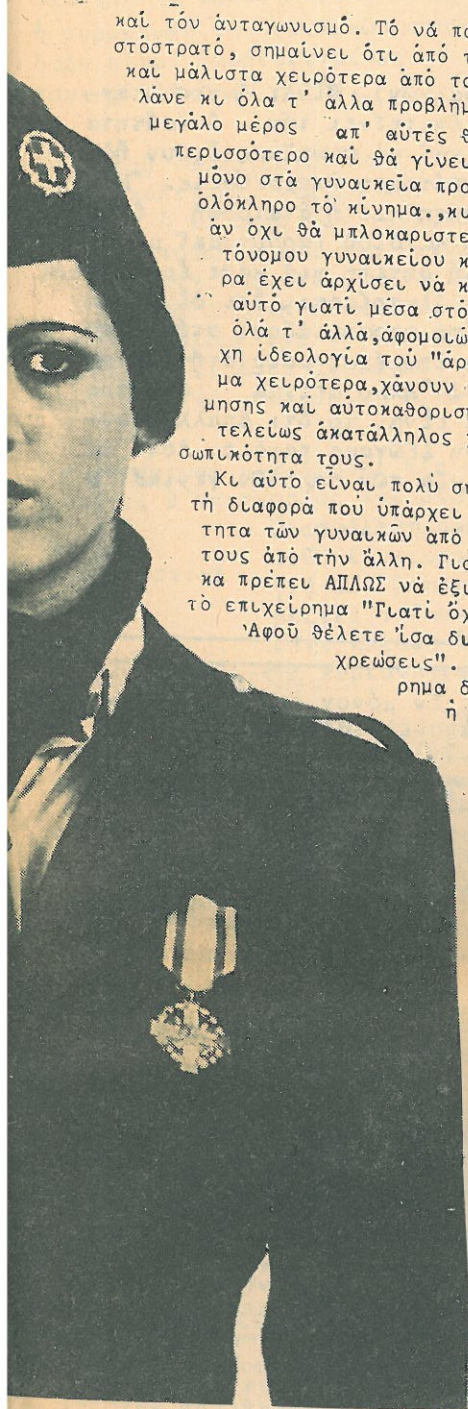
Τώρα που ο νόμος για τη στράτευση, πασαλειμμένος και με "γυναικεία ισότητα νέου τύπου" είναι μια πραγματικότητα, για τις γυναίκες μπαίνει να δούμε αν πραγματικά έχει να κάνει τίποτα με τα προβλήματα και τις ανάγκες τους. Κι άς τό δούμε πιο συγκεκριμένα: Ο στρατός δεν είναι μόνο ένας μηχανισμός καταπίεσης και καταστολής. Έχει και τό ρόλο να συντηρεί, να μεταδίνει και να αναπαράγει τις κυρίαρχες αξίες του συστήματος, και να αφομοιώνει ιδεολογικά όσους εντάσσονται σ' αυτόν. Κι ακόμα, μέσα από την έσωτερική του καταπίεση, να δημιουργεί όλο και καινούργιους μπάβους ενάντια στο κίνημα. Ακόμα χειρότερα για τις γυναίκες, ο στρατός έχει, αναπαράγει και οξύνει στο έπακρο όλα τα στοιχεία που χαρακτηρίζουν τό "αρσενικό" στη σημερινή κοινωνία: την επιθετικότητα, τό ρατσισμό

ΟΧΙ ΙΣΟΤΗΤΑ ΣΤΗ ΚΑΤΑΠΙΕΣΗ

Αυτή τη στιγμή που παίρνουν εμάς τις γυναίκες στο στρατό είμαστε ενάντιες γιατί βλέπουμε ότι μ' αυτό μάς επιβάλλεται άλλη μία πρόσθετη καταπίεση, που έρχεται να χειροτερέψει τη θέση μας, ενώ ο αγώνας μας πάει πίσω.

Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν βλέπουμε ότι ο στρατός είναι καταπιεστικός και για τους άντρες, και ότι πρέπει να γίνει κάτι γενικό σε σχέση με τό πρόβλημα του στρατού. Όμως πιστεύουμε ότι αυτό πιάνεται συγκεκριμένα: αντιστεκόμαστε εμείς τώρα σαν γυναίκες, γιατί εμάς κτυπάει και πιστεύουμε ότι ο αγώνας μας τώρα μπορεί να πάει ακόμα παραπέρα, να προετοιμάσει ένα γενικώτερο κίνημα στον αστικό στρατό, που θα πιάνει και τους άντρες. Και πιστεύουμε ότι αυτός είναι ο τρόπος για να βοηθήσουμε και αυτούς, κι όχι η λογική που να πάμε κι εμείς στο στρατό, για να καταπιεζόμαστε όλοι και να μην υπάρχουν "αδίκημένοι" ...

ΕΡΝΕΙ Ο ΣΤΡΑΤΟΣ;

καί τόν ανταγωνισμό. Τό νά πάνε λοιπόν οί γυναίκες στό στρατό, σημαίνει ότι από τή μιὰ θά καταπιεστούν, καί μάλιστα χειρότερα από τούς άντρες, μιὰ καί κουβα λάνε κι όλα τ' άλλα προβλήματα στίς πλάτες τους, ένα μεγάλο μέρος απ' αυτές θά συντηρητικοποιηθεί ακόμη περισσότερο καί θά γίνει αντιδραστικό απέναντι όχι μόνο στά γυναικεία προβλήματα, αλλά καί απέναντι σ' ολόκληρο τό κίνημα, κι από τήν άλλη, θά δυσκολευτεί, αν όχι θά μπλοκαριστεί τελείως ή ανάπτυξη ενός αυτόνομου γυναικείου κινήματος στήν Ελλάδα, πού τώρα έχει αρχίσει νά κάνει τά πρώτα του βήματα. Κι αυτό γιατί μέσα στό στρατό, οί γυναίκες έκτός από όλα τ' άλλα, άφομοιώνονται τελικά από τήν κυρίαρχη ιδεολογία τού "αρσενικού", άλλοτριώνονται ακόμα χειρότερα, χάνουν τήν παραμικρή ευκαιρία αυτόνομησης καί αυτοκαθορισμού τους. Ο στρατός είναι ό τελείως ακατάλληλος χώρος γιά νά αναπτύξουν τήν προ οπωσδήποτε τους.

Κι αυτό είναι πολύ σημαντικό στό νά δούμε τελικά τή διαφορά πού υπάρχει ανάμεσα στήν έξίσωση καί ισότητα τών γυναικών από τή μιὰ, καί τήν άπελευθέρωση τους από τήν άλλη. Γιατί μέ τήν έννοια ότι ή γυναίκα πρέπει ΑΠΛΩΣ νά έξισωθεί μέ τόν άντρα μπαίνει τό επιχείρημα "Γιατί όχι καί ή γυναίκα στό χακί; Άφοϋ θέλετε ίσα δικαιώματα, πάρτε καί ίσες ύπο χρεώσεις". Καί πάνω σ' αυτό τό επιχείρημα δέν γίνεται νά αντιπαρατεθεί ή άποψη: "Ναι μέν στρατός, αλλά όχι τώρα γιατί δέν γίνεται κάτω από τέτοιους όρους", γιατί έτσι τελικά ζητάς καλλίτερη μεταχείριση στήν άλλοτρίωση, ζητάς καλύτερη θέση σ' ένα μηχανισμό καταστολής καί καταπίεσης. Καί είναι σίγουρο ότι μιὰ τέτοια αντίληψη δέν μπορεί νά χτίσει κανενός είδους κίνημα.

Αυτό δέν σημαίνει ό-τι τό γυναικείο κίνημα δέν μπορεί νά βάζει προβλήματα έξίσωσης μέ τόν άντρα σέ διάφορα επίπεδα, όπως γιά ισότητα μισθών, ίσες δυνατότητες εξέλιξης, κατακτήσεις καθαρά άστικών δικαιωμάτων πού ή γυναίκα δέν έχει. Αυτά όμως είναι προβλήματα πού τό ίδιο τό κίνημα καθορίζει, καί παλεύει γι αυτά έπειδή τά θεωρεί σαν άμεσους ταχτικούς του στόχους πού βοηθάν τήν υπο-

θεση της άπελευθέρωσης, καί πού σέ καμιά περίπτωση δέν τού φοριούνται "καπέλλο" απ' έξω καί μέ τό ζόρι.

Τό πρόβλημα όμως της ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ δέν μπαίνει σέ καμιά περίπτωση ανταγωνιστικά μέ τό τί έχει καταφέρει ό άν-ρας. Ξεκινάει απ' τη συνειδητοποίηση τών πραγματικών αναγκών τών γυναικών, από τά πράγματα πού αυτές θέλουν νά κάνουν, απ' τήν πάλη γιά νά αποκτήσουν ένα δικό τους πρόσωπο κι όχι σαν αντικείμενα, απ' τήν ανάγκη νά έχουν τόν δικό τους ξεχωριστό ρόλο, νά βάλουν καί τά δικά τους προβλήματα στόν άγώνα γιά τήν άλλαγή της κοινωνίας.

Παλεύουμε τελικά γιά τήν άπελευθέρωση μας δέν σημαίνει τελικά πώς παλεύουμε νά γίνουμε σαν άντρες ή νά κάνουμε ότι κι αυτοί, γιατί κι αυτοί όντας άλλοτρωμένοι πιάνουν καί όπλα καί καταπιέζουν, καί κάνουν ένα σωρό πράγματα πού έμεis οί γυναίκες τ' αρνιόμαστε καί τ' άπορρίπτουμε σαν αντιδραστικά. Σημαίνει ότι αρνιόμαστε τό ρόλο, τούς ρόλους πού πρέπει νά παίξουμε, καί ότι μέσα από τήν έξέγερσή μας φάχνουμε νά βρούμε καινούργιους τρόπους νά υπάρχουμε καί νά έκφραζόμαστε.

Πολλές καί ποικίλες ήταν οί αντιδράσεις τών κομμάτων καί γυναικείων οργανώσεων σέ σχέση μέ τό νομοσχέδιο της στράτευσης τών γυναικών. Άς δούμε μερικές απ' αυτές όπως παρουσιάστηκαν στό τύπο σέ συνεντεύξεις ή δηλώσεις υπεύθυνων τών κομμάτων καί οργανώσεων.

ΤΙ ΛΕΝΕ ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ;

1) Η Κυβέρνηση

Προφανώς ή κυβέρνηση της Ν.Δ. εί- ναι υπέρ τού νόμου γιά τή στράτευση τών γυναικών άφοϋ ή ίδια έφερε τό νομοσχέδιο στή Βουλή, παρουσιάζοντάς το σά βήμα γιά τήν ισότητα άντρών καί γυναικών. Βιάστηκε μάλιστα νά διευκρινίσει, μέ συνέντευξη τού ύπουργού Έθνικής Άμυνας, ότι ό έ θα θιγεί ό θεσμός της οικογένειας ούτε τά ήθη καί έθιμα όρισμένων πε-ρισχών (π.χ. Μάνη) δλου είναι άδιανόη-τό νά φεύγουν τά κορίτσια από τά σπίτια τους. Τό πόσο ενδιαφέρεται βέβαια ή κυβέρνηση γιά τήν ισότητα τών γυναικών, φαίνεται, έκτός από τίς ίδιες τίς διατάξεις τού νομοσχεδίου (πού παρουσιάζονται σέ άλλη στήλη), από τά σχόλια δυέ γυναικών βουλευτριών, τότε, της Ν.Δ.: της Άννας Συνοδινού καί της Έλένης Βλάχου (είσηγήτριας τού νομοσχεδίου):

ΕΡΩΤ : Καί σε τίς υπέρ της στράτευσης;

ΣΥΝΟΔΙΝΟΥ : Καλό είναι τό νομοσχέδιο, γιατί μέχρι τώρα οί Άθηναίες γνώριζαν μόνον τά μικουτί. Τώρα θά γνωρίσουν καί τά σύνορα.

ΒΛΑΧΟΥ : Στό δύσκολο καί άνηφορικό δρόμο πού πρέπει νά πάρει ή γυναίκα γιά νά φτάσει στήν πλήρη ισότητα τό βήμα πού γίνεται τώρα είναι τό πιο σημαντικό. Πολλά αναφέρθηκαν γιά τά βάρη της γυναίκας, κανέναν όμως δέν τά ανέφερε συγκεκριμένα. Άν άφαιρέσουμε τή μητρότητα οί Άθηναίες άποδοειγμένα ζούν 5 χρόνια περισσότερο από τούς άντρες (27-8-77 Αύγ).

Η μιὰ υποβιβάζει τό πρόβλημα της ι-σότητας τών γυναικών στό μικουτί ή άλλη άγνοεί τά συγκεκριμένα βάρη τών γυναικών. Τότε, ποιά ή ανάγκη γιά δύσκολους καί άνηφορικούς δρόμους άπου νά φτάσουμε στήν ισότητα; Τό μόνο πράγμα

πού απομένει κατά τη λογική της είναι η στράτευση.

Η πλήρης, ήθελμένη προφανώς, αγνοία της ελληνικής κοινωνικής πραγματικότητας και η βαθύτατη γνώση των κομμάτων που διαφαίνονται μέσα απ' αυτές τις συνεντεύξεις δεν χρειάζονται, νομίζουμε, περισσότερα σχόλια.

2) Η 'Αντιπολίτευση

Γενική διαπίστωση από τις απόψεις των κομμάτων της αντιπολίτευσης είναι ότι όλα περιορίζουν το θέμα στο έλλειδο ίσες υποχρεώσεις από εξασφαλιστόν ίσα δικαιώματα για τις γυναίκες και αποφεύγουν να θέσουν την ίδια τη δομή του στρατού και το ρόλο που επιφυλάσσεται στις γυναίκες μέσα σ' αυτόν, τον κατ'έξοχήν καταπιεστικό και ανδροκρατούμενο μηχανισμό.

Από εκεί και πέρα όλα σχεδόν συμπεριφέρονται λιγότερο ή περισσότερο το θέμα των εθνικών κινδύνων που πρόβαλε η κυβέρνηση όταν κατάθεσε το νομοσχέδιο.

Πιο συγκεκριμένα:

(Αντρέας Παπαντρέου). Το Πασόκ μάχεται για την κοινωνική, οικονομική και πολιτική ισοτιμία των δύο φύλων. "Αρα και τα δύο φύλα πρέπει να συμμετέχουν ισότιμα στην άμυνα της χώρας. Η ισοτιμία όμως αφορά και τα δικαιώματα που πρέπει να προωθηθούν παράλληλα. Πρέπει να προηγηθεί αναγνώριση της μητρότητας σαν κοινωνικής προσφοράς, ουσιαστική στην πράξη αναγνώριση οικονομικής ισοτιμίας, κατάρτιση των διακρίσεων. Πρόσθετα ο βοηθητικός ρόλος των γυναικών στο στρατό διαιωνίζει την ανισότητα (1-8-77 Νέα).

(Βιργινία Τσουδερού). Κατ'άρχην είμαι υπέρ, αλλά κατά όρισμένων διατάξεων που "ανοίγουν το δρόμο σε πολιτικές πιέσεις". Πρέπει να επισπευσθεί η κατάθεση του νομοσχεδίου για την τροποποίηση του 'Αστικού Κώ

δικα, για την αναγνώριση της μητρότητας σαν κοινωνικού λειτουργήματος. "Είμαι βέβαιη ότι καμιά 'Ελληνίδα σε ώρα έθνικης κρίσης δε θα περ πρώτα ισοτίητα και μετά προσφορά για την άμυνα της χώρας. Δεν τό είπε ούτε στην 'Αλβανία, ούτε στη μάχη της Κρήτης, ούτε στην 'Εθνική 'Αντίσταση".

(Επιτροπή γυναικών). Είναι αντισυνταγματικό γιατί επιτείνει την ανισότητα μιας και οι γυναίκες έχουν ήδη περισσότερες υποχρεώσεις. "Ηδη ή γέννηση και η ανατροφή ενός μόνου παιδιού ισοδυναμεί με διπλή και τριπλή θητεία για κάθε εργαζόμενη γυναίκα. Αναφέρεται ότι οι βοηθητικές υπηρεσίες προσιδιάζουν στη φύση της γυναίκας, επομένως μόνο στην εξέταση δε βοηθάει. "Άλλο δέγμα ενάντια στην ισοτιμία είναι το ότι απαλλάσσονται όσες έχουν εξώγαμα παιδιά. Αυτό θέλει την ισοτιμία των πολιτών γενικά. Η

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Ο ΣΤΡΑΤΟΣ

("... 'Ορκίζομαι να φυλάττω πίστιν εις την πατρίδα... να υπερασπίζομαι μέχρι τελευταίας ρανίδος του αίματός μου τας σημαίας, να μην τας εγκαταλείπω μηδέ να αποχωρίζομαι ποτέ απ' αὐτῶν...")
("... 'Ορκίζομαι... υποταγή εις τὸ σύνταγμα, τοὺς νόμους καὶ τὰ ψηφίσματα τοῦ κράτους...")

Ο Στρατός εμφανίζεται κύρια σὰ μιὰ δύναμη ταγμένη να υπερασπίζει την εθνική μας ανεξαρτησία, την τήρηση του συντάγματος, τὴ διασφάλιση τῆς δημοσίας τάξεως καὶ εἰρήνης. Στὴν πραγματικότητα, ὅμως, ὁ στρατός εἶναι ἡ δύναμη ἐκείνη πού, μαζί με τὴν αστυνομία, στηρίζουν ἀλλὰ καὶ βοηθῶν στὴ διατήρηση τῆς ὑπάρχουσας κοινωνικῆς κατάστασης, στὴ διατήρηση τῆς κοινωνίας τῆς ἐκμετάλλευσης καὶ τῆς ἀνισότητος. "Ὅσον θυμηθούμε μόνο ὅτι στὴ διάρκεια τῆς ἑφτάχρονης δικτορίας δὲν εἶχαμε καμιά ἀπεργία κι ὅτι σήμερα, τίς ἀπεργιακές κινητοποιήσεις τῶν ἐργαζομένων ἔρχεται νὰ χτυπήσει ὁ ἀρίστα ὀργανωμένος, ἀπεργοσπαστικός μηχανισμός τοῦ στρατοῦ.

Στις περισσότερες ἀνεπτυγμένες χώρες, τὸ κράτος ἔχει λύσει τὸ πρόβλημα τῆς σταθερότητας τοῦ κοινωνικοῦ συστήματος, σ' ἕνα σημαντικό βαθμό, με τὴν ἐσωτερικὴ οἰκονομικὴ εὐημερία πού ἔχει σὰν ἀποτέλεσμα τὴν ἀλλοτρίωση τῆς σκέψης τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὸν εὐνοχισμό κάθε ἐπαναστατικῆς διαθέσεως γιὰ ἀλλαγὴ.

Στὴν Ἑλλάδα ὅμως τὰ πράγματα εἶναι πάρα πολὺ διαφορετικά. Ὁ Ἕλληνας δὲν εἶναι ταυτισμένος με τὸ κοινωνικὸ σύστημα κι οἱ προσπάθειες γιὰ ἀλλαγὴ εἶναι συνεχεῖς καὶ, μερικὲς φορές, ἀρκετὰ ἐπικίνδυνες. Ἐπὶ πλέον, ἡ ἰσορροπία τῶν κοινωνικῶν δομῶν εἶναι εὐθραυστὴ ἀφοῦ, δὲ βασίζεται καὶ σὲ μιὰ ἐσωτερικὴ οἰκονομικὴ εὐημερία κι ἔτσι, δημιουργοῦνται πρόσθετοι κίνδυνοι γιὰ τὴ σταθερότητα τοῦ συστήματος. Τὸ κράτος τῶν ἀφεντικῶν, λοιπόν, εἶναι ὑποχρεωμένο νὰ χρησιμοποιεῖ ὅλα τὰ μέσα ἀκόμα καὶ τὴν ἀνοιχτὴ βία, προκειμένου νὰ καταστείλει τὸν ἐσωτερικὸ ἔχθρο. Γι' αὐτὸ τὸ σκοπὸ, ἡ καταλληλότερη ὀργανωμένη δύναμη εἶναι ὁ στρατός. Ἡ ἱστορία μας ἄλλωστε, εἶναι γεμάτη ἀπὸ παραδείγματα ἐπέμβασης τοῦ στρατοῦ (πραξικοπήματα Πάγκαλου, Κονδύλη, Μεταξᾶ, Παπαδόπουλου). Γιὰ νὰ χρησιμοποιεῖται λοιπόν σὰν κατασταλτικὸς μηχανισμός ὁ στρατός, πρέπει νὰ εἶναι ἀποτελεσματικός, ἀρίστα ὀργανωμένος καὶ πειθαρχημένος, ἐτοιμὸς σὲ κάθε στιγμή γιὰ ὁρμή.

("... 'Ορκίζομαι... ὑπακοὴν στοὺς ἀνωτέρους, νὰ ἐκτελῶ προθύμως καὶ ἀνεὺ ἀντιλογίας τὰς διαταγὰς τῶν...")

Γιὰ νὰ ἀνταποκριθῇ ὅμως ὁ στρατός στὸν κατασταλτικὸ ρόλο, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ μιὰ συγκεντρωτικὴ δομὴ ὅπου ὑπάρχει πλήρης ὑπάρχουσα σφόδρα, προσώπων καὶ ἀρμοδιοτήτων. Ὅπου ἡ μεγαλύτερη ἀρετὴ εἶναι ἡ τυφλὴ πειθαρχία καὶ ἡ ἐκτέλεση κάθε διαταγῆς χωρὶς καμιά ἀντιλογία.

"Πειθαρχεῖτε εἰς τοὺς ἀνωτέρους σας διὰ νὰ εἰσέλθετε εἰς θέσιν νὰ ἀπαιτεῖτε πειθαρχίαν ἀπὸ τοὺς ὑποτασσόμενους σας. Ἡ πειθαρχία εἶναι τὸ θεμέλιον τοῦ στρατεύματος. Θιὰ δὲ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς πειθαρχίας κι

ὅταν ἀκόμη περιορίζεται εἰς ἓν μόνον σημεῖον, μεταδίδεται ταχύτατα καὶ ἔχει ἀποτελέσματα μιᾶς ἐπιδημίας." (ἡμιάταξη ΣΕΑΠ 24.2.73).

Σ' αὐτὸ βοηθᾷ ἡ ἱεραρχικὴ δομὴ τοῦ στρατοῦ, δηλ. ὁ πλήρης διαχωρισμός τῶν ἀτόμων πού ἀποφασίζουν καὶ τῶν ἀτόμων πού ἐκτελοῦν. Τελικὰ οἱ ἀποφάσεις πέρνουνται ἀνεξέλεγκτα ἀπὸ ἐλάχιστους. Τὰ άτομα, μαθαίνουν νὰ ὑποτάσσονται σὲ ἓνα ἀρχηγὸ πού ξέρει τὰ πάντα κι ἔτσι αὐτὰ δὲν χρειάζονται νὰ σκέπτονται νὰ ἀποφασίζουν ἀλλὰ μόνο νὰ ἐκτελοῦν.

"Ἰδιαίτερη φροντίδα θὰ καταβάλω προσπατεῦντας τὰς τὴ ζωὴ τοῦ ἀρχηγοῦ μου εἴτε θάλασσιμα εἶναι εἴτε ἀγρονομικά. Ἀν αὐτὸς ἐξοντωθεῖ ἀπὸ τὸν ἔχθρο τὸ τμήμα ὅλο ἐξουδετερώνεται καὶ διαλύεται" (ἀπὸ τὸν χρυσὸν δεκάλογον τοῦ Ἑλληνος πολεμιστοῦ).

Με βάση ὅλα αὐτὰ οἱ πολῖτες πού καλοῦνται νὰ ὑπηρετήσουν, χωρίζονται σύμφωνα με τὴν ἰδεολογία τους σὲ ἐθνικοφρόνες καὶ μὴ, παρακολουθώντας τὴν ἀγρυπνία, ὑποβάλλονται σὲ διάφορους καταναγκασμούς, τὰ λεγόμενα καφόνια, ("λίγη λελογισμένη δοκιμασία, ἡ κοινὴ λεγόμενη "ΚΑΥΟΝΙ" ἔχει ὁπωσδήποτε τὴν θέσιν τῆς εἰς τὰ πλαίσια τῆς καθημερινῆς ἐκπαιδεύσεως, συντελεῖ τὸσον εἰς τὴν σωματικὴν βελτίωσιν ὅσον καὶ εἰς τὴν ψυχικὴν σφυρηλάτησιν) καὶ ὑφίσταται καθημερινὴ πλύση ἐγκαθάρτου με τὴ λεγόμενη "ἐθνικὴ ἠθικὴ διαπαιδαγώγησις" πού ἔχει σὰ βάση τὸν ἀντισημιτισμὸ, μὲ μοναδικὸ σκόπο νὰ χάσουν κάθε δυνατότητα κριτικῆς καὶ ἀντίστασης πού θὰ μπορούσε νὰ κλονίσει τὸ στρατό. Γίνεται λοιπὸν φανερό ὅτι μέσα σὸν στρατὸ ἡ κατάπληξη καὶ ἡ ἀνισότης πού ὑπάρχουν στὴν κοινωνία εἶναι ἀυξημένες σὸν ἐπαρκῶς.

Ἔτσι ὁ στρατός ἔρχεται νὰ παίξει ἓνα ἄλλο ρόλο, τὴν ἰδεολογικὴ ἰσοπέδωση τῶν ἀτόμων πού κατατάσσονται σ' αὐτόν, με σκοπὸ τὴ δική του ὁμαλὴ λειτουργία καὶ κατὰ συνέπεια τὴν ὁμαλὴ λειτουργία τῆς κοινωνίας τῆς ἐκμετάλλευσης.

Συνθλίβει καὶ ἰσοπεδώνει τίς προσωπικότητες τῶν ἀτόμων, εὐνοχίζει κάθε πρωτοβουλία τους, κάθε ἐπαναστατικὴ τους διαθέση. Κατασκευάζει ἀνθρώπους πού ξέρουν νὰ πειθαρχοῦν, νὰ μὴ φέρουν ἀντιρρήσεις, παθητικούς, ἀνίκανους νὰ ἀντιδράσουν σὲ αὐταρχικὸ σύστημα. Ἀνθρώπους ὑποτασσόμενους σὸν ἀρρωματικὸ τους σημεῖον αὐτοῦ πού προιστάμενός τους. Γιὰ τὴν ἰδεολογία τοῦ κοινωνικοῦ μας συστήματος δὲν ἀντικαταρρεφτίζεται ἀπλῶς τὴν οἰκονομικὴ μας βάση, ἀλλὰ ἔχει σκοπὸ νὰ ριζώσει στὴν ψυχικὴ δομὴ τῶν ἀνθρώπων. Σ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ἐσωτερικὴν τῆς καταπίεσης ὁ στρατός βοηθᾷ ἀποτελεῖνον τὸ ἔργο πού ἀπὸ τοῦ πολὺ νερὸς ἀρχισε μέσα στὴν οἰκογένεια καὶ τὸ σχολεῖο. Γιὰ γιὰ νὰ σταθεῖ τοῦτο τὸ σύστημα ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ ἀνθρώπους μαν, μένους νὰ ὑποτάσσονται σὸν πατέρα, σὸν δάσκαλο, σὸν παπᾶ, σὸν ἀνώτερο ἀρρωματικὸ καὶ πὶο πέρα στ' ἀφεντικά, εὐνοχισμένους, παθητικούς, ἀνίκανους νὰ ἐπαναστατήσουν.

στράτευση, να είναι ένας τμήν υπάρχουσα ύπογεννητικότητα. Χρειάζεται το νομοσχέδιο για να εξασφαλιστεί σε ώρα ανάγκης η συμμετοχή των γυναικών στους αγώνες, όταν είναι αποδεδειγμένες οι θυσίες τους; (11-8-77 Αύγη).

Κατά του νομοσχεδίου άφου δεν κατοχυρώνεται πολιτικά, νομικά και ουσιαστικά, η ισότητα των γυναικών σε όλους τους τομείς της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής ζωής. Νά αποσυρθεί και να παραπεμφθεί στην ολομέλεια της Βουλής για επεξεργασία (!) άφου άκουσούν οι γυναίκες όλων των ενδιαφερομένων (1-8-77 Νέα).

Η Σοσιαλιστική Πορεία
Η στράτευση καταξιώνει τις γυναίκες σε πολίτες β' κατηγορίας και στοχεύει στην εξασφάλιση δωρεάν (ή φτηνού) εργατικού δυναμικού για τις βοηθητικές υπηρεσίες του στρατού και στην κάλυψη άπεργασιαστικών αναγκών της κυβερνητικής πολιτικής (13-8-77 Νέα).

Η Σοσιαλιστική Πρωτοβουλία
(Δ. Τσάτσος). Η κυβέρνηση μας διαβεβαιώνει ότι η ψήφιση του νομοσχεδίου είναι έθνική ανάγκη για συγκεκριμένα θέματα άμυνας. Εχουμε έπομένως πατριωτικό καθήκον να προσέξουμε ιδιαίτερα την εκκλήση αυτή. Θεωρούμε σαν καθαρά προσωπική και για το χρόνο που οι άμεσες ανάγκες της χώρας μας το επιβάλλουν τη ρύθμιση της στράτευσης από το νομοσχέδιο. Αυτό δε τη ρύθμιση να τη πάρουμε σαν άγωνιστική άφετηρή για την ολοποίηση της ισοτιμίας των γυναικών σ' όλα τα επίπεδα (!) (11-8-77 Νέα).

3) Οι Γυναίκες 'Οργανώσεις

Και η πλειοψηφία των γυναικών οργανώσεων είναι κατά της στράτευσης των γυναικών. Κι έδω άποφύγεται να θιγεί η δομή του στρατού ενώ τονίζεται η Ελληνόφιλη φύση της γυναίκας (άποψη λαθεμένη κατά τη γνώμη μας) και το θέμα της άναγνώρισης της μητρότητας σε κοινωνικό λειτουργήμα (άποψη που δεν προωθεί κατά τη γνώμη μας το θέμα της εξέλιξης των γυναικών).

Πιο συγκεκριμένα εκφράστηκαν οι έξης άποψεις:

Οχι στη στρατιωτική, Ναι στην κοινωνική θητεία. Κοινωνική θητεία 6-12 μηνών για όλες τις γυναίκες 18-21 χρόνων. Θα βοηθήσει την κοινωνικοποίηση της γυναίκας. Υποχρεωτική για να άποφευχθούν οι άνισότητες, σε νοσοκομεία παιδικούς σταθμούς, επιστημονικές ή γραφικές υπηρεσίες νομών, δήμων, κοινοτήτων. "Οχι μόνο γυναίκες έργασίες (!!!) για να μην ένταθεί η άνισότητα. (3-4-77 Βήμα).

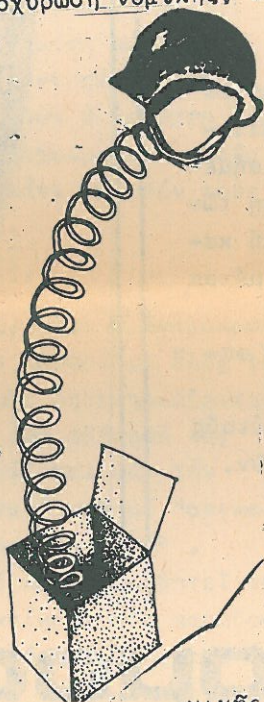
Συνδεσμος για τα δικαιώματα της γυναίκας
Οχι στην στράτευση, Ναι στην κοινωνική θητεία. Κοινωνική θητεία 6-12 μηνών για όλες τις γυναίκες 18-21 χρόνων. Θα βοηθήσει την κοινωνικοποίηση της γυναίκας. Υποχρεωτική για να άποφευχθούν οι άνισότητες, σε νοσοκομεία παιδικούς σταθμούς, επιστημονικές ή γραφικές υπηρεσίες νομών, δήμων, κοινοτήτων. "Οχι μόνο γυναίκες έργασίες (!!!) για να μην ένταθεί η άνισότητα. (3-4-77 Βήμα).

(Λές κι οι παραπάνω έργασίες δεν είναι κυρίως γυναικείες έργασίες και οι γυναίκες έχουν ανάγκη από ειδική κοινωνική θητεία για να τις μάθουν).

(Α. Φλέμινγκ). Κατά, γιατί ζητούν απ' τη γυναίκα ισότητα στα βάρη ενώ δεν έχει αποκτήσει ίσα δικαιώματα. Η άνισότητα διαιωνίζεται (βοηθητικές υπηρεσίες), τά "προνόμια" μας προβληματίζουν. (2-8-77 Νέα).

(Α. Χαραλαμποπούλου). Ποιά ισότητα όταν από τη γυναίκα ζητούν μόνο θυσίες; και θα τις χρησιμοποιήσουν μόνο σε βοηθητικές υπηρεσίες; Είμαστε κατά, ιδίως όταν δεν έχει άναγνωριστεί η μητρότητα σαν κοινωνικό λειτουργήμα. (2-8-77 Νέα)

Ενα βάρος ακόμα χωρίς κανένα μέτρο για κατοχύρωση νομικής, οικονομικής, κοινωνικής ισοτιμίας.

Δημοκρατική Ένωση Νέων Γυναικών

νικής ισοτιμίας. Επιδιώκει άποσπαση απ' την κοινωνική και πολιτική ζωή στην πιο άποδοτική ηλικία (2-8-77 Νέα)

Πρώτα να άναγνωριστεί η μητρότητα σαν κοινωνικό λειτουργήμα και να επιτευχθεί η ισοτιμία. Άποσκοπεύ να άπομακρύνει τη γυναίκα από τη συμμετοχή στη συνδικαλιστική, κοινωνική δράση και την παραγωγή (2-8-77, Νέα).

(Ρ. Τζινιάδη, πρόεδρος) Πρωτόκουστο να θέλουν να ψυφίσουν έρήμην των γυναικών των οργανώσεων και κατά της έκφρασμένης γνώμης τους. Δεν είναι θέμα εξέλιξης δύο φύλων. Δημιουργεί σώμα πραιτωριανών γυναικών για διάφορους σκοπούς. Θα έχει κοινωνικές επιπτώσεις, θα επηρεάσει το θεσμό του γάμου με δημιουργία άναγκαστικών γάμων. "Γιατί έξαιρέσεις; Άν

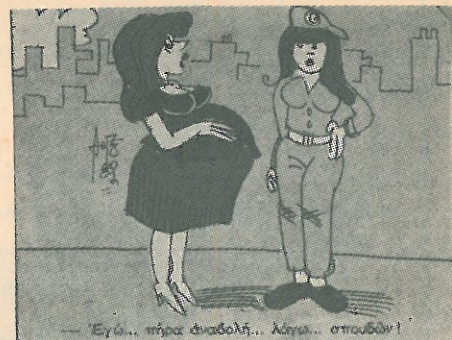
είναι σωστό να στρατεύονται οι γυναίκες, τότε κάθε ένήλικη όπως και ο άντρας να στρατεύεται. Άγώ, έξω ένα πράγμα: όταν σου λένε "έλα, και θα σου δώσω καραμέλες" δεν είναι καλό πράγμα κάτι κρύβει" (2-8-77 Νέα).

4) Παραθέτουμε ακόμα ένδεικτικά, μερικές άποψεις έπωνύμων άτόμων χωρίς σχόλια:

ΔΕΣΠΟΤΟΠΟΥΛΟΣ (καθηγητής ΠΑΣΠΕ): "Η μητρότητα είναι βασική, έθνική συμβολή. "Ηδη η γυναίκα προσφέρει πολλά (3-4-77 Βήμα).

ΡΕΝΑ ΛΑΜΠΑ (Δ.Σ. του Συνδέσμου για τα δικαιώματα της γυναίκας). Το φεμινιστικό κίνημα είναι και έπαναστατικό κι Ελληνόφιλο, άρα δεν συμβαδίζει με τον στρατό (!) (3-4-77 Βήμα).

ΧΟΝΔΡΟΚΟΥΚΗΣ (ύποστράτηγος). Παρεξηγούν οι γυναίκες οι σύλλογοι την έννοια "βοηθητικές υπηρεσίες". Οι σύγχρονοι πόλεμοι δεν αφήνουν περιθώρια παρερμηνειών των έννοιών μάχιμος και μη μάχιμος. Όλοι δογίζονται μαχητές. Έπόμενο δικό είναι λόγω βιολογικής σύστασης κι άντοχής (!) να βρίσκεται σε σκληρότερες πολεμικές συνθήκες ο άρσενικός απ' το θηλυκό μαχητή..... "Αν ληφθεί ύ' όψιν η έξ Ανατολής θρασεία άπειλή και η ύπεροχή της σε άνθρώπινο δυναμικό, θα πρέπει το συντομότερο να άξιοποιήσουμε ότι έχουμε παραπάνω από εκείνη. Τέσσερα δε, είναι τα έμφανη σημεία ύπεροχής μας έναντι της Τουρκίας: (α) Το άσύγκριτο προάδισμα της Έλληνίδας έναντι της καθυστερημένης φερετζοφόρας τουρκάλας (SIC)..... (20-8-77 Βήμα).

Και... ολιγον φαλλουρατιμόν φαρχίαι από τον "πνευματώδη" Κ. ΒΛΑΧΟ

■ Έδω και ένα χρόνο, η πολιτική εξουσία στη χώρα μας προφασιζόμενη την προστασία των πολιτών από τα αφροδίσια¹ έκανε γνωστές τις προθέσεις της από την μία να διευρύνει τον έλεγχο της στην "παράνομη" πορνεία, και από την άλλη -τό πιο σημαντικό- να θέσει κάτω από τον έλεγχο της την ομοφυλοφιλία. Το νομοσχέδιο αυτό παρόμοιο του όποιου είναι μόνο ο Φράνκικος νόμος "Περὶ Κοινωνικῶν Κινδύνων" αντίκειται κατάφωρα και στην Οίκουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του 'Ανθρώπου αλλά και

- α) στο 'Ελληνικό Σύνταγμα,
- β) στις Εὐρωπαϊκές Συμβάσεις για τα 'Ανθρώπινα Δικαιώματα και
- γ) στη Τελική Πράξη της Συμφωνίας του 'Ελσίνκι².

Και ίσως ως έδω τα πράγματα να είναι λίγο-πολύ γνωστά.

Αυτό όμως που όπως φαίνεται δεν είναι καθόλου γνωστό είναι από τη μία η αναγκαιότητα στη σημερινή φάση ενός τέτοιου νομοσχεδίου και από την άλλη οι επιπτώσεις των κυρώσεων που θεσπίζονται πάνω σ'ολόκληρο τό κοινωνικό σώμα. Γιατί ίσως η "αγνοία" να έξηγεϊ τη καθημερινή αποδοχή του άνελεύθερου αυτού νομοσχεδίου από το σύνολο σχεδόν των προοδευτικών δυνάμεων και των γυναικείων οργανώσεων του τόπου μας....

■ Ας δοῦμε λοιπόν το νομοσχέδιο αυτό :

Κατ'άρχην η καταπολέμηση των "αφροδισίων νοσημάτων" δεν αποτελεί παρά το πρόσχημα για την ένταση της καταστολής και άστυνόμευσης της ιδιωτικής ζωής. Γιατί σήμερα από τη μία δεν βρισκόμαστε μπροστά σε μία έξαρση των αφροδισίων (βλ.σημ.Ι) και από την άλλη μία προληπτική καταπολέμηση δεν μπορεί να δικαιολογήσει δρακόντεια μέτρα εάν κι αυτά που προτείνει το νομοσχέδιο όπως :

- α) Την επέμβαση της Νομαρχίας... ή μ'άλλα λόγια το φακέλωμα των ασθενών,
- β) Την ποινικοποίηση του φόβου και της αγνοίας γι'αυτούς που ενώ έπασχαν δεν έκαναν τίποτα για να θεραπευτούν.

ΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΑ ΑΦΡΟΔΙΣΙΑ

Φόβος, που τρέφεται από την διακίβνιση -ένταση των προλήψεων γύρω από τα αφροδίσια μιας και προβλέπονται ποινές (3.000-15.000 δρχ.) για "άρρώστιες" που ή επίσημη τις καθιστά όλο και πιο άπλες.

"Αγνοία, που ενισχύεται από την απαγόρευση στην ούσια όποιασδήποτε πληροφόρησης... πέρα από την είσοδο σε νοσηλευτικά ιδρύματα και από αυτήν που αναλαμβάνει κατά καιρούς ή Νομαρχία, αν χρειαστεί. Πληροφόρηση-διαφήμιση που θα αποβλέπει στην απομυθοποίηση των αφροδισίων για να μην σημαίνει "προστασία" από τα αφροδίσια καταστολή των ελεύθερων σεξουαλικών σχέσεων, μιας και όλες οι σχέσεις εκτός του γάμου θεωρούνται "έπικίνδυνες"...

■ Έξ άλλου το πρόσχημα των αφροδισίων γίνεται πολύ πιο σαφές όταν το νομοσχέδιο προχωρεί στη ρύθμιση των "συναφών θεμάτων".

Τό νομοσχέδιο λοιπόν συγχέοντας και συνδέοντας³ πορνεία και ομοφυλοφιλία (Κίναιδοι)⁴, περιέχει ένα σύνολο από ρυθμιστικές διατάξεις και κυρώσεις εν αναφορά με τις δύο κοινωνικές κατηγορίες με τρόπο φαινομενικά ισόβαρο. Όσοόσο ο στόχος του νομοσχεδίου είναι αρκετά σαφής: ενώ απλά διευρύνει τις δυνατότητες έλέγχου της πορνείας, για πρώτη φορά στη χώρα μας ποινικοποιεί την ελεύθερη έρωτική σχέση μεταξύ ένηλίκων άνδρων, έπεμβαίνοντας έτσι κατά τρόπο άμεσο στη ρύθμιση ενός μεγάλου κοινωνικού και πολιτικού προβλήματος. Κι έδω βρίσκεται ή ούσια του νομοσχεδίου για την ομοφυλοφιλία.

...ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΜΟΦΥΛΟΦΙΛΙΑ

■ Τή στιγμή που σύγχρονες επιστήμες όπως η διεθνής ψυχιατρική⁵ και κοινωνιολογία αποφαίνονται πως η ομοφυλοφιλία δεν είναι πάθηση αλλά προτίμηση -αποτέλεσμα μιας διαφορετικής ψυχοσεξουαλικής εξέλιξης- και πως τα κοινωνικά προβλήματα που συνδέονται με αυτήν δεν είναι συμφύη αλλά επίκτητα, η άστική τάξη της χώρας μας ποινικοποιώντας ή ονομάζοντας παθολογικά, **άρα** εξωβελιστέα, πολιτικά και κοινωνικά φαινόμενα στοχεύει στο δημόσιο στιγματισμό των ομοφυλόφιλων και στη διαπόμπευσή τους⁶.

■ Τή στιγμή που διακηρύσσεται⁷ ότι κοινωνικό πρόβλημα συχνά δεξυ συνιστά όχι ύπαρξη των ομοφυλόφιλων αλλά η άνελεύθερη, βάνανση και χυδαία αντιμετώπισή τους από την κοινωνία, νομιμοποιείται ο έκβιασμός σε βάρος τους⁸ και μεθοδεύεται ο απαράδεκτος από κάθε άποψη κοινωνικής πολιτικής εξωστρακισμός⁹.

■ Τέλος, τή στιγμή που για πρώτη φορά στο τόπο μας οι ομοφυλόφιλοι οργανώνονται σαν καταπιεζόμενη κοινωνική μειονότητα απαιτώντας μια πραγματική ισότητα στην καθημερινή ζωή συναντούν την αντίδραση (παθητική και ένεργητική) όλων όσων βλέπουν την εξαίρεση σαν μειονετικότητα και όχι απλά μειονότητα συντηρώντας έτσι τα "ταμπού" της άστικής ήθικης όλων όσων η πρόθεση για άστυνόμευση της ιδιωτικής ζωής που επιχειρείται στους ομοφυλόφιλους αίσθάνονται ότι είναι κάτι που δεν τους αφορά **άρα** και δεν τους κινητοποιεί...

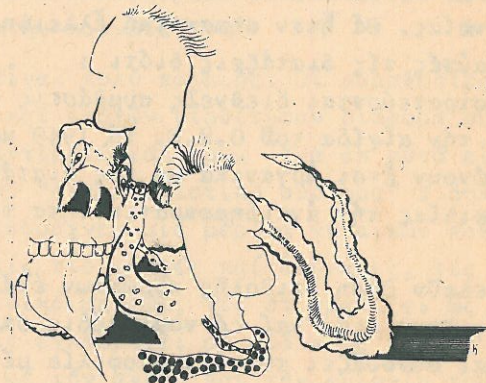
Και οι λόγοι είναι αρκετά φανεροί:

■ Σε μια κοινωνία όπως η δικιά μας, όπου η άνδροκρατία σαν φορέας εξουσιαστικών σχέσεων καθορίζει όλες τις δομές της κοινωνικής και άτομικής ζωής δηλητηριάζοντας τις σχέσεις όλων μας, οποιαδήποτε άμφισβήτησή της (ομοφυλοφιλία, κίνημα γυναικών) εμφανίζεται σαν την συμπύκνωση όλων των απειλών ευνουχισμού του με "συγκεκριμένες προδιαγραφές κατασκευασμένου σερνικου". Και η ομοφυλοφιλία απειλεί στο βαθμό που άμφισβητεί τα δεδομένα πρότυπα του "Ανδρα, της Γυναίκας, της παραδοσιακής οικογένειας, προβάλλοντας προβλήματα όπως της ιεραρχίας και **άρα** της άνατροπής της και του καταμερισμού των ρόλων και ανοίγοντας ζητήματα "ταμπού" όπως: άστική ιδεολογία και κοινωνικοί ρόλοι, κοινωνικοί ρόλοι και σεξουαλικοί ρόλοι, αναπαραγωγή και ήδονή, ιδεολογία και ο όρισμός της ψυχικής υγείας και ομαλότητας, κ.λ.π.

Όμως η ομοφυλοφιλία δεν απειλεί μόνο τους θεσμούς της άστικής τάξης, απειλεί και όλους εκείνους που χρησιμοποιώντας υποθέσεις περί του αὔριο (τιτλοφορώντας τις "αντικειμενικοί νόμοι της ιστορικής εξέλιξης") καταπιέζουν τις πραγματικότητες του σήμερα αναπαράγοντας στην καθημερινή τους ζωή τις κοινωνικές νόρμες της άστικής ήθικης μέσα σ'ένα "προοδευτικό" πουριτανισμό.

■ Αυτό όμως που είναι βασικό να κατανοηθεί είναι ότι ο αγώνας ενάντια στο νομοσχέδιο δεν αφορά μόνο τους ομοφυλόφιλους αλλά όλες και όλους που αγωνίζονται για το δικαίωμα στην ισότητα και ιδιαιτερότητα, πιστεύοντας ότι "καμιά ήθικη και αξιοπρέπεια δεν μπορεί να υπάρχει αν δεν στηρίζεται στο σεβασμό της προσωπικότητας και της ελευθερίας του άλλου" όλων όσων

στοχεύουν σε μία καθολική αλλαγή των κοινωνικών δομών (πολιτική-ιδεολογική-οικονομική), θεωρώντας την κατάλυση της άνδροκρατίας σαν βασική προϋπόθεσή της.

υποσημειώσεις:

.....

1. ΑΜΦΙ. : 'Η αναφορά του νομοσχεδίου στ'άφροδίσια νοσήματα "τά όποια εξακολουθούν να αποτελούν κοινωνικό πρόβλημα" ('Αρχή της Είσηγητικής Έκθεσης του Νομοσχεδίου) είναι βέβαια πρόφαση αφού τέτοιο πρόβλημα δεν υπάρχει στην Ελλάδα -γεγονός που επιβεβαιώθηκε και από καθηγητές της ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝ/ΜΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ- σε συνέντευξή τους στη τηλεόραση. Αντίθετα τά άφροδίσια νοσήματα είναι πιθανώτατα πολύ σπανιώτερα στην Ελλάδα παρά σε άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες ίσως διότι οι προ-και έξωγαμιαίες σχέσεις είναι σπανιότερες.

2. Βλ. ΑΜΦΙ, τεύχος 2-3 σελ.20 : Νομικά σχόλια στο Νομοσχέδιο.

3. ΑΜΦΙ : 'Υπάρχει πράγματι στην Ελλάδα μια ομάδα πενήντα περίπου "τραβεστί" που ζητούν ίση μεταχείριση με τις γυναίκες πόρνες (δηλ.να υποβάλλονται σε ιατρικά έλεγχο και νοσηλεία) παρά να συλλαμβάνονται τακτικά και να ύφίστανται κακομεταχειρίσεις από την άστυνομία. Χρησιμοποιώντας όμως τό γεγονός αυτό σαν πρόσχημα τό νομοσχέδιο ταυτίζει όλους τους ομοφυλόφιλους με πόρνες και πόρνες.

4. ΑΜΦΙ : Οι ομοφυλόφιλοι δεν αναφέρονται πουθενά με τόν όρο "ομοφυλόφιλοι". Αντίθετα χρησιμοποιείται τό βαρειά ύβριστικό και ταπεινωτικό "κίναϊδος" δηλ. αυτός που "κινεϊ" την αϊδώ.

5. ΑΜΦΙ : Στην ψυχιατρική σκέψη η ομοφυλοφιλία δεν θεωρείται πιά σε διεθνές επίπεδο "ασθένεια" άφ'εαυτής. Τό 1974 μετά από ψηφοφορία όλων των μελών τους ή "Αμερικάνικη Ψυχιατρική Ένωση" απαλείφει την ομοφυλοφιλία από τόν κατάλογο των παθολογικών καταστάσεων. 'Εξ άλλου βλ. ΑΜΦΙ σελ.56 τήν Διαμαρτυρία 55 'Ελλήνων Γιατρών και Ψυχιάτρων.

6. ΑΜΦΙ : Τό άρθρο 7 και 16 άπαγορεύει την κυκλοφορία των ομοφυλόφιλων σε δημοσious χώρους.

7. Βλ. ΑΜΦΙ "Διαμαρτυρίες Ξένων Προσωπικοτήτων για τό Νομοσχέδιο".

8. ΑΜΦΙ : Τό νομοσχέδιο προβλέπει τή γραπτή καταγγελία στην Άστυνομία σαν προϋπόθεση για τήν ιατρική εξέταση τους και τόν έγκλεισμό τους σε Κρατικό Νοσηλευτικό Ίδρυμα.

9. Βλέπε υποφ. "6".

...ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΟΡΝΕΙΑ

■ Πέρα όμως από τις διατάξεις περί ομοφυλοφιλίας το νομοσχέδιο περιέχει και διατάξεις ρυθμιστικές της πορνείας. Θα ήταν σημαντική έλλειψη αν αφήναμε απ' έξω αυτές τις διατάξεις διότι :

α) αντιστρατεύονται διεθνείς συμβάσεις που συνήφθηκαν υπό την αιγίδα του Ο.Η.Ε. το 1949 και το 1953. Συμπληρώνουν έτσι οργανικά με τις διατάξεις περί ομοφυλοφιλίας την αντιδημοκρατικότητα του νομοσχεδίου.

β) αποτελούν βάση έπιβολής κυρώσεων ενάντια στους ομοφυλόφιλους μιās και το νομοσχέδιο σκόπιμα συνδέει και συνδυάζει την ομοφυλοφιλία με την πορνεία.

γ) είναι αναγκαίες για την άστική τάξη στο βαθμό που καλύπτουν τὰ κενά της αντίφασης μεταξύ του ήθους χαρακτηρισμού της πορνείας σαν παράνομης και της νομικής κατοχύρωσής της (το νομοσχέδιο θεσπίζει μέτρα που στοχεύουν στον έλεγχο της όχι όμως και ατὴν εξάλειψή της).

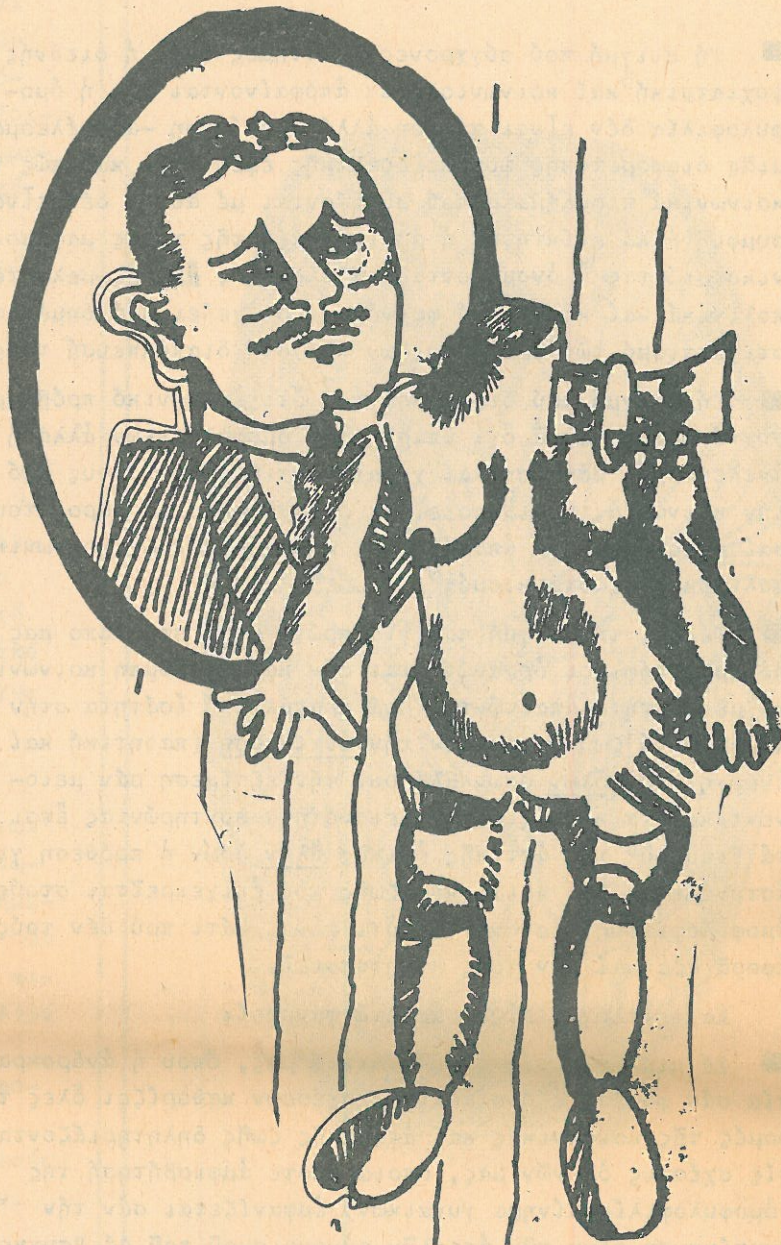
■ Έτσι λοιπόν από τις διατάξεις του νομοσχεδίου μαθαίνουμε ότι ἡ κρυφή πόρνη θα γίνει "ἀκίνδυνη" όταν αποκτήσει αστυνομική άδεια και έτσι θα εξασφαλιστούν ἡ υγεία και τὰ ἥθη της οἰκογένειας. "Ἢ, με άλλα λόγια μιὰ σίγουρη οἰκογένεια χρειάζεται μιὰ σίγουρη και υγιεινή πόρνη και είναι μισός αγώνας νὰ ἀγωνίζεσαι για τὴν οἰκογένειά σου ξεχνώντας τὴν ἐξυγίανση και εὐρύθυμη λειτουργία του μπουρδέλου της γειτονιάς....

Κι όμως δέν πρόκειται για ἀφέλεια, πρόκειται για τὴν ἴδια γνωστή σαρκαστική ὑποκρισία τῶν ἡθικολόγων τῆς ἀστικής τάξης παρμένης ὡς τὴν τελευταία της συνέπεια..... Γιατί από τὴν μιὰ είναι ἔτοιμοι νὰ πέσουν στὰ πόδια της πάρνης μιās και τὴν χρειάζονται και από τὴν ἄλλη νὰ τὴν βρῶν και νὰ τὴν στείλουν για ἀνηθικότητα στὶς φυλακές...

Σήμερα διεκδικοῦν τὸν ἄμεσο ἔλεγχο του κυκλώματος ἐμπορίου γυναικῶν και με τὸ πρόσχημα τῆς καταπολέμησης ἀφροδίσιων και τῆς ἀνηθικότητας παίρνουν στὰ χέρια τους από τὸν αστυνομικό διευθυντὴ ὡς τὸν τελευταῖο μπάτσο τὴν θέση που ἀρμόζει σὲ Κράτος στὸ κύκλωμα του σωματεμπορίου.

■ Όμως ξέρουμε πολὺ καλά πὺς μιὰ πόρνη δέν είναι περισσότερο ἢ λιγώτερο "σεμνή" ἀπ' ὅλες τὶς "τίμιες". "Ὁχι μονάχα ἐπειδὴ ἂν ἐξασφάλιζε τὶς δυνατότητες θὰ προτιμοῦσε τὴν τίμιά μας ζωὴ, ἀλλὰ και ἐπειδὴ ἂν δέν ἔχουμε λόγο νὰ ὑποκρινόμαστε μπορούμε νὰ δοῦμε τὰ πράγματα ὅπως είναι : ὁ ἐκπορνευτὴς είναι κοινός" εἶναι τὸ ἴδιο τὸ σύστημα που ὁδηγεῖ από τὴν μιὰ τὴν πόρνη νὰ πουλᾷ τὸ κορμί της και από τὴν ἄλλη τὴν ἀπόσωπη ἀνυπεράσπυστη γυναίκα νὰ ἀναζητᾷ ἓνα κοινωνικό στήριγμα και που κάτω από τὶς εὐλογίες του παπᾶ θὰ δεχτεῖ νὰ πουληθεῖ για μιὰ ζωὴ γι' αὐτὴ τὴν προστασία. Μείναμε παρθένες γιατί ὑπῆρχανε οἱ πόρνες.

Για τὴν δικὴ μας σεμνότητα και οἰκογενειακὴ εὐτυχία δουλεύουν οἱ πόρνες. Μάθαμε νὰ εἰμᾶστε ἡ σύζυγος ἡ πόρνη και νὰ ὀρίζουμε τὴν σεξουαλικότητά μας και τὴν ζωὴ μας σύμφωνα με τὶς ὁρμές του ἄντρα και τὶς ἀπαιτήσεις τῆς οἰκογένειας.

■ Όμως ἀρνούμαστε τὸ σύστημα ἐπιχειρήσεων που στήνεται πάνω στὸ ἴδιο μας τὸ κορμί και τὴν καταδωξὴ τῆς πόρνης" γιατί ἡ ἀναγκαστικὴ ἔνταξή της στὸν ὑπόκοσμο, ὁ ἡθικός στιγματισμός, ἡ ἐσωτερικευση τῆς ἐχθρικότητας που τὸ σύστημα και ὅλοι μας θρέφουμε γι' αὐτὲς καταλήγουν ὥστε νὰ κάνουν δύσκολὴ τὴν ἀναζήτηση από τὴν μεριά τῶν "πορνῶν" ἑνὸς ἄλλου προσώπου και μιās ἄλλης χρησιμότητας από τὴν ἴδια τους τὴν ἀνθρώπινη ὑπαρξὴ πιά και ὄχι ἀπ' αὐτὴν που προσφέρει ἡ παρουσία τους στὴν ἀγορά. Ἴσως δέ ἡ ἀρνηση τῆς αστυνομικῆς "ἀδειας" από τὴν μεριά τους θὰ εἶναι ἓνα πρῶτο μάθημα ἀξιοπρέπειας για τοὺς κάθε λογῆς ὑποκριτές.

■ Μ' ἄλλα λόγια, ἡ πορνεία συντελεῖ στὴν ἀναπαγωγή τῆς γυναικείας κατωτερότητας-παθητικότητας και στὴν ἐνίσχυση τῆς ἀνδροκρατίας σαν ἐξουσιαστικό θεσμό, στηρίζοντας ἔτσι τὰ θεμελιώδη πρότυπα τῆς ἀστικής τάξης (ἄνδρας, Γυναίκα, Παραδοσιακὴ Οἰκογένεια). Πιὸ εἰδικά :

Ἡ πορνεία προβαλλόμενη σαν μορφή σεξουαλικῆς πρακτικῆς (πὺς λειτουργεῖ τὸ "μιὰ γυναίκα πρέπει νὰ εἶναι καλὴ σύζυγος, μητέρα, πόρνη"), κοινωνικά ἀπαγορευμένης α) ἐγκλωβίζει τὴν "ἐπιθυμητὴ" γυναικεία

σεξουαλικότητα στην δραστηριότητα της "πόρνης".

β) την προσαρμόζει στις σεξουαλικές-κοινωνικές απαιτήσεις του άνδρα (Γυναίκα = χώρος έκτόνωσης = Ήδονη).
γ) την εύνουχίζει με την ένισχυση της παρθενιάς και του μονογαμικού "προορισμού", ('Η "ζωηρή" γυναίκα στιγμήματίζεται σαν πόρνη....).

Είναι στην "ψυχολογία της θηλυκότητας" που τοποθετείται σε μεγάλο βαθμό ή αποκλειστικά γυναικεία κατωτερότητα.

Παράλληλα ένισχύει την "άνωτερότητα" των ανδρών μιας και α) διευκολύνει την "φυσιολογική" ανάπτυξη της ανδρικής σεξουαλικότητας (ανύπαρκτη ή ιδέα της παρθενιάς για άνδρες) και τον "πολυγαμικό" προορισμό της. ('Ο "ζωηρός" άνδρας ανυψώνεται σε ιδεατό πρότυπο προς μίμηση). β) ένισχύει τον θεσμό της ιδιοκτησίας του άνδρα στη γυναίκα του (....η γυναίκα μου και όλες οι άλλες πόρνες), μιας και δεν βάσει σε αμφισβήτηση αλλά αντίθετα τονίζει τον γυναικεύτο ρόλο.

"Ετσι η πορνεία λειτουργεί αντικειμενικά και στην στήριξη της παραδοσιακής οίκογένειας μιας και υποβοηθεί και την εξουσία-άνωτερότητα του πατέρα-άνδρα αλλά και την υποταγή-κατωτερότητα της μητέρας-γυναίκας.

Και
όμως
πρέπει
πάντα
να
χαμογελάς!

■ Είναι βασικό λοιπόν να κατανοηθεί ότι η διατήρηση της πορνείας αποτελεί μία αναγκαιότητα για την αστική τάξη· σήμερα δέ, η ανάγκη τόνωσης της "κοινωνικής χρησιμότητάς της" είναι περισσότερο έπιτακτική μιας και όλο περισσότερο μέρος του κοινωνικού συνόλου τείνει στο να την αμφισβητεί.

Κι εδώ βρίσκεται η ουσία του νομοσχεδίου για την πορνεία: Οι διατάξεις περί πορνείας, πέραν των άλλων, έρχονται να τονώσουν άμεσα και έμμεσα ολόκληρο το έποικοδόμημα της αστικής ήθικης. "Ετσι, ο άγώνας ενάντια στο νομοσχέδιο περνάει και μέσα από την ανάγκη κατάδειξης και πρακτικής αμφισβήτησης της "πορνείας" σαν συστατικού στοιχείου της αστικής ήθικης.

■ Ο άγώνας λοιπόν ενάντια στο νομοσχέδιο στο σύνολό του δεν έξαντλείται στις φραστικές άρνήσεις του. Είναι ένας άγώνας συνεχής που χρειάζεται μια κινήτοποιηση στην ίδια την προσωπική ζωή όλων μας για να μην μπορούν να εφαρμόζονται οι όποιεςδήποτε ταπεινωτικές διατάξεις για την πορνεία και η μισαλλόδοξία για την όμοφυλοφιλία.

Είναι ένας άγώνας που αφορά όλους και όλες που αγωνίζονται για την ολοκληρωτική ανατροπή των κοινωνικών "σχέσεων" που δημιουργεί ο καπιταλισμός....

■ Στο ΒΗΜΑ στις θέσεις και Γνώμες δημοσιεύτηκε το άρθρο της κας Σάσας Μόσχου-Σακορράφου, Δακηγόρου, για το Νομοσχέδιο για τὰ Ἀφροδίσια με τὸν τίτλο Μία Ἀπαράδεκτη Ὀπισθοδρόμηση". Θεωρούμε σημαντικό να παραθέσουμε όρισμένα αποσπάσματα από το άρθρο αυτό που αναφέρονται στην πορνεία:

- "Ο έταιρισμός είναι πολύ παλαιός. Οι νομοθεσίες των διαφόρων λαών και εποχών υιοθέτησαν διάφορα συστήματα για την αντιμετώπισή του. Ένα απ'αυτά είναι και το λεγόμενο "διακανονιστικό σύστημα": δηλαδή, το Κράτος περιαδράχνει μία μερίδα γυναικών που έταιρίζονται τις πιο φτωχές και αδύναμες, τις καταγράφει σε είδικά μητρώα, τις στιγμήματίζει ως άσεμνες και τις έγκλωβίζει σε είδικούς χώρους για να εκδίδονται με την άνοχή και την εύλογια του, υποβάλλοντάς τις συγχρόνως και σε ύποχρεωτικό ύγειονομικό έλεγχο. Από τον Ιζον αιώνα άρχισε να εφαρμόζεται συστηματικά ο "διακανονισμός της πορνείας" στη δυτική Εύρώπη.

Τό 1949 υπό την αίγλη του Ο.Η.Ε. συνήφθηκε διεθνής Σύμβαση που καταδικάζει το έμπόριο των ανθρώπων γενικά και την έκμετάλλευση της πορνείας των άλλων. Είδικότερα το άρθρο 6 ύποχρέωνε τὰ συμβαλλόμενα κράτη "να λάβουν όλα τὰ απαιτούμενα μέτρα για να άκυρώσουν ή να καταργήσουν κάθε νόμο, διάταξη, διοικητική πράξη σύμφωνα με τις όποιες τὰ άτομα που εκδίδονταν ή τὰ ύποπτα στην πορνεία όφείλουν να έγγραφούν σε είδικά μητρώα, να έφραδιαστούν με είδικά δελτία ή να ύποβληθούν σε έξαιρετικές συνθήκες έπιθεώρησης ή δήλωσης". Ακολούθησαν τό 1953 δύο σχετικά διεθνή συνέδρια, τό πρώτο της "Διεθνούς Ένώσεως κατά του Ἀφροδισίου Κινδύνου" και τό δεύτερο του "Διεθνούς Συνδέσμου του Καταργητικού Συστήματος της Πορνείας" τὰ όποια καταδίκασαν τό Διακανονιστικό Σύστημα.

Στό τόπο μας άρχικά ίσχυε με τό Νόμο 3032/1922 τό Διακανονιστικό Σύστημα. Τό 1955 όμως άκολούθησε και ή Έλλάδα τό σύγχρονο σύστημα της κατάργησης του διακανονισμού της πορνείας.

Τό νομοσχέδιο όμως για τὰ ἀφροδίσια αποτελεί παλινδρόμηση στο παλιό "Διακανονιστικό Σύστημα".

Είναι δέ άντισυνταγματικό, άλυσιτελές και αντίθετο με την ήθική.

Είναι άντισυνταγματικό, γιατί προσκρούει στα άρθρα του Συντάγματος:

α) στο άρθρο 2 που καθιερώνει τον σεβασμό και την προστασία της άξίας του ανθρώπου.

β) στο άρθρο 4 παρ. 1 που καθιερώνει την ισότητα των ελλήνων ενώπιον του νόμου (με τό νομοσχέδιο πλήττεται άδικα μία μερίδα γυναικών.

γ) στο άρθρο 4 παρ. 2 που καθιερώνει την ισότητα των δύο φύλων.

δ) στο άρθρο 5 παρ. 3 που καθιερώνει τό άπαραβίαστο της προσωπικής έλευθερίας του άτόμου.

Είναι άλυσιτελές, γιατί περιορίζει τον ύγειονομικό έλεγχο στις δημόσιες πόρνες, δηλ. στις γυναίκες έκείνες της κατώτατης κοινωνικής τάξης, ενώ, όπως είναι γνωστό, ο αριθμός τους σε σύγκριση με τις χιλιάδες άλλες της άνώτερης τάξης που έταιρίζονται, αλλά διαφεύγουν τον έλεγχο, είναι έλάχιστος.....

ΣΚΕΨΕΙΣ ΠΑΝΩ ΣΤΟΝ ΘΕΣΜΟ ΤΗΣ ΠΟΡΝΕΙΑΣ

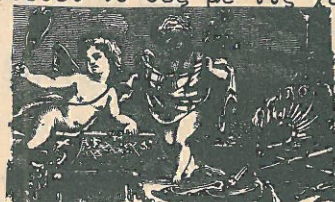
■ Μ'άφορμή τό νομοσχέδιο γιά τά άφροδίσια οδηγούμαστε σ'ορισμένες σκέψεις πάνω στόν θεσμό τής πορνείας. Σκέψεις πού μ'ας υποβάλλει ή βεβαιότητα πώς είναι πρós τό συμφέρον τών κρατούντων νά μήν διακρίνονται οί αίτίες τών κοινωνικών φαινομένων καί άρα νά αντιμετώπιζονται σάν "φυσικά" φαινόμενα. Σάν φυσικό κακό στήν περίπτωση τής πορνείας. Βέβαια ό νομοθέτης δέν μιλάει γιά θεσμό (αυτό δά έλειπε). Μιλάει έπ'αυτήν γιά τίς πόρνες, γιά τά άτομα δηλαδή ή καλύτερα γιά τά αντικείμενα όπως θά σημειώσουμε παρακάτω. Προσπαθεϊ νά τά έξορκίσει έντάσσοντάς τας στό νομικό πλαίσιο καί φοβερίζοντας γιά τούς κινδύνους τής υγιεινής καί τής ήθικης τάξης τής οίκογένειας. Μ'ας αφήνει νά υποθέσουμε ότι αυτός είναι ό άμέτοχος σωτήρας πού θά βάλλει τάξη σέ τούτον τόν βρώμικο καί άνήθικο κόσμο μέ τήν έξασφάλιση τού πατροναρίσματος από τό κράτος. Δέν αντιμετώπιζει φυσικά ούτε στιγμή τή σκέψη τής κατάργησης ή έστω τής καταστολής τής πορνείας. Γιατί ξέρει πώς ή πορνεία είναι θεσμός τούλάχιστον όσο καί ή οίκογένεια, άλληλένδετοι μέσα σ'όλες τίς άνδροκρατικές κοινωνίες.

■ Γιά τόν κοινωνικό πυρήνα ό φυσικός έρεθισμός δέν είναι άλλος παρά οί γυναίκες, πού γι'αυτό τόν λόγο αποτελούν τό κατ'έξοχήν άγαθό στήν κοινωνική διαδικασία άνταλλαγής (όπως λέει ό LEVI-STRAUSS "οί στοιχειώδεις δομές τής συγγένειας"). Φυσικά ό LEVI-STRAUSS θεωρώντας "φυσική έλξη" τής κοινωνίας τήν σεξουαλική έλξη γιά τήν γυναίκα στηρίζεται στήν έλευση αυτόνομης γυναικείας σεξουαλικότητας. Κατ'αυτή τή θεώρηση ή γυναικεία σεξουαλικότητα γίνεται κοινωνικά άποδεκτή έφ'όσον εφαρμόζει-είναι κατάλληλη γιά τήν άνδρική. Φυσικά τό θέμα άφορ'α τήν "πολιτική οίκονομία" τής σεξουαλικότητας καί ή κριτική της είναι δρόμος δύσκολος...

Οί γυναίκες λοιπόν δέν έχουν σεξουαλικότητα γιατί λειτουργώντας σέ σχέση μέ τήν άνδρική γίνονται δέκτες της-ουδέτερα στοιχεΐα πού έπιβεβαιώνουν καί δικαιώνουν τήν άνδρική μοναδική σεξουαλικότητα. Ουδέτερα δέ στοιχεΐα, γιατί ή "όλοκλήρωση" τής γυναικας μέσα από τόν γάμο καί τά παιδιά βρίσκεται τελικά στήν ανάγερση τής ανάγκης της γιά κοινωνική ολοκλήρωση (πού είναι χαρακτηριστικό τού άνδρα). Έφ'όσον λοιπόν ή γυναικεία μοιχεία είναι άπαγορευμένη έξω από τήν οίκογένεια (τό διαβλητό τής γυναικείας μοιχείας) δέν υπάρχει παρά ή πόρνη : έκείνο δηλ. τό σεξουαλικό αντικείμενο πού δέν προορίζεται γιά τή σχέση άνταλλαγής τού γάμου αλλά γιά τήν ικανοποίηση έξω από τήν "συζυγική παστάδα". Τό ότι είναι δέ πόρνη τήν κάνει νά μήν μπορεί νά είναι σύζυγος, καί ή σύζυγος δέν μπορεί νά ναι πόρνη άφού καθορίζεται σάν νόμιμη σύζυγος έπειδή υπάρχουν οί πόρνες. Έτσι κρατιέται ή προγαμιαία παρθενιά πού φυλάγεται γιά τόν σύζυγο σάν έγγύηση γιά τό άθικτο τής προσφοράς. Ό άνδρας πληρώνει γιά νά κρατήσει τήν παρθενιά. Στήν πραγματικότητα όμως δέν πληρώνει περισσότερο άπ'ότι χρειάζεται γιά νά έπιβιώσει ή πόρνη μι'ας καί γι'αυτήν είναι ένα έπάγγελμα : δέν θίγεται έφ'όσον προσφέρει τό σώμα της μέ τή θέλησή της, δέν κινδυνεύει έφ'όσον υπάρχει ό προστάτης καί ή νομική "δικαιονόμηση".

■ Οί ιερόδουλες στήν αρχαιότητα, όταν έπαψε ή σεξουαλικότητα νά είναι λατρευτική πράξη καί έγινε συναλλακτική διαδικασία έμπορεύονταν γιά τόν πλοΰτο τού ναού τους. Τό όνομα παρέμεινε. Ποιό είναι άραγε τώρα τό ιερό καί ποιά θεότητα εκδουλεύουν;

Ό διαχωρισμός τών γυναικών σέ "σεμνές" καί "άσεμνες" χρησιμεύει καί γιά τήν καταστολή τής άναζήτησης μι'ας κάποιας γυναικείας σεξουαλικότητας. Γιατί αυτή πού εκδηλώνει "έπιθυμίες" παρομοιάζεται μέ τήν πόρνη. Άλλά καί ή πόρνη είναι αντικείμενο. Έτσι ή καταστολή άμεσα ή έμμεσα άφορ'α καί τήν άνδρική σεξουαλικότητα, μι'ας καί κύρια αίχμη είναι ή ένοχοποίηση τού ίδιου τού άρσενικοΰ γι'αυτό πού κάνει. Στό βάθος όλοι άνεξαρτητα έχουμε συνδέσει τό σέξ μέ τίς χειρότερες μορφές του

Κι έτσι χωρίζοντας τὰ "πρόβατα" ἀπὸ τὰ "ἐρίφια" τραβᾷ μπροστὰ ὁ κόσμος : μὲ τὴν ἀστυνόμευση τῶν δημιουργημάτων του· μὲ τὴν ἐφησυχαση τῶν καταναλωτῶν· μὲ τὴν συναίνεση ἀκόμα κι αὐτῶν ποὺ θέλουν ν' ἀλλάξουν τὴν κοινωνία, μεταθέτοντας-ἀναβάλλοντας γιὰ τὶς ἐπαστατικές καλένδες τὸ συνολικὸ πρόβλημα τῆς ἀλλοτριωμένης σεξουαλικότητας. Στὸ μεταξύ ἡ διαπόμπευση συνεχίζεται.....

Ἡ περιθωριοποίηση, ἡ ἔλλαψη ἐναλλακτικῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν λύσεων, ἡ ἄγνοια, ὁ φόβος, ἡ συνενοχὴ τῶν κρατούντων, ἡ ἀποδοχὴ τοῦ τρόπου ζωῆς τους, διακινδυνεύουν τὴν ἀδυναμία τῶν πορνῶν, τὴν ἔλλειψη συνείδησης ἀλλὰ καὶ εὐκαιριῶν, δηλ. διακινδυνεύουν τὸν ἴδιο τὸν θεσμό.

ΣΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΣΙΝΑΙ ΚΥΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟ : Ἀφορᾷ τὴν κοινωνικὴ ταυτότητα τῆς γυναίκας θετικά καὶ ἐρνητικά· ἐγκείται στὴ μεταλλαγὴ τῆς συνείδησης καὶ στὴν ἄρνηση τῆς ἰδεολογίας τῆς "συζύγου" καὶ τῆς "πόρνης".

Ἡ ἀνακάλυψη τῆς γυναικείας σεξουαλικῆς αὐτονομίας σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα, εἶναι ἡ κατακλείδα τῆς ἀπαλλαγῆς ὁλόκληρης τῆς κοινωνίας ἀπὸ τὴν ἀλλοτριωμένη πόρνικη ἰδεολογία της.....

Κι ἐρχόμαστε στὶς ἴδιες τὶς πόρνες : Ἡ "πρωταρχικὴ δύναμη" τῆς γυναίκας εἶναι ἐδῶ ἡ σεξουαλικὴ τῆς ιδιότητα καὶ γι' αὐτὴν πληρώνεται. Συνηθέστερα εἶναι μικρὲς κοπέλες ἀπὸ λαϊκὰ στρώματα μὲ ἀρκετὰ χαμηλὸ μορφωτικὸ ἐπίπεδο, ὅποτε τὸ πέρασμα στὸ μικρονταβατζή καὶ στὸ "γνωστὸ κύκλωμα" εἶναι εὐκόλο. Ἀπὸ 'κεῖ καὶ πέρα ὅλα λειτουργοῦν ρολοῖ : ὁ ἐκβιασμός, ἡ ἀστυνομία, τὸ σταμπάρισμα, τὸ πεζοδρόμιο, ὁ φαῦλος κύκλος. Ἡ ἴδια συνήθως ἔντεχνα τρέφεται μὲ τὸ ὄνειρο κάποιου "τίμιου" ἀρσενικοῦ ποὺ μεγαλόψυχα θά τὴν "στεφανώσει" βγάζοντάς τὴν ἀπὸ τὸ κύκλωμα ὅπου εἶναι τὸ ἴδιο δύσκολο νὰ βγεῖ ὅσο ὁ ὁποιοσδήποτε ἐργαζόμενος ἔξω ἀπὸ τὴν ἀγορὰ ἐργασίας.

Ἡ μεταφορὰ δὲν ἐκφράζει κυνικότητα· γιατί πραγματικὰ ὑπάρχει μιὰ ἀφάνταστα στέρεα "ἀγορὰ" μὲ τοὺς καταναλωτὲς, τὰ καταναλωτικὰ ἀγαθὰ, τοὺς νόμους ζήτησης καὶ προσφορᾶς, τοὺς ἐνδιάμεσους, τὴν γραφειοκρατία, τὴν ἐκτελεστικὴ καὶ νομοθετικὴ ἐξουσία.

■ Μὰ ἂν ὅλα τοῦτα εἶναι περίπου γνωστά, εἶναι ἐξ ἴσου γνωστὸ ὅτι ἀκριβῶς αὕτὴ ἡ ἀπόκρυψη τῶν πραγματικῶν σχέσεων καὶ ἡ ἐπικάλυψή τους μὲ ἓνα πέπλο ἠθικιστικο δημιουργοῦν τὴ συναίνεση, δηλ. οἱ καταναλωτὲς καταναλίσκουν αὐτὸ ποὺ τοὺς προσφέρεται, ἡ ἀγορὰ προοδεύει, οἱ πόρνες καταδυναστεύονται ἠθικά καὶ σωματικά, οἱ "προοδευτικοί" κλείνουν τὰ μάτια σ' ἓνα ἀκόμη ταμπού, οἱ γυναῖκες θεωροῦν τιμὴ τους ποὺ ὑπάρχει τὸ περιθώριο "πόρνες" γιὰ νὰ ναι αὐτὲς νομιμότητα-σύζυγοι. Ἡ μεγαλύτερη βρισιὰ γιὰ μιὰ γυναῖκα παραμένει τὸ "πουτάνα".

Καὶ ἡ πορνεία κατανομεῖται τὸ "ἀρχαιότερο ἐπάγγελμα τοῦ κόσμου" προσβάλλοντας ὄχι μόνο τὶς γυναῖκες ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρη τὴν κοινωνία.

■ ■ Παρενθεσιαστικά καὶ μόνο σημειώνουμε ὅτι λόγω ἀκριβῶς μιᾶς ἰσχυρότερης καταστολῆς τῶν "ἀνώμαλων" σεξουαλικῶν ἐπιθυμιῶν τῶν ἀντρῶν ὁμοφυλοφίλων καὶ ἡ κάποτε ἀναγκαστικὴ προσφυγὴ τους στὴν πληρωμένη σχέση, μίξ καὶ ἡ ἐλεύθερη σχέση χρειάζεται τόλμη, τοὺς ταυτίζει στὴν συνείδηση τῶν ψευτοηθικολόγων μὲ τὶς πόρνες.

ΕΥΠΝΑ
ΜΗΚΑΝΕ
ΣΤΟΝ 20^ο
ΑΙΩΝΑ

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΜΙΑ ΠΕΡΣΙΔΑ

Παρακάτω, δημοσιεύουμε τή συνέντευξη μιας γυναίκας τού πέρσικου λαού, που αγωνίζεται ενάντια στο ματωμένο καθεστώς τού Σάχη : αγώνας πολύμορφος και γόνιμος, αντιφαστικός και πελευθερωτικός ταυτόχρονα....

**"Οι Περσίδες
δεν θα είναι
οπως ήταν
παλιά, κι ο
Πέρσικος
λαός αρνείται
να ξαναγυρίσει
στο Μεσαίωνα
και στη
φεουδάρχια..."**

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΜΙΑ ΠΕΡΣΙΔΑ

"...Οι Περσίδες δεν θα είναι ποτέ πιά έτσι όπως ήτανε πρώτα. Κανείς δεν μπορεί νά τις περιορίσει. Σήμερα, οι γυναίκες στην Περσία συμμετέχουν πραγματικά στον αγώνα για τήν απελευθέρωση, για τό πέσιμο τού Σάχη, για νά φύγουν οι ιμπεριαλιστές από τή χώρα μας. Θά ναι πολύ δύσκολο, στή συνέχεια, νά προσπαθήσουν νά τήν πιάσουν πίσω, ή νά τήν εμποδίσουν. Πάντως, αὐτός ὁ αγώνας εἶναι πολύ θετικός, ἀπό τήν ἀποψη τῶν πολιτικῶν του αἰτημάτων. "Αν συνεχιστεῖ, καί μέ τή δυναμική πού τόν χαρακτηρίζει, θά βοηθήσει ὥστε νά βγῶν τρόποι καί μορφές ὁργάνωσης, ἱκανές γιά νά βάλουν συνολικά δα τά προβλήματα..."

"...Ἡ Περσία, μέρα μέ τή μέρα, ἐξαρτᾶται οἰκονομικά ὅλο καί περισσότερο ἀπό τοὺς ξένους, σέ βαθμό πού νά μὴν μπορεῖ πιά νά ἐξασφαλίζει οὔτε τίς ζωτικές της ἀνάγκες. Ἡ γεωργία ἔχει καταστραφεί καί τὰ πιδ πολλά προϊόντα "θυσιαστικὰν" γιά τίς ἐξαγωγές : τὰ χωριά ἐρήμωσαν· οἱ πολυεθνικὲς ἐπιβάλλουν τήν παραγωγή φράουλας καί σπαραγγιδῶν, πού στή συνέχεια ἐξάγονται σάν προϊόντα πολυτελείας· οἱ χωρικοὶ δὲν ἔχουν φράγκο, καί ἡ γῆς βρῖσκεται τώρα στὰ χέρια μεγαλοτσιφλικῶν ἢ ἀμερικανῶν - περσικῶν ἐταιριῶν. Οἱ χωρικοὶ ἀναγκάζονται νά πηγαίνουν στίς πόλεις ὅπου δὲν βρῖσκουν ὅμως δουλειά, μιά καί ἡ βιομηχανία εἶναι κι αὐτὴ σέ κακὰ χάλια. Ἀморφες μάζες χωρικῶν συνοστίζονται στίς νότιες συνοικίες τῆς Τεχεράνης, ἐν ὁλόκληρο πλῆθος μικροπωλητῶν πού πουλάει τσίχλες, λαχέλα καί βελόνες. Τό πετρέλαιο ἐξάγεται κι αὐτό, κι εἶται ἀγοράζονται τὰ ὅπλα. Ἡ Περσία εἶναι μιά ἰστανική ἀποθήκη σύγχρονων ὀπλῶν..."

Ἡ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ ΖΩΗ

"Ἡ καθημερινή ζωή, αὐτὴ τή στιγμή εἶναι ἀφόρητη. Ὑπάρχει μεγάλη πολιτιστική μιζέρια : ἐδῶ καί 25 χρόνια τό καθεστὼς προσπάθησε νά ἐπιβάλλει τήν ἰδεολογία καί τήν κουλτοῦρα τῶν ἱμπεριαλιστῶν, περιφρονώντας αὐτὰ πού ὁ κόσμος θεωρεῖ σάν κουλτοῦρα του, τρόπο ζωῆς του λογοτεχνία του."

Σ' αὐτὴν ἀφορὰ τίς γυναῖκες, κάτω ἀπὸ τό πρόσχημα νά καταστρέψουν τίς παραδοσιακὲς ἀξίες, τό καθεστὼς "εἰσαγάγει" πορνογραφικὰ δυτικά ἐντυπα. Πράγμα πού τοὺς διευκολύνει νά μπάζουν τίς γυναῖκες μέ τό ζόρι σὺν τὸ κῆλυμα τῆς καπιταλιστικῆς ἐκμετάλλευσης. Ὅταν μιά γυναῖκα δὲν φορεῖ φερετζέ, πολλὰ πράγματα ἀλλάζουν : μποροῦν πιδ εὐκόλα νά τήν βάλουν στήν δουλειά, σὲ ἐργοστάσια, πῶς ἀπὸ τίς μηχανές. Ὁ πατέρας τού Σάχη εἶχε κάνει ἕνα νόμο μέ τὸν ὅποιο, οἱ ἀστυνομικοὶ εἶχαν τό δικαίωμα νά σφίξουν τὸν φερετζέ τῶν γυναικῶν ἢ νά χτυπᾶνε ὅσες τὸν φοροῦσαν. Ἀς ποῦμε, γιά παράδειγμα ἡ γιαιγιά μου δὲν εἶχε βγεῖ ποτέ ἀπὸ τὸ σπίτι. Δὲν τρομοκρατοῦσαν μόνο γυναῖκες ἀλλὰ καί τοὺς ἀντρες πού δὲν ἔβγαζαν τίς ντόπιες φορεσιές τους. Ἦταν τότε, μετὰ τὸν δεῦτερο παγκόσμιο πόλεμο, ὅταν ἔλεγαν ὅτι οἱ Πέρσες καταγόναται ἀπὸ τήν ἀρεία φυλὴ... Ἦταν τότε πού ἔγιναν

ΤΥΠΙΚΕΣ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

"Παράδειγμα, ὁ αγώνας ἐνάντια στήν πολυγαμία. Σήμερα, οἱ ἄντρες δὲν ἔχουν πιά τό δικαίωμα νά ἔχουν πῶς ἀπὸ δύο γυναῖκες, ἐνῶ χρειάζονται ἐπιπλέον τήν ἀξία τῆς

πρώτης γυναίκας τους για να παντρευτούν κι άλλη. Τι σημαίνει όμως αυτή η "αδεια" όταν οι γυναίκες είναι οικονομικά και ιδεολογικά εξαρτημένες από τον άντρα. Στις εφημερίδες υπάρχουν καθημερινά πολλά γραμμάτια γυναικών που οι άντρες τους τις χτυπάνε, τις αφήνουν νηστικές ή τους παίρνουν τα παιδιά τους για να τις αναγκάσουν να τους δώσουν αυτή την "αδεια".

«Επιπλέον, για να βγουν έξω από τη χώρα, οι γυναίκες είναι υποχρεωμένες να έχουν γραπτή άδεια από τον άντρα τους.

«Υπάρχει ακόμα ένας νόμος που λέει ότι αν ένας άντρας, πατέρας, αδερφός ή συζυγός, "υποπέμπεται" ότι η γυναίκα του, ή αδερφή του ή η μάνα του έχει "έραση", μπορεί να τη σκοτώσει: ο δολοφόνος ή αθωώνεται ή το πολύ πολύ να κάτσει 1 - 6 μήνες φυλακή. Αλλά ο νόμος υπάρχει πάντα.

«Πάντως, τους τελευταίους μήνες και κύρια τις τελευταίες βδομάδες, είδαμε μία τρομερή συμμετοχή των γυναικών στις διαδηλώσεις, βασικά στις δυο μεγάλες διαδηλώσεις του Σεπτεμβρίου: στην πρώτη κατέβηκαν 40 χιλιάδες και στην δεύτερη, πάνω από 100.000 γυναίκες συμμετείχαν στην διαδήλωση στους δρόμους της Τεχεράνης. Οι γυναίκες παίρνουν ενεργό μέρος στον αγώνα ενάντια στο καθεστώς, και ότι κι αν συμβεί, αυτή η ενεργή συμμετοχή αποτελεί την μοναδική έγγυση για το μέλλον.

Η ΕΜΠΙΣΤΟΣΥΝΗ ΣΤΙΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΕΝ

ΘΑ ΧΑΘΕΙ ΠΙΑ ΕΤΣΙ ΕΥΚΟΛΑ

«Οι γυναίκες ξεκίνησαν έναν πολύ δύσκολο αγώνα τότε που οι πολιτικοί κρατούμενοι κάνανε απεργία πείνας: διαδήλωσαν στους δρόμους, μπροστά από τη φυλακή, μπροστά από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ζήτησαν τη βοήθεια των φοιτητών που τις ακολούθησαν στην πορεία κι όλοι αυτά τους έδωσαν μία τέτοια εμπιστοσύνη στις δυνάμεις τους, που δεν πρόκειται πια να την χάσουν πια έτσι εύκολα.

ΑΠΟ ΔΩ ΚΑΙ ΜΠΡΟΣ ΔΕΝ ΕΧΟΥΜΕ

ΝΑ ΦΟΒΗΘΟΥΜΕ ΤΙΠΟΤΑ

«Τό Σάββατο, μετά τη μεγάλη διαδήλωση, τηλεφώνησα στη μάνα μου, είναι γύρω στα 60 και μένει λίγο έξω από την Τεχεράνη για να την ρωτήσω τι έγινε. Μου είπε "σήμερα τό πρωί, βγήκα έξω, δεν μπορείτε να φανταστείτε τι έγινε στη γειτονιά..." Τη ρώτησα: "Μά γιατί βγήκες;" και μου απάντησε: "Δεν πρέπει πια να φοβόμαστε. Να φοβόμαστε από τί;" "Εχουμε χάσει και γώ δεν ξέρω πόσα παιδιά. Τώρα πια δεν μας φοβίζει τίποτα" Πρώτα, όλο μας έλεγε να προσέχουμε...

ΤΟ ΝΑ ΦΟΡΑΜΕ ΤΩΡΑ ΤΟΝ ΦΕΡΕΤΖΕ ΑΠΟΤΕΛΕΙ

ΜΕΡΟΣ ΤΟΥ ΑΓΩΝΑ ΜΑΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΟ ΣΑΧΗ

«Γυναίκες μπουσουλμένες και γυναίκες επαναστάτριες βρίσκονται μαζί σ' αυτό το κίνημα. Σήμερα, οι φοιτήτριες ξαναφόρεσαν το φερετζέ: πριν δυο χρόνια, είχε απαγορευτεί στις γυναίκες που φορούσαν τη μαντήλα να μην μπαίνουν στο πανεπιστήμιο. Η αστυνομία τους έ-

Αδελφή μου, έλα να σπάσουμε τα δεσμά,
να νικήσουμε το σκοτάδι, χέρι - χέρι,
να λευτερώσουμε τον ήλιο απ' της
νυχτιάς το μαύρο,
να τον μοιράσουμε σε μύρια κομμάτια

Για να μην τον κρατάει φυλακισμένο
στη χούφτα του ο δράκος

Για να τον μοιράσουμε σε κάθε φυλή,
σ' όλη τη γή

Που άραγε να φτερουγίζεις, πουλί της
αγάπης;

Όταν έρθει η ώρα, ήλιε, εμείς, θα σε
κάνουμε απεργο, πολύ,

σάν τα βότσαλα και την άμμο της θα-
λασσας.

Μία γυναίκα του πέρακου μου
(μεταφραστική ελεύθερα)

πιτέθηκε για να τους βγάλει τα μαντήλια και σάν διαμαρτυρία, όλες οι γυναίκες φόρεσαν μαντήλες. Δεν θα πρέπει να κρίνετε με δύστικα κριτήρια τις μορφές και τις ερμηνείες που δίνει ο πέρσικος λαός σ' αυτόν τον αγώνα. Εγώ νοιώθω πιο καλά όταν βλέπω ότι ακόμα και οι γυναίκες με τον φερετζέ παίρνουν μέρος στον αγώνα και παρ' όλα όσα λένε οι αστικές φυλλάδες της Δύσης, ο πέρσικος λαός δεν θέλει να ξαναγυρίσει ούτε στον Μεσαίωνα, ούτε στη φεουδαρχία.

«Στις μάχες του Σιράζ, έδω κι ένα μήνα, οι μπάτσοι βίασαν γυναίκες στο τζαμί για να τις τρομοκρατήσουν. Κι όμως, παρ' όλο που έχουν συνείδηση όλων αυτών των πραγμάτων, οι γυναίκες κατεβαίνουν στους δρόμους.

ΜΑΚΡΥΣ ΑΚΟΜΑ Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ

«Υπάρχουν πολλές πόλεις και χωριά στην Περσία, όπου δεν υπάρχει ούτε νοσοκομείο, ούτε μαμμή και είναι πολλές οι γυναίκες που πεθαίνουν πάνω στη γέννα ενώ η μιζέρια δολοφονεί κάθε χρόνο πολλούς ανθρώπους στη Περσία. Είναι και δίκαιο και αναγκαίο το να αγωνίζεσαι για την επιβίωση, με αξίες που θέλουμε όμως κι όχι με αξίες που μας επιβάλλονται. Το θέμα δηλαδή είναι, πώς στις συγκεκριμένες κατάστασης που είναι σήμερα οι γυναίκες στην Περσία να μπούν όλα αυτά τα προβλήματα με τρόπο κατανοητό. Πάντως, το μόνο που μπορού να πω είναι ότι οι γυναίκες στη χώρα μου έχουν ακόμα πολύ δρόμο μπροστά τους. Συνέχεια αναρωτιέμαι για ένα σωρό προβλήματα, όμως τη μόνη απάντηση που βρήκα είναι να μπω εκεί όπου υπάρχει αγώνας, εκεί όπου υπάρχουν γυναίκες και να καλέσω. Χωρίς μοντέλα. Με μόνη την εμπιστοσύνη μου στο κίνημα.....

(Η συνέντευξη αυτή δημο-
σιεύτηκε στο περιοδικό:
"DES FEMMES EN MOUVEMENT"
No 10)

ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΑ ΚΑΙ... ΓΥΝΑΙΚΕΣ

«Όλοι, ανεξαιρέτως, οι υποψήφιοι δήμαρχοι, αυτές τις μέρες, ράβθηκαν να μας λύσουν τα "προβλήματα" μας. Μας υποσχέθηκαν καθάρους δρόμους, πράσινο, παιδικούς σταθμούς, έλλειψη μόλυνσης του περιβάλλοντος... Δες και μες αναπνέουμε μόνη, έμας πλήττει η ρωμιά των σκουπιδιών και η έλλειψη πράσινου, προσωπικό μας πρόβλημα είναι τα παιδιά. Οι άντρες είναι... άτρωτοι στη ρωμιά, στο καυσαέριο. Δουν σ' ένα έξωπραγματικό περιβάλλον που το μόνο που τους απασχολεί είναι η οργάνωση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η συμμετοχή τους σ' αυτή. Έτσι οι υποψήφιοι δήμαρχοι και δημο-

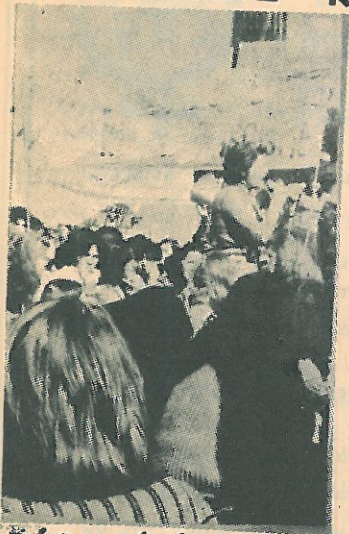
ΜΟΥΚΟΥΡΑ: Για να μη σε πνίγουν τα σκουπίδια.

ΜΗΤΕΡΑ: Για να φτιάξουμε σχολεία Παιδικούς και Βρεφονηπια-
κούς σταθμούς.

κοί σύμβουλοι, όταν μιλάνε για δρόμους, σκουπίδια και δεν τρα απευθύνονται σχεδόν αποκλειστικά σε μας σάν να φται με εμείς για την κατάσταση ή σάν να είναι αποκλειστικά οικη μας υπόθεση. Με όλη αυτά, όχι μόνο δεν προσφέρουν στον αγώνα για ισοτιμία, όπως, υποτίθεται, πιστεύουν, αλλά οικη-
νίζονται την κατάσταση του "γυναικείου φύση", "γυναικεία σου
λειά" και έτσι υποστηρίζουν, κατά κάποιον τρόπο, το κοινωνι-
νικό κατεστημένο. Αυτό είναι όλα κι όλα τα πολιτικά μας
προβλήματα. Και φαίνεται γι' αυτά αγωνιζόμαστε....

ΕΛΕΥΘΕΡ

ΟΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΑΤΑΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΤΟΥΣ

Ερ : Ποιές ήταν οι συνθήκες εργασίας πριν την κατάληψη ;

Απ : Νευρωτικές. Πολλές φορές σπάγανε τα νεύρα μας. Οι επίστατριες μας επιβλέπανε συνεχώς, γιατί, όσο πιο γρήγορα δουλεύαμε, τόσο περισσότερο πληρωνόταν αυτές. Το καλοκαίρι η ατμόσφαιρα ήταν άποπνικτική, μας χέμιζαν οι σκονες και τα χνούδια. Σάν μη μας έφθανε ο θόρυβος των μηχανών, μας έβαζαν και "εφαρμοσμένη" μουσική για να παραγούμε περισσότερο. Υπήρχαν σταθερές ώρες για φαγητό, για να πιούμε και για να πάμε στην τουαλέτα. Στις τουαλέτες η διευθυνση αφαιρέσε το σαπούνι και τους καθρέπτες, για να "χάνουμε λιγότερο καιρό". Δεν επιτρέπονταν να πιούμε ή να πάμε στην τουαλέτα, έξω από τις σταθερές ώρες.

Ερ : Πώς αντιδρούσε το συνδικάτο σ' αυτή την κατάσταση ; Πώς ήταν οι αντιπροσώποι του συνδικάτου στο εργοστάσιο σας ;

Απ : Οι αντιπρόσωποι συνήθως ήταν επίστατριες... Πολλά κορίτσια τις φοβόταν. Γι' αυτό, άλλωστε τις εκλέγανε... Δεν γινόταν ποτέ συλλήψεις του συνδικάτου. Καποτε κάποια ρωτούσε πώς πήγαιναν οι διαπραγματεύσεις ανάμεσα στις αντιπρόσωπες και τη διευθυνση. Τότε μας λέγανε ότι δεν έπρεπε να είμαστε περίεργες, ή ότι οι διαπραγματεύσεις ήταν μυστικές... άργότερα θα μας ανακοινώναν τα αποτελέσματα. Αλλά αυτό δεν γινόταν ποτέ.

Τα αίτήματά μας ήταν από τη μια αδήσεις και από την άλλη κατάρτιση των πριμ παραγωγής των επίστατριων. Όμως οι αντιπρόσωποι, φυσικά "ξεχνούσαν" το δεύτερο αίτημα.

Ερ : Πώς έχετε οργανώσει την κατάληψη ;

Απ : Υπάρχει μία επιτροπή της κατάληψης που συνεδριάζει κάθε μέρα. Δεν είναι εκλεγμένη, αλλά αποτελείται από έθελοντες. Γίνονται και γενικές συνελεύσεις, συνήθως μία την ημέρα, αλλά επειδή έχουμε χωρίσει σε βάρδιες, συνήθως μπορεί να συμμετέχει στη γενική συνέλευση μόνο η πρώιμη βάρδια, οι άλλες δεν ξέρουν σχεδόν καθόλου τι γίνεται. Αν θέλουμε να κατηγορήσουμε την επιτροπή για κάτι, είναι ότι δεν ενθαρρύνει τα κορίτσια να παίρνουν μέρος στις συζητήσεις, π.χ. με την επιτροπή συμπαραστάσης που συγκροτήθηκε στην περιοχή : θα μπορούσαν να στείλουν μερικές από μας να πάμε εκεί να συζητήσουμε. Από την αρχή της κατάληψης οργανώσαμε μία υπηρεσία φαγητού. Τώρα σκεφτήκαμε να διευρύνουμε αυτό το πράγμα και να φτιάξουμε ένα είδος μινι-έστιατόριο για μας και για την οικογένειά μας. Έτσι τα παιδιά μπορούν να έρθουν εδώ να φάνε το μεσημέρι. Οι παιδικοί σταθμοί εδώ στην περιοχή είναι πολύ ακριβά και πολύ λίγοι. Γι' αυτό θέλουμε να λειτουργήσουμε πολύ σύντομα ένα δικό μας παιδικό σταθμό.

Στη βελγική πόλη Σαλίκ-Καρενιάν υπάρχει ένα εργοστάσιο - όπου δουλεύουν μόνο γυναίκες. Όταν το άφεντικό τους ανακοίνωσε ότι το εργοστάσιο κλείνει, γιατί "χρεωκόπησε", οι εργάτριες το κατάλαβαν. Η κατάληψη συνεχίζει εδώ και ένα μήνα. Έδώ κάτω ακολουθεί μία συνέντευξη όπου οι εργάτριες μιλούν για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σ' ένα τέτοιο άγωνα.

Ερώτηση :

Πόσες γυναίκες υπάρχουν ακόμα στην κατάληψη ; Πώς σας βλέπουν οι άνδρες, γονείς και παιδιά σας ;

Απάντηση :

Τώρα είναι λιγότερες απ' ότι στην αρχή, αλλά είναι παντρεμένες και ανυπαντρες, ξένες και βελγίδες. Αυτές που είναι γραμμένες στο συνδικάτο έχουν περισσότερες δυσκολίες, γιατί πρέπει να τρέχουν συνέχεια από το σπίτι στο εργοστάσιο και από και στο συνδικάτο. Επίσης δυσκολεύονται αυτές που έχουν παιδιά. Στην αρχή ήταν Αβγουστος, διακοπές, και τα μεγαλύτερα παιδιά μπορούσαν να φροντίσουν για τα μικρότερα. Τώρα γύρισαν στο σχολείο και πρέπει να πάρουμε υπ' όψη μας το ωράριο των σχολείων. Συχνά οι γιαγιάδες δεν θέλουν να κρατήσουν τα παιδιά, γιατί λένε ότι την κατάληψη την κάνουν για πλάκα. Μας κατηγορούν ότι θέλουμε να διασκεδάσουμε ή να φροντίσουμε για τα παιδιά μας. Σε όρισμένες γυναίκες υπάρχει πίεση από τον άνδρα ή από τα παιδιά τους γιατί δεν τη βλέπουν πια τα βράδια.

Ερ : Άλλαξε κάτι στη σχέση που έχετε μεταξύ σας ή με τον άνδρα και τα παιδιά σας ;

Απ : Αισθανόμαστε πιο ελεύθερες, πιο υπεύθυνες. Οι άνδρες και τα παιδιά πρέπει να οργανωθούν λιγάκι στο σπίτι, να αναλάβουν όρισμένα πράγματα που πρώτα έκαναν οι γυναίκες. Από τότε που αρχισε η κατάληψη γνωρίζομαστε καλύτερα. Πριν δεν είχαμε ευκαιρία να μιλήσουμε μεταξύ μας, ξέραμε μόνο τα κορίτσια που δούλευαν κοντά μας. Τίς άλλες δεν τις γνωρίζαμε. Τώρα έχουμε πολύ περισσότερη αλληλεγγύη.

ΚΥΠΡΟΣ :

Γραφείο μας στο
Τ.Κ. 5143
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Με συναγωνιστικούς χαιρετισμούς
Ομάδα γυναικών
ΚΥΠΡΟΣ

ΠΑΤ ΞΕΚΙΝΑΜΕ

Η ανάγκη του να βγει αυτό το φυλλάδιο ξεκινά από τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε καθημερινά σαν γυναίκες και σαν εργαζόμενες σ' αυτό τον τόπο. Τα προβλήματα αυτά ποικιλούν από τα χαμηλά μεροκάματα μέχρι τον εξευτελισμό της ανθρωπίνης μας υποστάσης και αξιοπρέπειας από τους κοινωνικούς θεσμούς που υπάρχουν όπως είναι η προίκια και τα προξενεία.

Γεννημα και θρεμμα του κοινωνικοοικονομικού συστήματος μέσα στο οποίο ζούμε τα προβλήματα αυτά χρειάζονται οργάνωση και αγώνα για να λυθούν και να ξεπεραστούν. Ο αγώνας μας ξεκινά από τους χώρους δουλειάς μας με τα συνδικαλιστικά μας σώματα και προχωρούν στην ανεπίσημη καταπολέμηση όποιοδήποτε κοινωνικών θεσμών μας καταπιέζουν, εκμεταλλεύονται και εξευτελίζουν. Οι οδοί αυτοί ο αγώνας μας συνδεδεμένος με τους άλλους οικονομικούς, κοινωνικούς και πολιτικούς αγώνες των εργαζομένων.

Βλέπουμε αυτό το φυλλάδιο σαν το κομμάτι μας στην πληροφόρηση και δουλειά πάνω σε αυτό το θέμα. Ελπίζουμε με αυτό τον τρόπο να μπορούμε να πάρουμε σε επαφή με περισσότερο κόσμο που έχει συνειδητοποιήσει αυτά τα προβλήματα και την ανάγκη να αγωνιστούμε για την επίλυση και εξαλείφηση τους αυτές και γυναίκες μας.

■ **ΑΝΤΡΕΣ** όλης της Ελλάδας, προσοχή-προσοχή: Η σεξουαλική επανάσταση έτοι όπως την όνειρευόσαστε, κατεβαίνει ακάθεκτη από τη γριά Αλβιόνα. Τέρμα πιά στην έρωτική πείνα, στίς κάθε λογής σεξουαλικές νευρώσεις κι απογοητεύσεις. Μέ 140 δρχ. και... λίγη γυμναστική δέ θά γίνετε μόνο ό "άντρας του έρωτα" αλλά θά λαρύστε και την εύτυχία στή "σεξουαλική παρτεναίρ σας". Αρκεί νά αγοράσετε τό Πωσ θά γίνετε δ Αίσθησιακός "Αντρας" (έκδ. Αθήνα) του διάσημου συγγραφέα και έραστή "Μ". Αυτό γιά τό όποιο σάς προδριζαν από παιδί κιόλας-όταν όλη ή οίκογένεια έν χορώ θαύμαζε τό πουλάκι σας-νά γίνετε δηλ. μέγας έπιρήςωρας, δέ θά ναι πιά μία ούτοπία γεμάτη άγχος.

■ Γιατί δ Αίσθησιακός "Αντρας" τά λέει όλα:
-"πώς θά έχετε σούση και θά τη διατηρεíte..."
-"πώς θά έσουδετερώσετε την πρόωρη έκσπερμάτωση μιδ γιά πάντα".
-"πώς... θά ξεπαρθενέφετε μία παρθένα".
-"πώς θά όδηγήστε μία γυναίκα στην Έκσταση, μέ όδηγίες βήμα μέ βήμα γιά την πραγματοποίηση των πιό ομοφυλών έρωτων πράξεων..."
-"πou θά βρεíte (...) γυναίκες (ό συγγραφέας δέν άφηνει τίποτε στην τύχη)
-"πώς θά προστατευείτε γιά νά μην άποκαλυφθεί ό δεσμός σας μέ μία παντρεμένη γυναίκα".
Τέλος, όσοι είχαν την άτυχία νά μπλέξουν μέ μία φεμινίστρια θά βρουν σέ τουτό τον όδηγό του άνεξάντλητου άνδρισμού τη λύση στο πρόβλημά τους. Υπάρχει είδικό κεφάλαιο που ασχολείται λεπτομερειακά μέ τό "πώς θά χειριστείτε μία γυναίκα που άνήκει στο άπελευθερωτικό κίνημα γυναικών".

■ Τό αξιοσημείωτο στο βιβλίο τουτό δέν είναι, βέβαια, ή γνωστή μυθοποίηση του άνδρισμού που κανονίζει συστηματικά, έδώ και αιώνες, τά πρότυπα μιας κοινωνίας φαλλοκρατικής ως τό μεδούλι. Τό "έννοιάφρον" του συνίσταται πολύ περισσότερο στο ότι άποτελεί ή την έκφραση μιας πιό έκσυγχρονισμένης ιδεολογίας που καθρνει υπόψη ότι, γιά νά είναι αποτελεσματική, πρέπει νά προσαρμοστεί σέ μία πραγματικότητα που εξελίσσεται. Οι καιροί-δυστυχώς (!)- αλλάζουν. Οι γυναίκες αρχίζουν νά έχουν κάποια γνώμη, κάποια δική τους δραστηριότητα, κάποιες απαιτήσεις. Αρχίζουν, έστω και μέ ένα άνισο και βασανιστικό ένο τρόπο, νά συνειδητοποιούν την καταπίεσή τους. Κακό, ψυχρό κι όλέθριο, αλλά έτσι είναι. Η παλιά καλή εικόνα του υποταγμένου-θηλυκού-κλεισμένου-στό-σπίτι αρχίζει νά φανιάζει υπερβολικά παλιομοδίτικη και χοντροκομμένη. Κι ή τελευταία φυλλάδα του κίτρινου τύπου τό έχει καταλάβει όταν έκπέμπει από τίς σελίδες της τό έκθιμωτικό και πρότυπο της άνεξαρτησίας που χαρίζει σπή γυναίκα τό τάδε έκπληκτικό άποσμητικό.

■ Ο Αίσθησιακός "Αντρας", οίπόν, μοιάζει νά έχει μυρίσει τον κρίνο της αλλαγής των καιρών: άγαγνώριζει γιά παράδειγμα σπή γυναίκα

τό δικαίωμα νά θέλει νά ικανοποιηθεί κι αυτή από τη σεξουαλική πράξη. Πολύ περισσότερο, ό στο ός του είναι νά μάθει στα κακόμοιρα τά άρσενικά "πώς νά ικανοποιούν μία γυναίκα πέρα από τά πιό τρελά όνειρά της". Μεγάλη πρόδοος, θά μπορούσαμε νά σκεφθούμε, άν πάρουμε υπόψη ότι μέχρι πρότινος (!) ή γυναίκα που ζητούσε στον έρωτα την ικανοποίηση ήταν κάτι άνάμεσο σέ νυμφομάνη και σέ πόρνη. Ο συγγραφέας δέ θά μάς άφήσει ούτε στιγμή στην πλάνη μας. Η "άνθρωπινη" άντιμετώπιση της γυναίκας δέν ξεκινά παρά από την οπτική της πιό αποτελεσματικής πραγματοποίησης του τελικού στόχου (την άνάγκη φιλοτιμίας... οηλαδή) "την τεχνική της κατακτήσεως" όπως την όνομάζει ό

διάσημος "Μ" στο κεφάλαιο μέ τον εύγλωττο τίτλο "Τί κάνει μία γυναίκα νά χάνει τη διάθεσή της". Αυτή ή τεχνική είναι που υπαγορεύει άυστηρά τον κώοικα συμπεριφοράς ενός "έξυπνου έραστή": τό ότι π.χ. μετά τη σεξουαλική πράξη, παρόλο που έχετε όρεξη νά πέσει στον ύπνο θά πρέπει νά μάθετε νά της μιλάτε γιά τί τώρα ή παρτεναίρ σας θά θέλει και άλλα λόγια άγάπης". Ότι δέν πρέπει μέ άπειλές νά την άναγκάσετε νά κάνει έκτρωση" (άπό τό κεφάλαιο "Προσιγάτετε την-θά σάς άγαπά γι' αυτό"). Αυτή ή τελική είναι που υπαγορεύει και την άναγνώριση ως ένα βαθμό από τους άντρες των φεμινιστικών ιδεών. "Κάθε άντρας που άγνοεί ή δέ συμπαθεί αυτές τίς άντιλήψεις θά βρεθεί σέ μειονεκτική θέση άν προσπαήσει νά κατακτήσει μία γυναίκα που είναι εύαίσθητη, αυτό που θεωρεί σύμπτωμα άνδρικής υπεροχής". Γι' αυτό "άν έχετε ξετρελαθεί μέ κανένα θηλυκό του άπελευθ. κινήματος τότε τό σεβασμό και την άγάπη της, δέν πρόκειται... νά σκωτώσετε άν συμμετάσχετε στο κίνημα ό ίδιος, άν είστε πολιτικοποιημένος. Τό έλάχιστο που μπορείτε νά κάνετε είναι νά ρηψίστε νά καταλάβει μία θέση μία άξια γυναίκα, νά γράψετε έπιστολές στους ρουλευτές σας, προτρέπονιάς τους νά έγκρίνουν νόμους που παρέχουν στίς γυναίκες ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες (και πονηρά νά στείλετε ένα άντίγραφο σ' αυτήν...)

■ Μήπως πρόκειται γιά καρικατούρα; Ίσως. Καρικατούρα όμως μιας κατάστασης που άνασάινουμε καθημερίνα στους κουλτουριάρικους και πολιτικοποιημένους κύκλους μας και που ή άλλη της όψη είναι τά άνώδυνα αλλά ένδεικτικά καλαμπούρια σάν κι αυτό του κ. "Μ": "Τά πιό μαχητικά μέλη του σύγχρονου γυναικείου άπελευθερωτικού κινήματος δέ θά ήσυχάζαν άν δέν εύνοχιζαν τους άνδρες μέ φαλλόδια, σκουριασμένα ζυγάφκια και άνοικτήρια ντενεκεδένιων κουτιών" (σας θυμίζει τίποτε αυτό τό τελευταίο);

■ Μά σάμπως χρειάζεται νά έπιστρατευθούν τόσο αίχμηρά και βάρβαρα εργαλεία; Μήπως δέν είσατε κιόλας άγεπανάρθωτα εύνοχισμένοι, τακάκιπρωοι μελλοντικοί Αίσθησιακοί "Αντρες, από τό δελεαστικό μύθο του "θαυμάσιου όρθιου πέους σας" που σάς κάνει νά άποδέχεστε τη μετατροπή των ανθρώπινων σχέσεων σέ σχέσεις άνάμεσα σέ πράγματα;

Ζαχαρούλα

Διάλογος ανάμεσα σέ μία
φεμινίστρια καί στή Τζοκόντα

παρμένο από τήν Ατζέντα '77
"365 μέρες μιᾶς γυναίκας"
365 GIORNI DI DONNE
AGENTA '77

Εγώ

"Γαίᾶ σου Τζοκόντα : Οἱ φύλακες ἔφυγαν. ἔβλεπες, μπορούμε νά μιλήσουμε τώρα. Πῶς τά πᾶς ;"

Τζοκόντα

"Πῶς νά τά πάω... πᾶνε τόσοι αἰῶνες ποῦ χαμογελάω καί νᾶξερές πόσο πολύ μέ πονάει τό κεφάλι μου, καί πόσο τεντωμένοι εἶναι οἱ μῦς τοῦ προσώπου μου..."

Εγώ

"Δέν ξέρεις ὅτι οἱ γυναῖκες ἀποφάσισαν νά μήν χαμογελάνε πιά ;"

Τζοκόντα

"Δέν εἴμαστε καλὰ : Καί δέ μοῦ λές, τί ἔγιναν ἐκεῖνες οἱ ἱστορίες γιά τή μυστηριακή σαγήνη ἐνός χαμόγελου ἢ ἐνός βλέματος ;"

Εγώ

"Μᾶς τό ἔχουν ζωγραφίσει στό πρόσωπο, μᾶς ἔχουν σημαδέψει μ'αὐτό ἀπό τότε ποῦ μασταν μικρές. Χαμογελάμε γιατί ὀφείλουμε νά τοῦς δείχνουμε ὅτι εἴμαστε πάντα διαθέσιμες καί χαροῦμενες..."

Τζοκόντα

"Πράγματι, θυμᾶμαι ὅτι κι ὁ Λεονάρδος μ'ἔβαζε νά παίρνω πόζες τσιμπώντας μου τά μάγουλα..."

Εγώ

"Κι ὅταν δέν πόζαρες ;;;"

Τζοκόντα

"Τότε φρόντιζα τήν μεγαλοφυΐα του, ἱκανοποιόυσα τίς ἀνθρώπινες ἀνάγκες της καί δέν χαμογελοῦσα πιά, δοῦλευα. Ἀκόμα καί τά χέρια μου δέν ἔμοιαζαν καθόλου μ'αὐτά ποῦ ἔχει ζωγραφίσει αὐτός. Τά δικά μου ἦταν πρισμένα, κατακόκκινα καί χοντρά, ἀλλά αὐτός τά βλεπε ἔτσι. Μόνο ὅταν τοῦ χάιδενα τό πρόσωπο καί τά μαλλιά τᾶνοιωθε ἔτσι ὅπως ἦταν πραγματικά..."

Εγώ

"Κι ἔπειτα, ἔχουν τό θράσος νά λένε ὅτι τά φιλιᾶ καί τά χάδια δέν τοῦς χρησιμεύουν "παραγωγικά". Σκᾶω στά γέλια κάθε φορά ποῦ τοῦς ἀκούω νά λένε ὅτι ἐμεῖς οἱ γυναῖκες δέν ἔχουμε φτιάξει μεγάλα ἔργα καί ὅτι ὅλα τά διδάσημα ὀνόματα εἶναι ἀντρες : ἀκόμα καί τά ἔργα τέχνης, αὐτοί οἱ ἀνθρώπινοι θησαυροί, ἔγιναν χάρι στό σῶμα μας, τήν ἐνεργητικότητά μας, τή δουλειά μας. Κάθε ἀντρας, ἀκόμα κι ὁ πιό μεγάλος (;) δέν ἦταν ποτέ πραγματικά 'αὐτόνομος' εἶχε πάντα μιᾶ γυναίκα ἀπό πίσω του.

θαῖρεπε ν'ἀρχίσουμε νά ἀπαιτοῦμε ἀποζημίωση γιά ὅλη αὐτή τή δουλειά ποῦ ἔχουμε κάνει καί παραμένει ἀγνοημένη, νά πάρουμε πίσω ὅλ'αὐτά τά ἔργα τέχνης, ἔ τί λές καί σέ ;"

Τζοκόντα

"Εἶμαι ἀπόλυτα σύμφωνη : Νᾶξερές τί μοῦ στοίχισε σέ γεθῆματα καί δελπνα ἢ "τελευταία πρόβα" : Μιά ὁλόκληρη ζωὴ δουλειᾶς γιά αὐτή τή μεγαλοφυΐα καί τό ἔργο της ;"

Εγώ

"Ὅμως γιά πές μου, τί λές γιά κελίη τήν ἱστορία τῆς ἀθανασίας; Δέν ἦσαν εὐχαριστημένη, ἢ καί λίγο περήφανη ποῦ θά ἔμενες ἀθάνατη στούς αἰῶνες μ'αὐτό τό πορτραῖτο ; Πές μου, δέν ἦταν αὐτό μεγάλη ἱκανοποίηση γιά σένα ;"

Τζοκόντα

"Θές νά σοῦ πῶ κάτι ;... ἐγώ, αὐτό ποῦ καταλάβαινα ἦταν ὅτι ὅλες αὐτές οἱ ἱστορίες γιά ἀθανασίες, αἰώνια χαμόγελα καί αἰώνιες ἀγάπες, κατανάλωναν τήν μοναδική ζωὴ ποῦχα... Γι'αὐτό... κάθε ποῦ τέλειωνα τή δουλειά στό σπίτι καί δέν ἦμουν ἀναγκασμένη νά πιάζω γιά ὥρες ὁλόκληρες, ἔ, λοιπόν τότε, πέταγα ὅλα ἐκεῖνα τά ροῦχα ποῦ ἔπρεπε νά φοράω κι ἔτρεχα στά δάσος. Καί κεῖ ξαναβρισκόμουν μ'ἐκατοντάδες γυναῖκες γιά νά μιλήσουμε, νά γιορτάσουμε. Ἦταν τόσο καλὰ ποῦ μπορούσαμε ἐπιτέλους ν'ἀφιερώνουμε τόν καιρό μας μόνο γιά μᾶς τίς ἴδιες, ἐκεῖ, πλάι στή γῆ, τά λουλούδια, τά ζῶα, ν'ἀκούμε τά σώματά μας, νά γνωρίζουμε καί νά ἐκφράζουμε τίς ἐπιθυμίες μας, νά ἀγαπᾶμε, νά παίζουμε. Νά ἐτοιμάζουμε μαγικά φίλτρα γιά ὅσους θά θέλανε νά μᾶς διατάξουν".

Εγώ

Τζοκόντα, εἶναι ὑπέροχα αὐτά ποῦ μοῦ λές. Κόττε, βγές ἀπό κεῖ. Τέρμα πιά τά χαμόγελα γι'αὐτούς. Βλέπεις, δέν ὑπάρχουν πιά δάση, ὑπάρχουν ὅμως μεγάλες πλατείες κι εἴμαστε τόσες πολλές ὅταν ξαναβρισκόμαστε ἐκεῖ, κάθε φορά καί πιό δυνατές... Καί θά καταλάβουμε καί σπῖτια, ὄχι πιά γιά νά δουλεύουμε σ'αὐτά γιά τόν Λεονάρδο ἢ γιά ὁποιοδήποτε ἄλλον, ἀλλά μόνο γιά μᾶς, μόνο γιά νά ζοῦμε. "Ελα, πῆδα. Σοῦ δίνω τό χέρι.... ὦρῃγορα, προτοῦ ἔρθει ὁ φύλακας..."